Budapest, 1902. Hetedik évfolyam. I. szám. Szerda. január 1.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 12. Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG. Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt). Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Okulás.

Budapest, december 31.

(v.) Aszott réten tallózni olyan foglalkozás, amelynek se haszna, se gyönyörüsége nincsen. Minek elmélkednénk hát az elmult esztendőről? Hála Istennek, hogy elmult; menjen Isten hirével, a világért sem maraszta-ljuk. Sok gondot és kevés örömet, sok szomoruságot és kevés biztatást hozott; csoda-e hát, ha közömbösen nézzük kimulását s mire végsőt vonaglik, egyetlen könnycseppet sem hullatunk utána? A nagyvilágban sürü vérontás volt a munkája, itthon a magunk szükebb világában baj volt a vetése s inség az aratása. Elmenvén, bárcsak vinné magával azt a komor végzetet is, amely sarkához tapadt és sivár emlékeit az ő örömtelen mivoltának. Nemzeti vagyonunkban megcsappantott; nemzeti reményeinket megtépázta; öregbiteni csak egyet tudott: a csüggedő nyomoruságot. Bucsuzkodásán hogyan tudnánk hát megilletődni? S az emléket, amely utána itt marad, hogyne éreznők fojtó tehernek, amelytől jól esnék szabadulnunk?

Sirjától a régi esztendőnek hadd forduljunk az ujnak ringó bölcsője felé. Szorongva nézzük az évcsecsemőt. Mi lesz belőle, mire felcseperedik? Mit mér reánk: a régtől fogva áhitott áldást-e, avagy megint csak kárhozatot? Faggatván a sorsot, szinte alig merünk már jót remélni. Még a filozófiából se tudunk vigaszt meriteni. Hiába mondja nekünk a bölcselkedés, hogy idő és tér nincs is, mindkettő csak formája a gondolkodásnak. Nekünk a tér, amelyen élünk, cselekszünk, küzködünk, nem elvont fogalom, hanem áhitatunktól és kegyeletünktől átfont, ezerszeresen drága valóság: a magyar haza. Ez a sanyargó, szenvedő magyar haza, amelynek földjén egy dicső multu és nagyra termett nemzet sorvadó ambiciókkal, bénuló tetterővel keservesen vergődik. Ezt a magyar hazát mi szeretjük és féltjük; látjuk gondjait, tanui vagyunk veszedelmeinek, szeretnők megváltani kinos helyzetéből, szeretnők elháritani jólétének akadályait, de a nehézségek nőttével fogyni látjuk a nemzeti erőt s ennek láttára dolgozni és harcolni kivánó karunk tehetetlenül hanyatlik alá. S az idő sem az, aminek a bölcselők mondják: a bénán született gondolatnak egyik mankója, hanem valami büvös, mindenek felett uralkodó, mindeneknek parancsoló hatalom, amelynek szeszélyétől függ, zuz-e, vagy alkot, ki nem érdemélt áldást hint-e szét, vagy bün nélkül való bünhődést. Vénséges szelleme az Időnek, aki voltál, mikor még semmi sem volt és aki leszel, mikor már minden elenyészett, szeretnénk odatoppanni elibéd vég nélkül való utadnak e mérföldmutatójánál, hogy megkérleljük makacs haragodat s kegyelmedet kérjük a magyar haza s a magyar nemzet részére. Lám, alig viseljük már a ránk mért temérdek csapást. Rogyó térddel, fáradt lélekkel vonszoljuk tovább a gondok terhét görnyedő hátunkon. Nemzet vagyunk, amelynek ragyogó multjából ezernyi véres tanulság, teméntelen értékes okulás árad felénk. De amikor egymásnak akarnók vetni vállainkat, hogy élő emberhusból s lüktető szivekből alkossunk védőbástyát a hazának évezredes drága javai köré, akkor közibénk furakodik valami riasztó, repesztő, erjesztő erő, ami egymással szemközt állitja azokat, akiknek egymás mellett kellene állaniok. Nemzeti egységről beszélnek legjobbjaink; lángoló szavakkal hirdetik a szivükből fakadó igét, hogy aki magyarnak érzi és vallja magát, annak ki kell dobnia magából mindent, ami különbségeket és ellentéteket támaszt, s a hazafiui közösség kohójában a testvéri bizalom tiszta lángjánál egybe kell forrolnia. De amikor összefonódnának testvéri láncba a kezek, akkor mindannyiszor közbelép a gyülölködő visszavonás láthatatlan s elfojthatatlan hatalma s jelentkezésekor a szivekből kiröppen a szeretet s a közösség érzése, az imént még egymásért hevülő lelkek körül jégkéreg képződik s az egymás felé nyujtott kezek áváz testvérharcra ökölbe szorulnak. Hajh, a sok nyavalyát, amit az ellenséges végzet zudit reánk, csak elviselnők valahogy; de a belső meghasonlás, a testvérviszály évezredes átka szörnyen fogyasztja erőnket s ez a csapások csapása az, amitől roskadozunk. Aszályt, árvizet, sáskajárást, rozsdát elbirtunk ezer esztendő óta eleget, mégis itt vagyunk. Dult e hazában kun, tatár, török, német, cseh, morva, — itt vagyunk mégis, magyarok maradtunk mégis. Ami szerencsétlenség ránk szakadt, azt nem a külső ellenség és nem az elemek uszitották ellenünk; komoly sebet nemzetünkön mindig csak a saját keze ejtett. Összemarakodtunk, agyarkodtunk egymásra, irigyei voltunk egymásnak, holott tömörülnünk kellett volna nemzeti jólétünk és nemzeti szabadságunk védelmére. A visszavonásnak mindenha a nemzeti jólét és a nemzeti szabadság adta meg az árát. Mire elcsigázottan abbanhagytuk a testvérharcot, koldusokká és rabokká lettünk mindannyiszor.

Most is, nézzétek, mint tör egymás ellen a magyar. Köröskörülötte ott ólálkodik a hozzánk simulni nem akaró, a belénk olvadni nem tudó belső ellenségek gonosz szándéka. S mi nem ezek ellen fordulunk, holott ők ezer esztendő óta idegenek maradtak hozzánk nyelvben és érzésben, hanem egymást üldözzük és marcangoljuk, holott nyelvben és érzésben egységünk a nemzeti egység ápolásának kötelességét róná reánk. Kapuinkat döngeti az uj idők uj szelleme, mely gyökeres

TÁRCA.

Moll accordok.

— *Szilveszter éjjelén.* —

Minden pillanatban fordul a szerencse.
A ki lenn zokog ma, holnap föntt ragyog.
Ma vidám barátok tombolnak körültem,
Holnap bús szobámban egyedül vagyok!

*

Ma sikerben úszom, minden mosolyog rám,
Holnap baj, betegség a nyakamra hág.
Bizony azt hihetnéd: véletlen szeszélye,
Értelmetlen játék az egész világ!

*

Születünk, elmúlunk szörnyü zagyvaságban.
Úgy pattog az élet, mint a buborék.
Fölbámulsz az égre, de hiába kérded:
Őrködő, jó Isten, őrt állasz-e még?

*

Mit hoz a jövendő? Ne kutasd, barátom,
Öröm-é, vagy bánat, a mi benne vár!
Bizonyos csak egy van: mindnyájunkra nézve
Mindig közelebb jön a végső határ!

*

Mindig közelebb jön az az új esztendő,
Melylyel majd lezárul éveid sora.
Éltél... és nem tudtad: mi az élet?... Meghalsz,
S mi van a halálban: nem tudod soha!

*

Mindig közelebb jön az az új esztendő,
Mely után több nem lesz!... Ott fekszünk alant,
Épp úgy, mint a többi...! És sohase látunk
Több boldog uj évet. Sem boldogtalant!

1901. december 31.

Ábrányi Emil.

A hajszál.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Goda Géza.*

Valahányszor az öreg Marsay ezredes mesélni kezdett, mindnyájan közelebb huztuk hozzá székünket. Kifogyhatatlan volt szerelmi történetek elbeszélésében s az igazmondás glóriája övezte galambősz fejét. Senki sem kételkedett abban, hogy amit az ezredes elbeszél, az csakugyan az ő kalandja, melyet valósággal átélt, melynek izgalmaiban osztozott s amely most öregsége napjaira a kellemes emlékü kalandok varázsával tölti el hatvanéves szivét. Azok közül az ezredesek közül való volt, akik agglegények maradnak, mert az asszonyok annyira elkényeztetik őket s annyira elhalmozzák szerelmükkel, hogy nem érnek rá megházasodni s akik öregségük napjaiban azt az egyetlen hivatást töltik be, hogy mások szórakoztatására folytonosan ujabb epizódjait tárják föl regényes ifjuságuknak. Az ezredes nagyon meggyőző hangon beszélt kalandjairól, hozzászokott ahhoz, hogy részletesen ismertesse történetének hősnőit, kalandjainak szinhelyét, pompásan épitette föl jeleneteit és soha valószinütlenséget nem mondott.

Meg voltunk győződve, hogy Marsay ezredesnek nincs oka arra, hogy mások regényeit tulajdonitsa el. Ifjukori arcképei, melyeknek egész gyüjteménye boritotta szobája falait, arról tanuskodtak, hogy az ezredes a hadsereg egyik legcsinosabb tisztje volt, még most is délceg tartása, villogó szemei s finom, kimért modora, ötletessége kétségtelenné tette, hogy a nők kedvence volt valamikor. Annál jobban meglepett, mikor egy este igy szólt:

— Hiába kérnek, uraim, többé nem mondok el életemből semmit.

Csodálkozva néztünk reá.

— Nem. A magamfajta embernek az emlékei olyanok, mint a házas embernek a gyermekei. Azt mondhatnám, hogy az agglegény családját az emlékek pótolják. Mit szólnának önök az olyan családapához, aki másnak a gyermekét csempészné a családjába? Én, aki emlékeimmel eddig nagyon tiszta családi életet éltem, tegnap végzetes hibát követtem el. Másnak a kalandját mondtam el a magamé gyanánt.

Az ezredes egy kis szünetet tartott, mintha szavahihetőségét akarná elparentálni a beállott csöndben.

— Azt hiszem, — folytatta aztán — hogy mi férfiak valamennyien tulságos kapzsiak vagyunk. Vallomást teszek, uraim s igy hihetnek abban, amit mondok. Minden kalandom, melyet eddig elmondtam, szóról-szóra igaz volt s azt hiszem, elég érdekes is. Önök tudják, hogy számos is. Nekem nem volt szükségem arra, hogy megerőltessem a fantáziámat, élményeimről a nők gondoskodtak s amit az asszonyok nyujtottak nekem, mindig megbecsültem s a legnagyobb tisztelettel hajoltam meg a saját élményeim előtt. Igazi istentiszteletet rendeztem nekik s öregségem napjait ezek az emlékek aranyozták meg. S most én elvesztettem jogomat arra, hogy gyermekeim szépségével, vidámságával mulattassam önöket.

Az utolsó történet, melyet el fogok mondani

társadalmi átalakulásokkal viselős; és meg vagyon írva a történelem lapjain az a csalhatatlan tanítás, hogy ilyen válságok közeledtekor azok a nemzetek diadalmaskodnak a lázak és megrendülések veszedelmein, amelyek elég bölcsek és elég nemesek, hogy a szeretet kapcsával fűzzék egybe hü fiaikat. S mi mégis nem azt vizsgáljuk egymásban, kinek az ágyában formálódik ki a *magyar* gondolat, kinek a szivében lüktet *magyar* érzés, ki tud dolgozni, küzdeni és lelkesülni a *magyarság* ideáljaiért, hanem azt fürkészszük, ki milyen oltár előtt küldi fel fohászait a mindenség Urához. Földalatti buvóhelyeiből a szellemi sötétségnek az az eretnek-tan süvölt kifelé, hogy a nemzeti érzés nem alkot közösséget s hogy a felekezeti kötelék magasabb rendü s értékesebb minden egyéb lelki kapocsnál. S akik magyarok vagyunk agyvelőnk legapróbb sejtjéig, csontszerkezetünk legkisebb atomjáig s izomzatunk legparányibb rostjáig, mi széttagolódunk felekezetek szerint s nem halljuk meg azoknak a kárörvendő röhögését, akik bár különböző felekezetüek, de egyek az ellenünk való gyülölségben.

Forduljunk el az álprófétáktól, kik a magyar nemzetet a felekezetiség bárdjával akarják elevenen feldarabolni. Tömjük be azokat az odvakat, amelyekből kisüvölti utálatos és kárhozatos tanait a sötétség szelleme. Forradjunk egybe a szeretetben, a haza szeretetében mindnyájan, akik szivben, lélekben és nyelvben magyarok vagyunk. Vállvetve, karöltve álljunk együvé közös nemzeti törekvéseink küzdő táborába, a becsületes nemzeti munkának műhelyébe. Mit hord méhében a jövő, annak földi ember nem lehet tudója. De arra, hogy a nemzeti egység jólétet és szabadságot terem, holott a visszavonásnak szolgaság és inség a gyümölcse, megtanitotta ezt a nemzetet a saját évezredes története. A történelem pedig szigoru tanitómester. Aki nem fogadja be oktatásait, azt kemény büntetéssel sujtja.

BELFÖLD.

Megcáfolt miniszterválság. Félhivatalosan jelentik: Illetékes helyről felhatalmaztattunk a következő kijelentésre: Az a hir, hogy *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter legközelebb megválik állásától és hogy *Széll* Kálmán miniszterelnök veszi át e tárca vezetését, teljesen alaptalan kombináció. Jellemző e hiresztelés megbizhatóságára, hogy nem igaz az a körülmény sem, mely támogatására felhozatott. Mert nem áll az, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnök képviselte volna a pénzügyi bizottságban a kereskedelmi tárcát. A kabinet feje hatásköréből kifolyólag az általános vámpolitika védelmére felszólalt ugyan, de a kereskedelmi tárcának képviselete és az egyes részszortkérdések körül támadt vita vezetése a kereskedelmi miniszter által intéztetett. Amint az imént említett s a dolog természetéből folyó körülményt félremagyarázták, ugy az egész kompináció is *a helyzet teljes félreismerésén alapul.*

Kahán Izráel és társai. Az agrár ujságnak felsült füllentői ma folytatják kofálkodásaikat. Az utszéli sárból, amely az ő elemük, teli marokkal szedegetnek s ugy dobálják azt mifelénk. Aki sárral dobálózik, elsősorban és a legerősebben magamagát keni be. Nekünk semmi kedvünk olyan legényekkel szóba állani, akiknek elemük is, lövegük is, gondolkozásuk is sár, csupa sár. Mielőtt egyszer s mindenkorra végeznénk velük, csak kettőt jegyzünk meg. Mai piszkolódásukban azt mondják, hogy Vészi József minden iránt közömbös, ami magyar. Hogy ez ostoba hazugság, annak az egész közönség a tudója. Azt is mondják továbbá, hogy mi védelmére keltünk a kazár uzsorásoknak. Hogy ez hazug ostobaság, arról cáfolhatatlan tanuságot tesznek ez ügyben irt cikkeink. Ezek után pedig tessék folytatni a kofálkodást; a sárban nyüszgőkre mi ezentul hederiteni sem fogunk. Azt pedig vegyék tudomásul, hogy a lovagias térre ezt az ügyet semmi szin alatt nem engedjük átjátszani. Abból a zsákutcából, amelybe az agrár füllentők jutottak, párbajjal nem fogják magukat kivágni. Azt a kérdést, hogy Jakabovics Mardochái és Sáfár Zélig ruthén parasztok-e, ahogy a füllentők mondták, avagy zsidók-e, ahogy mi mondtuk, sem kardéllel, sem pisztolycsővel nem lehet elintézni. És ha ennek okáért netalán tán a gyávaság vádjával illetnék Vészi Józsefet, akkor az a magyar közönség, amely pontosan tartja nyilván a minden cselekvésükért lovagiasan helytállókat, egyszerüen a szemük közé fog nevetni. És ez lesz az ő második felsülésük.

A földadó reviziója. Egy könyomatos azt jelenti, hogy illetékes helyen a legkomolyabban foglalkoznak a földadó reviziójának ügyével s e nagyfontosságu kérdás már közeledik a megvalósulás stádiuma felé. Lukács László pénzügyminiszter a földadókataszter hivatalnokai közül tizenkét szakembert fog kiküldeni az országba, kik a több vármegyéből alakitott kerületekben egyenkint fogják elvégezni a minősitési osztályozást, mely alapul fog szolgálni a földadó nagyjelentőségü reformjának keresztülvitelénél. Ez ügyben az egységes eljárás megállapitása céljából már szakértekezletet is tartottak a pénzügyminisztériumban, melyen a kiküldött hivatalnokok között végleges megállapodás jött létre a beszerzendő adatokra vonatkozólag s a vizsgálat keresztülvitelére nézve. A kiküldöttek legközelebb megkezdik munkájokat.

Az ujév a politikában. A kolozsvári szabadelvüpárt központi intéző-bizottságának határozata értelmében a pártelnökség a következő üdvözlő táviratot intézte a miniszterelnökhöz:

> A kolozsvári szabadelvüpárt az ujesztendő alkalmából a rendithetetlen bizalom és ragaszkodás kifejezésével járul nagyméltóságod, mint a szabadelvüpárt dicsőséges vezére elé. Amig nagyméltóságod tartja erős kezében pártunk lobogóját, addig ez csak diadairól diadaira fog szállani. És amig nagyméltóságod vezeti a kormányzást addig Magyarország csak gazdagodhatik erkölcsi és anyagi javakban. A gondviselés tartsa meg a hazának nagyméltóságodat jó egészségben mostani csodás tetterejében.

A pártelnökség Hegedüs Sándor kereskedelmi minisztert is üdvözölte, aki tudvalevőleg Kolozsvár város első kerületének képviselője.

A földmivelési budget. A képviselőház pénzügyi bizottsága január 3-án délelőtt 11 órakor ülést tart, melyen a földmivelésügyi minisztérium 1902. évi költségvetését veszi tárgyalás alá.

A budapesti állami lelencház. A *Fehér Kereszt Egyesület* budapesti lelencházának az állam részére való átvétele most van a belügyminisztériumban tárgyalás alatt. Az intézetet a Ferencvárosban a Tüzoltó-utcában levő diszes palotájában nemrégiben *Széll* Kálmán kormányelnök, belügyminiszter is meglátogatta, a mult héten pedig *Ruffy* Pál, az állami gyermekmenhelyek kormánybiztosa volt hosszabb ideig a lelencházban, megvizsgálva az épületeket s az egész intézet ügykezelését. Az egyesület az intézetbe vitt gyermekeket nem tartja magánál, hanem a kellő orvosi felügyelet mellett kiadja ellátásra a közeli falvakba s időnkint ellenőrizteti, hogy a gyermekek megfelelő ellátásban részesülnek-e. A tartási költséget az egyesület részint a társadalmi uton gyüjtött saját vagyonából, részint állami és fővárosi támogatás fejében évenkint kapott kisebb összegekből fedezi, részben pedig a gyermeknek esetleg kipuhatolt hozzátartozóitól szerzi be, ami azonban kényszeritő eszközök nélkül történik. Az intézethez betegen hozott gyermeket előbb az egyesület kórházában kigyógyitják s csak aztán adják ki ellátásra. Be van végül rendezve arra is, hogy a szegény anyákat faiai közt ellássa, támogassa, gyógyittassa mindaddig, amig munkaképesekké nem válnak.

A magyar-igeni választás. *Zalathnáról* telegrafálják a *Budapesti Tudósitónak*: A magyar-igeni kerületben dr. *Werner* Gyula szabadelvü jelölt ellen *Muntean* Aurél szászvárosi ügyvéd lépett föl nemzetiségi programmal. Dr. Werner Gyula támogatására több képviselő érkezik a kerületbe és minthogy Muntean

---

önöknek, egy hajszál története. Természetesen egy asszonyi hajszálé, amely birtokomban van s amely családi örökségem. Tudják talán, uraim, hogy VII. Károly királynak nagyon szép kedvese volt. Az udvarban aranyhaju Agnesnek hivták, polgári neve Sorel Ágnes volt. A gyönyörü asszony, miután a királynak földi életét megaranyozta, asszonyi rendeltetéséhez hiven bezárta szemeit. Régi krónikás történetekből tudom, hogy a rochesi templomban temették el s ugyanott találták meg a szép asszonynak néhány szál aranyhaját is. Ezek a hajszálak valóban érdekesek, önök is füzhetnek hozzájuk gondolatokat, ha kedvük tartja. En az elbeszélői hitelemet függesztettem rájuk s most éppen azt konstatálom, hogy ezek az arany hajszálak nem birták azt el.

Mikor Agnes hajszálait megtalálták, árverést rendeztek belőlük Párisban s okmányok alapján mondom, hogy elég olcsón keltek el. Vaudreuil várparancsnok vette meg őket száznegyven frankért. Vaudreuil alighanem ajándékba adta az én ősapámnak, akitől aztán apáról-fiura szállt. A hajszálak igy kerültek hozzám s kétségkivül érdekelni fogja az urakat, ha fölmutatom önöknek.

Az ezredes ezüst szelencét vett elő, abból óvatosan kiemelte a hajszálakat.

— Ime — mondta — ezek azok a hajszálak, melyeket mindig kegyelettel őriztem, mint olyan emléket, mely mások szerelmi kalandjának tanusága. Ezeket a hajszálakat egy szerelmes király simogatta s egy szerelmes asszony rendezgette tükre előtt. Mindenesetre sokszor libbentek meg a király ajkának lehelletétől s ki tudja, nem kötözte-e a szép asszony éppen ezekkel a szálakkal magához a turbékolni vágyó királyt? A hajszálakat sokszor megbámultam s avval a tisztelettel bántam velök, melylyel kivánom, hogy mások bánjanak majd halálom után azokkal a csipkékkel, szalagokkal és egyéb csecsebecsékkel, melyeket szerelmi hadjáratomból megőriztem.

Az ezredes szünetet tartott. Visszatette a hajszálakat a szelencébe, becsapta a szelence tetejét s igy szólt:

— Tegnap este társaságban voltam. Avval a nyugalommal mentem oda, amelylyel már évek óta járok emberek közé. Tulajdonképpen nem vagyok már aktiv ember, inkább a mások szórakozása szórakoztat. A nők pedig csak mint emlékek érdekelnek. Tegnap azonban valami különös történt velem. Egy hölgynek mutattak be, akinél szebbet sohasem láttam, mert az, akihez olyan feltünően hasonlitott, éppen olyan szép volt, mint ő. Emlékemben hirtelen első szerelmem támadt föl s valami titokzatos kéz kitörölte a multat szivemből s beletaszitott a jelenbe. A kályha mellett ültem, csöndesen, magamba mélyedve s néma bámulattal néztem a szemben ülő fiatal asszonyra. Egy szót sem szóltam, csak azt éreztem, hogy ifjuságom minden öröme, pompája, ereje és vágyódása támadt föl bennem. Azt hiszem, hogy az a nagy, istenitiszteletszerü áhitat, melylyel emlékeimet őrizem, ebben a pillanatban érte el bensőmben legmagasabb fokát s ha most azokra az érzésekre gondolok, melyek elfogták szivemet, némi szégyennel ismerem el, hogy nagyon hasonlatosak voltak a szerelemhez. A kályha fénye rászóródott a szép hölgy ruhájára s aranyos csikokat rajzolt annak finom selymére. Valami vizió lebegett előttem, mely mosolyogva, kedveskedve és hizelegve hajolt le hozzám, megfogta kezemet, a hajammal játszott, arcomat simogatta, végre pedig tüzesen karolta át nyakamat s szenvedélyes csókokkal boritotta el számat. Ugy éreztem, hogy a fiatalság költözik belém s hogy ismét az vagyok, aki egykor voltam.

— Az utolsó hóditásod legyen — mondtam magamban. Ez az a véletlen, melyet bün elszalasztani. Az első asszonytól idáig sok történt veled. Töröld ki a lelkedből s ezt az utolsót, aki olyan, mint az első, hóditsd meg.

Furcsa, nemde? De én udvaroltam. Nem tüzzel, de nagyon melegen, nagyon meghitten és nagyon bizalmasan. Azt akartam, hogy ez a gyönyörü asszony lássa utoljára bennem a férfit, azt a legényt, aki szerelmes tudna még lenni egy simogatás erejéig.

Arról nem tudok számot adni, hogy miképp történt velem az, ami most következik. Csak azt tudom, hogy nagy, kényszeritő erő kergetett s elmémben kialakult az első szerelmi történet, melyet nem éltem át. Imponálni akartam, olyant akartam mondani *neki*, amelyet *másnak* még nem mondtam el. Valami kábító, gyönyörüséges, harsogó szerelmi dicsőséget hirdető történetet, melyből az tünjék ki, hogy én voltam egykor a szerelem legnagyobb vitéze. Valósággal henceglem ez előtt az asszony előtt s gyermekes önhittséggel beszéltem arról, hogy az első kedvesem egy király udvarában nőtt föl. Valóságos királykisasszony volt, hófehér arcu, biborpiros ajku és a csókja országok birásánál többet ért. Aztán elmondtam, hogy első ideálomat a király is szerette s a koronáját a földhöz vágta volna érte, de az én hölgyem csak engem szeretett.

— Mi volt a neve? kérdezte suttogva a hölgy.

— Ágnes — feleltem s miközben gyöngéden megfogtam a szép nő kezét, igy szóltam: Olyan volt, mint kegyed. Az ajka, a keze, a haja.

— A haja is?

— Igen — mondtam s elővettem a szelencéből Sorel Ágnes aranyhajszálait...

Csöndesen néztük az ezredest. Halkan beszélt s egyre elhalóbb hangjában fájdalmas rezgés volt.

Aztán hirtelen mosolyogni kezdett s emeltebb hangon igy szólt:

— Ilyenek vagyunk mi férfiak. Akinek ezer szerelmes kalandja volt, az legalább egyet még hazudik hozzá, ha még egyszer hóditani akar.

próbálkozásával szemben a román intelligencia is blutasitólag viselkedik, Werner győzelme kétségtelennek látszik. A választás napja *január hó 4-ére* van kitüzve.

Az ujságirók ujesztendeje.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, december 31.

A *Budapesti Ujságirók Egyesülete* a szokott bensőséggel és őszinte lelkesedéssel ünnepelte ma elnökét, *Vészi* Józsefet az ujesztendő alkalmából. Ez az egyszerüségében megkapó és meleg ünneplés ujabb tanuságot tett arról az erős bajtársi és baráti kapocsról, amely az egyesület vezető férfiait és minden tagját egymáshoz füzi, s amely a közös hivatásnak egyaránt erős szeretetéből és megbecsüléséből kovácsolódott.

Az ünneplés lefolyása a következő volt:

A *Budapesti Ujságirók Egyesületében* ma délután folyt le az ujévi gratuláció egyszerü de bensö ünnepsége. A nagy számban megjelent tagok lelkes éljenzéssel üdvözölték elnöküket, *Vészi* Józsefet, amikor megjelent a teremben. Aztán félkörbe sorakoztak és előállt *Szabó* Endre, az egyesület alelnöke és a következő lendületes beszédet intézte *Vészi* Józsefhez:

(Az üdvözlő beszéd.)

Kedves barátunk, szeretett elnökünk! Megint összegyültünk az ó év végén és az uj esztendő küszöbén. Ez az időpont nekünk néhány év óta ünnepünkké vált. Ebben az időpontban minden rendes ember meg szokta csinálni számláját *tartozik és követel* rubrikák szerint. A magyar embernek bizony már hosszu idők óta nem valami kedves és megnyugtató ez a zárószámadás. De talán igen régen nem volt olyan nyugtalanitó, mint éppen a lefolyt esztendőben. És mintha tünedezni kezdene az az ő jó humoru filozofiája, hogy: „busuljon a ló, elég nagy a feje.“ És mintha kezdenénk arra is rájönni, hogy bizony már elég nagy a mi fejünk is arra, hogy busuljunk és gondolkozóba essünk. Nem hizelgek, vagy legalább nem nagyon hizelgek magunknak azzal, ha azt mondom, hogy az a fej, amely hivatva van arra, hogy busuljon és gondolkozzék, az: a hirlapirodalom összesége. Hiszen a nagy, országos közérdek tünetei mind ebbe az organizmusba gyülemlenek, hogy itt alakot öltve, szóban és irásban megteremtsék vagy legalább is iránvitsák a közvéleményt, buzditva vagy visszatartóztatva, tüzelve vagy fékezve és csillapitva. A lefolyt esztendő jelenségei azonban nem olyanok, hogy valami vidám eszmélkedésre inditanának bennünket. A nemzeti élet ütőere, a közgazdasági helyzet, olyan deprimáló, mint már régen nem, s a társadalomban olyan hátraesés mutatkozik, amilyent régen nem észlelhettünk. Sőt, talán nem egészen sötétnek látom a helyzetet, ha azt mondom, hogy nagyobb zuhanás fenyeget, mint bármikor. Ez a kór, ez a láz pedig legelőször is a mi ereinken szaladgál végig, azt legelőször mi érezzük meg, mi fájlaljuk, mi szenvedjük meg, mint ahogy a fej megérzi, fájlalja, megszenvedi mindazokat a kóros és lázas tüneteket, amelyek a testnek akármelyik részébe beveszik magukat. Ily csüggeteg állapotok között ez a mi ünnepünk sem oly vidám, mint szokott lenni. Csak egy maradt meg a régi állapotában: szeretetünk egymás iránt, becsülésünk egymás iránt és mind a kettő te irántad. (Élénk éljenzés.) Ha a szeretetnek és a testvériségnek volna hatványozottabb szava, hát a leghatványozottabbat használnám most, mert mindnyájan tudjuk, érezzük, hogy mikor bajok, fájdalmak és aggodalmak között vagyunk, közelebbről kell egymásba fogózkodnunk, erősebben kell egymást átölelnünk. Hiszen a sajtó, akármilyen nagynak mondják is, mondhatják is, mégsem olyan nagy hatalom egészen, hogy ilyen bajokat s ilyen nehéz állapotokat akár száz lehelletével is el tudjon fujni. De mindenesetre az egyetlen tényező azoknak enyhitésére és csökkentésére. S a sajtó, hogyha száz és ezer pontról indul is ki munkájára egy közös célnál találkozik, mint a csataláncba kibocsátott katona, aki mindig megtalálja az érintkezési pontokat. Most ebben a meglehetősen sötét, legalább nekem sötétnek látszó pillanatban ime, megint elhoztuk neked azt, amit annyiszor átvettél tőlünk: szeretetünket. Cserébe nem kérünk tőled egyebet, csak szeretetedet. Nem hoztunk mást, csak nagyrabecsülésünket és viszont nem is kérünk többet. Kivánunk neked az uj esztendőben minden jót de ebből az általános „minden jó“-ból engedj nekem kiemelnem egyet: hinnem és remélnem azt hogy nem kiváhatnék neked egyesületünk és barátaink nevében jobbat, mint ha azt kivánom, hogy adjon Isten boldogabb esztendőt szegény magyar hazánknak. (Hosszantartó zajos taps és éljenzés.)

Az üdvözlő beszédre *Vészi* József elnök igy válaszolt:

(Vészi József válasza.)

Kedves barátaim! Attól a komor képtől, amelyet sötét vászonra festett igen tisztelt barátom és elnöktársam, hadd meneküljek el egy pillanatra arra a mesgyére, amelyről kiindult: az ó és az uj esztendő közt elvonuló határlineára, és hadd nézzem azt, mikor mérlegre teszem az év eredményeit, mielőtt néhány óra mulva műhelyünk csendjében, irőasztalunk mellett az egyetemes év egyetemes mérlegét állitanók fel, vajjon azok a nagy célok, amelyeknek istápolására, és azok a nagy érdekek, melyeknek megóvására alakult ez az ujságiró testület, a lefolyt év alatt mi sorsban részesültek? Ha mi az ó esztendő utolsó napján és az uj év küszöbén itt összejövünk külső szinre azért, hogy egymást arról biztositsuk, amit amugy is tudunk és érezünk: a kölcsönös szeretetről és nagyrabecsülésről, akkor azt hitfem, hogy ami ezt a szokást közöttünk meghonositotta, nem kizárólag e lyrai ösztön volt, hanem *okos megfontolása* annak, hogy vessünk számot arról, amit nagy célunk érdekében tettünk, és vizsgáljuk, vajjon egyesületünk a magyar sajtó, a magyar nemzet és a nagy nyilvánosság szemében megtartotta-e létjogosultságát.

Én azt hiszem, hogy amióta ez az egyesület fönnáll, a magyar sajtó még nem jutott abba a siralmas helyzetbe, hogy pirulással kelljen egy esztendőre visszatekintenie. Mióta egyesületünk megalakult, a *magyar sajtó önérzetének, méltóságának és tisztaságának szervezése és megóvása esztendőről esztendőre nagyot haladt előre.* (Élénk helyeslés.) Ha a mult esztendőről beszámolót akarnék itt mondani, megelőzve közgyülésünket, konstatálnom kellene, hogy lényeges haladást sikerült fölmutatnunk e téren, és én ezt nagyon sokra tartom, először tekintettel azokra a mostoha időkre, amelyeket oly mesteri módon ecsetelt *Szabó* Endre barátom. Mert bár e mostoha idők gondjai önsulylyal legelőször is a mi koponyánkat nyomták, láza a mi agyvelőnkön cikázott keresztül, mi mégis ráértünk arra, hogy nemes céhünk iránt való kötelességünket átértsük, átérezzük és teljesitsük is. Igazán csodálatos, hogy mi mindenre érünk rá mi ujságirók. Épp ily mostoha viszonyok között kettős sulylyal nehezedik ránk az a borzasztó univerzális feladat, amit mi mindnyájan különben is kötelesek vagyunk teljesiteni: istápolni a szegényeket, irgalmatosságra birni a gazdagokat, jogtiszteletre kényszeriteni a hatalmat, béketürésre inditani a nyomorultakat, szárnyakat adni a csüggedők petyhüdt lelkének, a vakmerőket leszerelni, a kétségbeeseteket fölegyenesiteni, a dölyfösöket leszoritani s a polgári önérzetet a maga szinvonalára emelni. Ez a mi feladatunk és ilyen viszontagságos időkben *ezt a feladatot kettőzött erővel kell szolgálnunk* és bátran mondhatom, szolgáltuk is a lefolyt esztendőben.

Ha a szociális egyensuly a mai borzasztó körülmények között épségben maradt, *az a sajtó kiegyenlitő és közvetitő hatásának bizonyára egyik legnagyobb érdeme.* (Élénk helyeslés és tetszés.) Azután nem feledkeztünk meg ebben az esztendőben sem arról, hogy mi vagyunk a nemzeti erők gépházában a nagy lenditő kerék, mely ha mozgásba jő, egyuttal mozgásba hozza a talán tespedő agyvelőket, a talán zsibbadó sziveket. Mi vagyunk egyuttal a nagy fékező is, mert a tulságosan felajzott szenvedélyeket válságos napokban egyedül mi tudjuk megenyhiteni s a sajtó, amely akárhányszor megmozditotta az utcát, mikor nagy érzések és nagy érdekek parancsolták, *megmutatta, hogy meg is tudja állitani az utcát*, amikor végzetes irányban készül megindulni. Mind e kötelességeket teljesitettük és teljesitjük is. A nemzet nagy rostája is mi vagyunk: megkülönböztetjük a helyest a helytelentől, a rosszat a jótól, a szépet a rúttól, a léhát a komolytól. Biráló, elválasztó tisztünket ernyedetlenül gyakoroltuk. S ennyiféle elfoglaltságunk közepette ráértünk arra is, hogy magunkkal is törődjünk, jól megértsük: hivek maradtunk tradiciónkhoz, nem anyagi érdekeinkkel bibelődtünk. Az ujságiró, akinek mindig a más feje fáj, időt arra sohasem találhat, hogy a maga anyagi érdekeit vigye előbbre. Mi is csak a magunk testületi érdekeivel törődtünk.

Ha széjjelnézünk annak a hivatásnak körében, amelyet mi annyi szorgalommal és annyi nemes igyekezettel töltünk be, még mindig találkozunk olyanokkal, akik megfordulnak ugyan közöttünk, de közibénk nem valók. Azokról nem is beszélek, akik fölvergődvén bizonyos polcra, vendéglábnak használják a sajtót, hogy annál magasabban járkálhassanak. Azokról se beszélek, akik a sajtó lépcsőfokain jutottak föl magas fokra s azután hátat fordítottak s mentek másfelé. Beszélek azokról, akik, fájdalom! állandóan nyüzsögnek nemcsak a sajtó körül, hanem be-betüremlenek a sajtó nemes céhébe. Beszélek az élősdiekről és a dörgölődzőkről, azokról a társadalmi lényekről, amelyeket klasszifikálni nem lehet, amelyek a sajtó tisztességét bitorolják, de nemes és önzetlen, önfeláldozó munkájából részt nem kérnek, nem is akarnának elfogadni. Ezektől megtisztulni a mult esztendőben egyik főfeladatunk volt, és hiszem, *munkánk nem volt minden eredmény nélküli való.* (Zajos helyeslés és éljenzés.) Itt, ebben az egyesületben mindig gondosan vigyáztunk arra, hogy a magyar sajtó önérzetét és méltóságát megszilárditsuk ebben a szervezetben, amely kész talpraállani, valahányszor ide nem tartozó elemek hibáiért, sőt bűneiért a magyar sajtót akarnák felelősségre vonni.

Ebben a testületben megvolt a *szervezett védelem*, mikor a nyilvánosság nagy jogát akár felülről, akár alulról akarták érinteni. Megvolt a szervezett oltalom mindnyájunk önérzetében és méltóságában, mikor szembe kellett helyezkedni a közhatalommal, vagy akár az alulról jövő áramlatokkal. Ezt a munkát nagy szeretettel és törhetetlen szivóssággal teljesitettük a mult esztendőn is. Ha majd elérkezik az ideje annak, hogy hivatalosan számoljak be az egyesület munkájáról tagtársainknak és a nagy nyilvánosságnak, lesz szerencsém rámutatni e nagy és fontos vivmányokra. Meg fogjuk mutatni, hogy éppen ezen a téren is hasznos és üdvös volt müködésünk, mert a közibénk nem tartozó és a hozzánk dörgölődző elemeket sikerült leszoritanunk, sőt magában az ujságirók szervezetében is egészséges szakképviseletet teremtettünk, amely arról gondoskodik, hogy az ujságirók a maguk tisztes munkájuk közepette, a maguk méltóságában és önérzetében az egész sajtó méltóságát és önérzetét megóvhassák. (Éljenzés.)

Nem veszett tehát kárba az a fáradság, amelyet a mult esztendőben az egyesület közügyeinek szenteltünk és mikor az évtől búcsut veszünk, mágnesesen vonzza szemünket abban a sarokszobában az a *páncélszekrény*, mely magában rejt egy kis pénzbeli vagyont és egy nagy erkölcsi kincset. Az a pénzbeli vagyon, amelyet kétfejü sárkányként őriz mindnyájunk féltő gondossága, arra való, hogy szegény, megszorult ujságiró-társaink gondjain segitsünk. Sok könnyet töröltünk le azzal a kis vagyonnal ebben az esztendőben is, sok gondtelhőt oszlattunk el érdemes ujságirótársaink homlokáról, sok családi sivárságot sikerült derüre váltanunk, sok szomoruságot, ha csak pillanatra is, megszüntetnünk. (Élénk tetszés és éljenzés.) Büszkeségünk és féltékenységünk tárgya tehát az a vagyon, de még inkább az a nagy erkölcsi kincs, amely a körül a páncélszekrény körül, mint inpalpabilis és inponderabilis vagyon ott lebeg: mindnyájunk kincse, az ujságirói szolidaritás. Ez az a nagy aranyrud, amelyet azzal a kis vagyonnal együtt e körben őrzünk, mert az ujságirói szolidaritás, mely a magyar közélet tisztességes kiszolgálásának szolidaritása, az nemcsak a mi kincsünk, hanem a nemzet nagy és elidegenithetetlen kincse is. (Zajos éljenzés és tetszés.)

Ennek a kincsnek integritásáról, szaporodásáról és tisztaságáról gondoskodni volt és marad feladatunk ezentul is. És ha én az uj év küszöbén szeretett bajtársaim, barátaim és testvéreim körében szerencsés vagyok egy ösztönző üdvözletet kapni, engedjék meg, hogy azt hálás szivvel viszonozzam, s arra kérjelek benneteket, hogy erős, tiszta kezünk fonódjék egybe, nehogy az ujságirói szolidaritás, a magyar nemzetnek a nyilvánossághoz fűződő nagy érdeke kárt szenvedjen. A magyar sajtó méltósága a nemzet méltósága, a mi önérzetünk a nemzet önérzete. Ez a tudat lelkesitsen bennünket vállvetett munkára a jövőben is. Nagyon köszönöm szives megemlékezésteket.

Zugó éljenzés és taps hangzott föl a poétikus szárnyalásu beszédre és most már mindenki odasietett az elnökhöz, hogy személyesen is kifejezze iránta ragaszkodását és szeretetét.

Vasutasok ujéve.

***Budapest,* december 31.**

(H—u.) Mit hoz az ujesztendő a vasutasoknak? Reménység és bizodalom köszönti az ujévet, a várva-várt s rég kiérdemelt jobb idők jövetelét. A most muló esztendő során bőséges alkalmunk volt a vasutasok helyzetének, kivánságaiknak, tisztes törekvéseiknek vázolására. Ismétlésbe bocsátkoznék, ha taglalnám a tisztviselői kar memorandumát s ha megokolnám a vasutas törekvések igazságát. Nincs is erre immár szükség. A *Budapesti Napló* a vasutasok mozgalmának minden fázisáról bőven számot adott, a vélemények helyes ütközése révén e hasábokon tisztázódtak eszmék, kialakultak vélemények és elsimultak ellentétek. Méltányolói voltunk a nagyarányu munkának, mely magas nivóra emelte közlekedésügyünket és publicitásunk minden erejével támogattuk a vasutasok mozgalmát, amelynek jogossága világosan tükröződött a közvélemény szimpátiájában is. A tapintatos mértéktartással vezetett munka betetőzést nyert, a mozgalom országos szervezete eleget tett megbizatásának s most itt az ujesztendő, mely választ ad majd a vasutasok kérdésére. A válaszadás előjelei biztatóak. Aki a pesszimizmus és optimizmus között megtalálja a középutat, az reménységgel fogadhatja az ujesztendő hirét, amely arról szól, hogy lázas munka folyik ugy az Államvasutak igazgatóságánál, mint a kereskedelemügyi miniszteriumban; és a helyzeten való javitásnak ez előkészitése azt célozza, hogy a vasutasok körében lecsillapodjanak az izgalmak. Egyetlenegy módja van ennek, ha az összesség törekvése mél-

tányolásra talál és minden kívánságnak igazságos lesz az elbirálása. Illetékes körök hangsulyozzák, hogy az ügy ilyeténképpen való elintézését tartják helyesnek az elintézés fórumai. Dicséret és elismerés van ez őszinte intencióban, az Államvasutak személyzetének dicsérete, a munkásságuk elismerése. Törekvéseik végleges valósitását mennél előbb kivánjuk, hiszen rég kiérdemelték már a helyzetükön való javitást. A vasuti tisztviselők, az altisztek, az állomás-előljárók s felvigyázók, a kezelőnők, az irodatisztek, a szolgák olyan munkát végeznek, amelynek eredményét a közönség közvetlen tapasztalása révén méltányolja, ezért fordult mindenek érdeklődése a vasutasok mozgalmának igazai felé. A mozgalom igazait a szervezkedés, a memorandum szövegezése, az értekezletek alkalmából jelentős argumentumokkal támogattuk; tettük ezt azzal a becsületes igyekezettel, amelylyel támogatására sietünk minden igaz ügynek. Fölemelő volt a mozgalom során kidomborodott szolidaritás látása, a testületi érzés egyöntetü megnyilvánulásának figyelése, az ellentétes érdekek kiegyenlitésének és a véleménykülönbségek harmonikus összeegyeztetésének elősegitése. A vasutasok nagy testülete legvégül egy emberként nyilatkozott; imponáló és öntudatos erő volt a mozgalom summázásában, a végleges memorandum szövegezésében. Ilyen munka után joggal várható, hogy a törekvések sikere mennél előbb bekövetkezzék. E várakozásban csalatkoznia nem szabad az Államvasutak fáradhatatlan készségü, buzgó személyzetének. Ennek a tételnek nyomatékos hangsulyozása a mi ujesztendei kivánságunk, amelyet a vasutasoknak küldünk.

*

A legutóbbi napok eseményei a vasutasok mozgalmába — tagadhatatlan — némi diszharmóniát vittek bele. A zágrábi esetről elmondottuk a véleményünket. Egy érdemes tisztviselő ügye áll itt az előtérben, de érdekelt fél az egész testület. A helyes megoldás ezért csak az lehet, amely elégtételt szolgáltat a közvetlenül érdekelt tisztviselővel együtt a véleménynyilvánitás és a szabad szólás kikezdett szabadságának.

Alig van összefüggésben a *Vasuti és Hajózási Klub* ügye a vasutasok mozgalmával, de mivel ilyen vonatkozásban került ma nyilvánosságra, itt emlékezünk meg a félhivatalos *Magyar Nemzet* erről szóló közléséről. Egy laptársunk adott hirt a Klub válságáról, amelyre vonatkozólag a félhivatalos cáfolat igy szól többek között:

A klubhoz tulajdonképpen hivatalból kifolyólag, semmi köze az Államvasutak igazgatóságának, a támadás mégis ide tendál s bár nem nevezi meg de érezteti, hogy a vasut érdemes elnökigazgatóját, Ludwigh Gyulát akarja mindenképpen molesztálni, akinek pedig eddig az államvasutak fejlesztésében is, az alkalmazottak helyzetének fokozatos javitásában is igenigen előkelő érdemei vannak. A klub egyik elelnöke tudniillik Ludwigh Gyula a másik két alelnök más közlekedési vállalatok főnöke. Az elnököt is, — jelenleg Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter — az alelnököket is spontán választották, tehát semmiféle kifogás az ellen nem eshetik, hogy a szóban forgó tisztségeket ki tölti most be. A klub minden közlekedési vállalat tisztviselőjének otthona és a közös érdeknek egyuttal egyik istápolója is. Olyan akcióban azonban, aminőt legutóbb néhány vasuti tisztviselő az államvasutak és annak igazgatósága ellen inditott fizetésjavitás cimén, természetszerüleg nem vehetett részt s még akkor sem vehetne, ha kizárólag az államvasuti tisztviselők társasága volna, *mert hisz az egész akció csak néhány ember müve volt*, az államvasuti tisztviselők aránytalan többsége ezzel semmiféle közösséget nem vállalt.

A klub azonban, tekintve, hogy a klubtagok rendezik a dolgot, átengedte helyiségeit s egyebet valóban nem is tehetett volna az agitáció érdekében. Ami pedig a bomlást illeti, arra könnyü megfelelni. A négyezer tag közül kilépési óhajtását bejelentette vagy harmadfélszáz s ezekkel szemben igen sokan kérték felvételöket. Nos, ahol négyezer tag van, harmadfélszáznak a kilépése nem jelent valami különös emóciót, hisz más klubokban is ez a dolog rendje. A belépéshez való hivatalos presszióról szó sem lehet. Mert, ha presszió lehetne, az a szóban forgó harmadfélszáznak a kilépését is alterálná és lévén a klub a közlekedési vállalatokra közös, az államvasut ingerenciát ebben a tekintetben nem gyakorol. A mi az adósságokat illeti, — abból a bizonyos drága felszerelésből három év alatt nyolcvan százalékot letörlesztettek és a jövő esztendőben a hátralevő husz percenttel könnyen végeznek.

Ebben a cáfolatban olyon tényekről is van szó, amelyeket helyre kell igazitani. A vasuti tisztviselők mozgalma nem néhány ember müve volt és ellenkezik a valósággal az az állitás, hogy az államvasuti tisztviselők aránytalan többsége ezzel semmiféle közösséget nem vállalt. A vasuti tisztviselők mozgalma szolidáris munkája volt az egész tisztviselői karnak, ennek a tagadása céltalan dolog. Ami pedig a klubtagok kilépését illeti, ezt nyomós okok igazolják. A vidéki tagokra rótt illetékek tulmagasak és nem állnak arányban azzal a csekély beneficiummal, hogy egyszer-kétszer évenkint meglátogathassa a vidéki vasutas a klub diszes termeit. A belépésnél, ha presszió nem is gyakoroltak, de a klub pártolását a vidéki tisztviselők körében tulerősen tanácsolták. Mindez azonban ne bolygassa meg a vasuti tisztviselők nyugodt mederben levő mozgalmát, ez a vasutasok legfőbb érdeke.

1901.

Budapest, december 31.

Az esztendő belpolitikai történetét nagy általánosságban két korszakra kell osztani. Ez a két korszak: a választások előtt és a választások után.

Közbül esnek a választások. De az külön strófába tartozik.

Hát mi volt a választások előtt? Láz, forrongás, nyugtalanság. Lázban voltak a törvényhozók és lázban a nemzet. Ezt a lázat pedig nem volt szabad a rendes választási izgalmak mértékével mérni. Ujszerü volt a helyzet, ujszerü ennélfogva az izgalom is. Mert törvényhozókat és nemzetet egyaránt nyugtalanitott az az ismeretlen tényező, melyet e választásoknál a kuriai biráskodás behozatala következtében számitásba kellett venni. Hogyan fogja ezt a reformot a Kuria alkalmazni, a jelölt respektálni, a nemzet appreciálni? Ez a hármas kérdés reszketett az általános lázban. Csak természetes, hogy ilyen körülmények között különös szimptomák hivták magukra a közfigyelmet. Ilyen szimptoma volt, hogy a képviselők szokatlan fürgeséggel keresték az érintkezést kerületeikkel; hogy maguk a választók szinte foglalkozás szerint sorakoztak s bizonyos jöltételeket szabtak már eleve; hogy megindult országszerte az agitáció, még pedig meglehetősen osztályalapokra fektetve. És igy tovább. Az izgalmak sodrában legtenyegetőbb szirtnek látszott az emlékezetes gönczi levél. Ez külön láznak és forrongásnak volt okozója. Legfeltünőbb volt pedig az általános nagy nyugtalanságban, hogy a miniszterelnök nyugodt volt és olyan értelemben, mint az szokás volt, mozogni nem akart. Se hivatalos jelölteket nem állitott, se pénzzel, se titkos rendeletekkel a választásokba belolyni nem próbált. Ez a szokatlan nyugodtság talán még leginkább nyugtalanitotta az embereket.

S mi volt a választások után? Nyugalom, megelégedés és meglepetés. Nyugalom, mert a kását nem kellett olyan melegen megenni, ahogy főzték. Az osztályok szerint való sorakozás nem igen történt meg. Még a gönczi levél is megenyhült, mire a választások elkövetkeztek. A választások után pedig az összes gazdasági egyesületek közgyülései során olyan békés és előzékeny nyilatkozatok történtek, melyek a harmonikus együttmüködést minden körülmények közt biztositani alkalmasak. És megelégedés is volt a választások után, mert a kuriai biráskodás novuma annyiban mindenesetre bevált, hogy a kiáltó visszaéléseknek és törvénytelenségeknek elejét vette, a multra emlékeztető vérengzések pedig — néhány sajnálatos esetet kivéve, melyet a néppárt idézett elő — nem fordultak elő. Az uj szellem intését megértették az összes érdekeltek: a jelöltek, a nemzet és a közigazgatás is. Amit vártak, megjött: az első tiszta választás. És ennek eredménye okozta aztán a meglepetést. Mert kitünt, hogy hivatalos erőszak nélkül, pénz nélkül, törvénytelenségek nélkül és a multban használt választási korrekturák nélkül is változatlan maradt a pártok aránya. Régi erejében diadalmaskodott a szabadelvüpárt, régi jelentéktelenségében jött vissza a klerikális ellenzék. Csak a függetlenségi párt erősödött meg valamelyest, de az is csak abban a keretben, melyet az erőszakos választások idejében már megteremtett magának. Jöttek uj arcok, de nem változtak az arányok. Az egyetlen változás, amit a választások hoztak, — nehány nemzetiségi képviselő bevonulása volt. De a parlament képe alig változott velük.

A választások közbül estek. Szép, tiszta választások voltak. Izgalommal, de panaszok nélkül zajlottak le. Széll Kálmán miniszterelnök a fölmerült panaszokat még azon frissen megvizsgálta, el is oszlatta. S az esztendő nevezetes dátum marad mindenha, mert először történt, hogy az általános választások végeztével barát és ellenfél egyaránt meghajtotta lobogóját a miniszterelnök magatartása előtt. Korrekt, tiszta és kifogástalan volt az — mindenki elismerte. El kellett ismernie mindenkinek. S igy történt, hogy a láz elült, a békesség helyreállott, az uj parlament nyomban munkához láthatott s e munka során a nemzet konstatálhatta, hogy a választások kohójából két becses klenódiummal gyarapodott az a szabadelvüség, mely mellett olyan lelkesedéssel foglalt állást. Az egyik klenódium: a szabadelvüpárt végleges összeolvadása s tökéletes harmóniája. A másik klenódium pedig: a szociális lelkiismeret öntudatra ébredése. Az egységes szabadelvüpártban megvan a garancia, hogy a várható nagy feladatok megoldására képes lesz; az öntudatra ébredt szociális lelkiismeret pedig megnyugvást ad abban az irányban, hogy a parlament igazán a nép javára fog dolgozni. Nagy általánosságban ez az 1901. esztendő belpolitikai történetének mérlege. Lázzal kezdődött, munkával végződött. A láz nem ártott, a munka pedig — reméljük — használni fog az egész nemzetnek ...

KÜLFÖLD.

A Wolf-affér és az osztrák nagynémet-párt. Az osztrák parlamenti nagynémet-párt *kiközösitette a maga köréből Tschan képviselőt*. A tanácskozáson, melyen ezt a kiközösitést elhatározták, a nagynémetek pártjának mind a huszonkét tagja jelen volt és valamennyien kijelentették, hogy mint tisztességes emberek nem közlekedhetnek többé *Tschan* képviselővel, mert ez a *Wolf*-affér során mint atya nem vonta le a föltétlenül szükséges konzekvenciákat és sérelmét nem a saját leányán, hanem a *Wolf* pártján torolta meg. A prágai *Bohemia*, amely ezt megüja, kijelenti, hogy hirét fönntartja.

Szocialista kongresszus. Brüsszelben tegnap este a szocialista párt meghivott vendégek részvételével nagyszabásu értekezletet tartott *Vander velde* belga szocialista vezér elnöklésével. *Singer* német birodalomgyülési képviselő a német szociáldemokraták küzdelméről beszél a vámtarifa ellen. *Quelch*, a londoni szociálista föderáció tagja kijelentette, hogy az angol szocialista munkások a háboru ellen vannak. *Vaillant* (Franciaország) hangoztatta, hogy a francia szocialisták, ha megoszlanak is, a közös célt nem tévesztik szem elől. *Herrend* egyetemi tanár (Chicago), az Egyesült Államok trösztjeinek és plutokráciájának visszaéléseit kárhoztatja. Napirendet fogadtak el, mely szerint az Európát pusztító gazdasági válság *az anarkhikus termelő rendszer következménye*, amelynek a szociálizmus véget fog vetni.

Balkán-ügyek.

Budapest, december 31.

(Beszélgetés a görög királylyal.)

A bécsi *Neues Wiener Tagblatt* egyik munkatársa e napokban *György* görög királylyal beszélgetett a görög gazdasági és politikai viszonyokról.

A hirlapiró mindenekelőtt azokról az örvendetes jelenségekről szólott, amelyek Görögország anyagi helyzetében mutatkoznak és annak a reményének adott kifejezést, hogy a hatalmak mihamarább véget vetnek a nemzetközi pénzügyi ellenőrzésnek és haza hivják az e célból Athénbe küldött delegáltjaikat.

— Az bizony örvendetes volna — felelt a király.

— A Balkán-államok közt kétségkivül Görögország helyzete a legkedvezőbb — folytatta a hirlapiró.

— Bulgária is ügyesen intézi dolgait és a kölcsönügyre vonatkozó tárgyalások szépen folynak.

— Sulyos teher lesz ez a kölcsön.

— Nem gondolja, hogy Oroszország támogatja Bulgáriát ezekben a hitelügyi tárgyalásokban? — kérdezte a király.

— Azt veszem észre, hogy Oroszország politikája a Balkánon nem egészen a régi és azt tartom, hogy éppen a bolgár kormánynyal szemben bizonyos kérdésekben Pétervárott nagy a nézeteltérés, Görögország tehát mindenképpen előnyösebb helyzetben van.

— Örülök, hogy ezt hallhatom — felelt a király — mindazonáltal sok még a tennivalónk. Mindenekelőtt a kontinenssel összekötő közlekedési eszközeink tökéletesitésére kell gondolnunk. Hisz ma még teljesen izoláltak vagyunk. Ha legalább Pireusztól Larisszáig épithetnénk meg a vasutunkat mielőbb ...

— Nem ütköznék nehézségekbe a török vonalakhoz való csatlakozás?

— Nem tudom, — szólt *György* király — ebben az ügyben még nem fordultunk a portához.

— Azt hiszi felség, hogy a porta támogatná ezt az összeköttetést?

— Ki tudhatja?

— Szerény nézetem szerint — folytatta a hirlapiró — kedvezőbb volna a Szerajevo felé vivő vasut kiépitése és a mitrovicai vonalhoz való csatlakozás.

— A szomszédos államok is mindenesetre hasznát látnák ennek, mert kereskedelmüket előmozditaná. Nálunk pedig növelné az idegenforgalmat és ez sokat jelentene nekünk.

A király még néhány kisebb dologról is megemlékezett s aztán barátságos kézszoritással bucsuzott az ujságirótól.

(Zaimisz nyilatkozata.)

Ugyanez a hirlapiró beszélgetett *Zaimisz* görög miniszterelnökkel is, aki figyelemreméltó reformterveiről szólt. *Zaimisz* ismételte a tudósító előtt azt a programmját, hogy gyakorlati reformokat akar behozni a közigazgatás minden ágában. Első sorban a közoktatásügy reformjára törekszik, aztán pedig az ifjuságot el akarja terelni a hivatalhajhászattól s ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági tevékenységre óhajtja őket serkenteni. Ami a Romániához való viszonyt illeti, a legujabb közeledésnek egyetlen célja a mult emlékeinek kitörlése. Pusztán kibékülésről van szó, de távolról sem a szláv Balkán-államok koalíciójáról. A miniszterelnök végül a macedon-kérdésről is nyilatkozott s egyesegyedül a macedon-bizottságra háritotta az állandó zavarok ódiumát.

(A macedon bizottság.)

Londonból táviratozzák, hogy a *Times* konstantinápolyi távirata szerint a macedon forradalmi bizottság mindent elkövet, hogy a görögöket elszakitsa a konstantinápolyi pátriárkátus egyházi fennhatósága alól és a bolgár exarchátushoz füzze őket. A pátriárka a portához és a konstantinápolyi orosz nagykövetséghez fordult, de ennek sem lesz eredménye. *A macedon bizottság már teljesen függetlenitette magát az orosz befolyás alól*, a porta pedig minden erélyes intézkedéstől óvakodik.

(Törökország bajai.)

A porta válaszjegyzékében értesitette az orosz nagykövetséget, hogy a január 14-én esedékes 300.000 török fontnyi részlete a Törökország által Oroszországnak fizetendő hadikárpótlásnak az esedékesség napján teljes összegben le fog fizettetni. Erre Oroszország a legkevésbé sem volt elkészülve, sőt bizva a porta sivár anyagi viszonyaiban, a fizetési felszólitással oly kényszerhelyzetbe akarta hozni a portát, amelyből az csak jelentékeny engedmények révén szabadulhatna. Kérdés azonban, vajjon a porta állja is a szavát.

Damad Mahmud basa, a szultán sógora, aki ujtörök izgatásaival oly sok bajt okozott a szultánnak, elhagyta Görögországot és Párisba utazott. A kellemetlen sógor a görög kormány felszólitására távozott Korfuból.

(Zajos jelenet a szkupstinában.)

Belgrádból táviratozzák, hogy a szerb szkupstinában tegnap zajos jelenet folyt le. A liberális *Velikovics, Sándor* királynak előbbi kabinetfőnöke, az uj egyesületi törvény tárgyalásánál a képviselők nagy nyugtalansága mellett *ujra szóvá tette a királyi család tagjainak dolgát. Vuics* miniszterelnök határozottan tiltakozott az ellen, hogy ujra előhozakodjanak ezzel a kérdéssel, amelyet az alkotmányban végképpen elintéztek. Az elnök végül *megvonta Velikovicstól a szót.*

A király már aláirta azt az ukázt, amelylyel *Antunovics* alezredest, volt bécsi katonai attasét és mostani cetinjei követet *hadügyminiszterré nevezi ki.*

(Beszélgetés a szerb miniszterelnökkel.)

Bécs, december 31.

Alexandre *Degaston*, a *Neues Wiener Tagblatt* holnapi számában beszélgetést közöl, mely közte és *Vuics* szerb miniszterelnök közt folyt le.

Első sorban Szerbia mostoha pénzügyi viszonyai és gazdasági helyzete kerültek szóba s e részben a szerb miniszterelnök igy nyilatkozott:

— Kétségtelen, hogy jelenlegi pénzügyi viszonyaink nem éppen kielégitők, de azért korántsem kétségbeejtő a helyzet.

— Talán része van ebben annak a feszültségnek, amely Ausztria és Magyarország közt gazdasági téren beállott? — kérdezte a hirlapiró.

— Korántsem. Bizonyság erre az, hogy mi csak ugy bevihetjük szarvasmarháinkat az osztrák piacokra, mint eddigelé, csak éppen a disznóbevitel van némi tekintetben korlátozva, de ez is mihamarabb meg fog szünni, mert az osztrák és a magyar hatóságok meg fognak róla győződni, hogy azok az állatok, amelyekre a tilalom szól, éppenséggel nem betegek.

Majd Szerbiának Oroszországgal, Ausztriával és Magyarországgal való viszonya felől tudakozódott a hirlapiró s erre Vuics miniszterelnök igy válaszolt:

— Nézetem szerint bátran fenntarthatjuk hagyományos viszonyunkat Oroszországgal, a nélkül, hogy ez Ausztria-Magyarországgal való gazdasági viszonyunkat érintené. Politikai és nemzeti létünk az orosz birodalom exisztenciájától függ. De hát ez talán kizárja, hogy barátságos viszonyban álljunk a szomszéd államokkal? Dehogy!

— Lesz-e valami a királyi párnak tervbe vett pétervári utazásából? — kérdezte most a hirlapiró.

— Minden bizonnyal — felelt a miniszterelnök, csak az utazás ideje nincs még meghatározva, még pedig azért, mert a *cár* nem jól érzi magát s most nem fogadhat vendégeket; mihelyt egészsége helyreáll, a királyi pár utnak indul.

— Addig még hosszu az idő, — vetette közbe a hirlapiró.

— Ugyan mit akar ezzel mondani — vette át a szót ismét a szerb miniszterelnök. Nemcsak a mi udvarunk látogatásáról van szó. Az *olasz királyi pár* is készül Pétervárra, aztán odaérkezik *Ferdinánd* fejedelem is s ha jól tudom, *Vilmos* császár is meg akarja látogatni a cári párt. Es *Loubet* elnököt is várjak a cári udvarnál. Arról biztosithatom, hogy a *szerb királyi pár az első látogatók közt lesz.*

Végül a *trónöröklösödés* kérdésére tért át a társalgás.

— A mi királyunk még fiatal — szólt a szerb miniszterelnök — jó hosszu élet vár még reá isten segedelmével. A trónöröklösödés kérdése tehát még egyáltalán nem foglalkoztat bennünket. A király kijelentette, hogy amely napon le kell mondania arról a reményről, hogy trónjának örököse születik, összehivja a nemzetgyülést és az trónörökösnek fogja kikiáltani azt, akit a király kijelöl.

Igy végződött a beszélgetés.

(15.000 bolgár bevándorló.)

A félhivatalos *Magyar Nemzet* jelenti a következőket:

Bulgáriából tizenötezer ember készül hozzánk, hogy itt uj existenciát alapitson. A bevándorlásra készülő tizenötezer lélek *nagyrészben magyar* s a nyolcvanas évek elején, Bulgáriának a török szupremácia alól való felszabadittatásakor vándorolt ki Dél-Magyarországból, főleg Szirma-Bessenyő tájékáról. A bolgár kormány akkor a török lakosságot teljesen ki akarta szoritani a bolgár területről, valósággal verbuváltatta a nem török indigénákat s igy kerültek oda olyan nagy tömegben a szirma-bessenyőiek is.

Azok a vérmes remények azonban, amelyeket az uj telepesekben támasztottak, évről-évre rohamosabban foszlottak. Az uj kolónia előbb együtt tartott, aztán próbált egy bizonyos területen elvegyülni a bolgárokkal, de sem ugy, sem igy nem tudott zöld ágra vergődni. Most aztán végső kétségbeesésben aláirási ivet köröztek a telepesek maguk között egy kérvény kapcsán, amelyet a szófiai osztrák és magyar konzulátus és a külügyminisztérium utján *a magyar kormányhoz intéztek visszatelepités végett.*

A tizenötezer aláirás között van egy sereg bolgár is s a magyarországi születésüek jó része is megszerezte már a bolgár honpolgári jogot. Némelyik vagyonos, de akad olyan is, akinek semmije sincs, csak munkabiró két karja. A betelepités tehát nehéz kérdés, de a kormányelnök kétségkivül annak is megtalálja a legjobb megoldását. Ennek megfelelően haladéktalanul megtette a szükséges intézkedéseket, ugy, hogy ma már, mikor pedig a dolog még alig néhány napos, *javában foglalatoskodik a belügyi kormány a nagyméretü dolog előkészitésével.*

Tekintve azonban, hogy itt esetleg számos bevándorlónál a bolgár honpolgári kötelékből való elbocsáttatás lesz szükséges, az előkészités munkája huzamosabb időt is igénybe vehet. A kormány továbbá nem érintkezhetik közvetlenül a folyamodókkal, hanem csak a külügyminiszterium és a szófiai osztrák és magyar képviselet utján. A bevándorlás révén a proletáriátust sem akarja szaporitani, a mi a kérdésnek szintén többoldalu megfontolását teszi elkerülhetlenné. Végül itt az állam részéről bizonyos anyagi áldozatokról is lehet szó *s a kormány a magyar törvényhozás hozzájárulását is kéri*, ami mind időbe kerül, ennélfogva magának a betelepités kérdésének megoldása csak hónapok multán várható.

Németország Venezuella ellen.

***Budapest*, december 31.**

Németország és Venezuela köztársaság közt annyira kiélesedtek az ellentétek, hogy minden valószinüség szerint *Németország már legközelebb erős hajórajt küld a venezuelai partokra*, ott elfoglal néhány kikötőt s ezeket mindaddig megszállva tartja, mig a köztársaság ki nem elégiti Németország pénzbeli követeléseit.

Más időkben ez az eljárás bizonyára politikai összezörrenésekre adna okot, most azonban máris több hatalmasság sietett kijelenteni, hogy az egész ügybe nem avatkozik bele, legfeljebb ha figyelemmel kiséri a fejleményeket.

A konfliktus komoly helyzetbe szoritja Venezuelát. Vagy enged, mielőtt még a német hadihajók megjelennek a venezuelai partokon s ez aztán *Castro* elnök bukását jelentené, vagy megmarad a nyakas elnök állásában, ami aztán nagyra szitaná a csak félig lappangó polgárháborut, amelynek izgató elemei készséges pártfogót találnának a német hadierőben.

Az élére állitott kérdésről ma a következő távirati jelentéseket kaptuk:

Kiel, december 31.

A venczuelai konfliktus következtében a Kelet-Azsiába vezényelt *Gazelle* cirkálóhajó január 10-én *Venezuelába megy.*

New-York, december 31.

Laguayra kikötőváros előtt, amelyik Caracas fővárossal vasut által van összekötve, egy német, egy amerikai és egy hollandi hadihajó horgonyoz, azonkivül a *Falke* német hadihajó Puerto-Cabello előtt áll.

Berlin, december 31.

A caracas-valenciai vasut részvényeinek javarésze a *Discontobank* tulajdona. Az igazgatóság kijelenti, hogy annyi leirást eszközölt már, hogy további leirás lehetetlen.

New-York, december 31.

Itteni diplomáciai körök értesülései szerint Németország akciója Venezuela ellen abban fog kulminálni, hogy *okkupál néhány venezuelai kikötőt és átveszi a vámok kezelését* mindaddig, amig a németeknek járó és *40 millió márkát kitevő kár rekompenzációját el nem érte. A hadüzenet el fog maradni.*

Roosevelt elnök kijelentette, hogy *nem forog fenn ok arra, hogy az Egyesült-Államok a német-venezuelai akcióba beleavatkozzanak.* Ezt az álláspontot még a legradikálisabb lapok is helyeslik. Mindazonáltal óvatossági szempontból *hajórajt fognak kiküldeni a venezuelai vizekre.*

Berlin, december 31.

A német-venezuelai konfliktus *Castro* elnök kihivó viselkedése következtében annyira kiélesedett, hogy *a német kormánynak alig marad meg a dolog békés elintézésének lehetősége.*

New-York, december 31.

Itt elkerülhetetlennek tartják Németország energikus eljárását Venezuela ellen. Németország több venezuelai vámállomás megszállásával rá fogja kényszeriteni Venezuelát, hogy a német hitelezőknek járó negyven millió márkát visszafizesse s ugyanazt az eljárást fogja követni, amelyet Franciaország követett néhány héttel ezelőtt Törökországgal szemben. Németország nem fog forma szerint háborut üzenni és a vámállomásokon kivül semmiféle területet sem fog megszállani, sőt ezeket az állomásokat is el fogja hagyni, mihelyt a lefoglalt vámbevételek a németek követelését fedezik. *Roosevelt* elnök kijelentette, hogy nem látja ugyan szivesen, ha magánkövetelések behajtására állami hatalmat vesznek igénybe, de Németország és Venezuela szuverén államok, amelyeknek vitás dolgaihoz az Egyesült-Államoknak semmi közük sincsen, amig Németország nem szándékozik amerikai területet állandóan megszállni. Az összes lapok azt hiszik, hogy *Németországnak Venezuela miatt nem lesz konfliktusa az Egyesült-Államokkal*, de az Egyesült-Államok kormánya mégis helyesen cselekszik, hogy óvatosságból hajórajt küld a nyugot-indiai vizekre.

London, december 31.

A *Times* jelenti Washingtonból, hogy a német-venezuelai viszály ott *a legcsekélyebb nyugta-*

Mielőtt bárhol könyvet vásárolna kérje VASS JÓZSEF
!! Ujévi könyvpiac !! minta-antiquarium és könyvkereskedésének (Budapest, VII., Erzsébet-körut 38.) most megjelent ajándéknak megfelelő müvekről szóló leszállitott áru árjegyzékét.

kanadgot sem kelti. Az Egyesült-Államok kormánya semmiképpen sem fog beavatkozni Németország megfelelő törekvéseibe, hogy követeléseinek érvényt szerezzen. *Roosevelt* elnök elitéli a néhány ujság által üzött szenzációhajhászatot.

London, december 31.

A *Daily Telegraph* visszautasitja azokat a rosszakaratu tulzásokat, amelyek a sajtóban Venezuela és Németország viszonyát illetőleg napvilágot látnak és azt mondja, hogy *Németországnak kétségtelenül teljesen jogos okai* vannak a panaszra. Németország az egész ügyben a legdicséretesebb türelemmel és kétségen felül jóhiszeműleg járt el. Egy más hatalom sem járhatott volna el más vagy jobb módon.

1901.

Budapest, december 31.

Két nagyjelentőségü esemény vonul át a ma bezáruló esztendő politikai történetén: a khinai zavarok és a délafrikai szabadságharc. Khinában szerencsésen véget ért — legalább egy időre — az idegenek üldözése s a khinai udvar meghátrált az egyesült európai hatalmak, Japán és az Egyesült-Államok impozáns ereje előtt. A délafrikai háborunak azonban még mindig nincs vége: Anglia rengeteg embervért és sok száz milliót fecsérelt el a boerok szabadságának eltiprásában, de az eredmény most is csak annyi, mint egy, mint két évvel ezelőtt.

E két világtörténeti jelentőségü esemény végighuzódik az egész év történetén és szint ad neki. Tarkitja a politikai mozzanatok egész sora, amelyek legnagyobbrészt fontos gazdasági és szociálpolitikai kérdések körül fordultak meg.

Januárban tért haza Dél-Afrikából Lord *Roberts*, lenn hagyván *Kitchenert* a csatatéren, hogy a boerokkal végezzen. *Kitchener* azonban máig sem végzett velük. Oroszországban ugyanez időben gróf *Lambstorfot* nevezte ki a cár külügyminiszternek. 4-én kivégzik Pekingben *Ketteler* német követ gyilkosát. 22-én meghalt *Viktória* angol királynő s az angol korona *Edvárd* királyra szállott. 26-án bocsátotta ki *XIII. Leo* pápa legujabb enciklikáját a szocializmusról és a keresztény-demokráciáról.

Februárban Hollandia örömünnepet ült: 7-ikén vezette oltárhoz Henrik mecklenburgi herceg *Vilma* hollandi királynőt. 11-ikén Bécsben meghalt *Milán* király.

Március 7-ikén mutatkozott be az olasz képviselőházban az uj Zanardelli-kormány. 8-ikán mutatta be az angol alsóházban *Brodrick* hadügyminiszter az angol hadsereg reformjának programmját. Március közepén *Botha* boer fővezér visszautasitotta Lord *Kitchener* békefeltételeit.

Április 2-ikán a khinai kormány visszautasitotta az Oroszország által felajánlott mandsu-szerződést. 6-ikán meghalt *Sztojlov* volt bolgár miniszterelnök. 19-ikén *Sándor* szerb király az uj szerb alkotmányt proklamálta. 20-ikán *Delcassé* francia külügyminiszter meglátogatta a cárt.

Juniusban kormányválság volt Japánban. 3-ikán *Kacurát* kinevezte a japáni császár miniszterelnökké. 28-án a német birodalmitanács átveszi az uj német *vámtarifa*-javaslatot. Ezt a javaslatot 26-án hozzák nyilvánosságra. 29-én befejezik a pekingi béketárgyalásokat.

Julius 6-án meghalt *Hohenlohe*, egykori német birodalmi kancellár.

Augusztus 5-én meghalt özvegy *Frigyes császárné*, a német császár anyja, Cronbergben. 10-én a boerok jelentékeny győzelmet aratnak Middleburg mellett. 11-én Nápolyban meghalt Francesco *Crispi*.

Szeptember hatodikán véres merénylet történt Buffaloban. *Czolgosz* anarkhista meggyilkolta *Mac Kinleyt*, az Északamerikai Egyesült Államok elnökét. *Mac Kinley* hosszu kinlódás után szeptember 14-én halt meg. Ugyanazon a napon átvette az elnöki tisztet *Roosevelt*, aki addig alelnöke volt az Uniónak. Szeptember elején *Csun* herceg Berlinbe érkezik, hogy kiengeszteljo *Vilmos* császárt. 8-án meghalt *Miquel* porosz pénzügyminiszter. 11-én *Vilmos* császár Danzigban találkozik a cárral.

Október 7-én meghalt *Abdurráhmán* Afganisztán emirje. 9-én az egész Fokgyarmaton kihirdették az ostromállapotot. 23-án elmozditották *Buller* tábornokot az első hadtest parancsnokságától.

November 5-ikén a franciák megszállották Mitiléne szigetét, hogy a portát adósságainak kifizetésére birják. De már 11-ikén otthagyták a szigetet, miután a porta eleget tett a kivánságoknak. 7-ikén meghalt *Li-Hung-Csang* khinai alkirály. 9-ikén meghalt *Halil Rifát* basa török nagyvezér. 12-ikén a német birodalmi tanács elfogadja az uj vámtarifa-javaslatot. 13-ikén Wreschenben kemény büntetéssel sujtanak a német hatóságok egy sor lengyel iskolásfiut és szüleiket.

December 2-ikán *Roosevelt* elnök korszakos üzenetével megnyitja a kongresszust Washingtonban. Ugyanaznap a khinai császár megfosztotta a trónutódlási jogától *Pucsun* herceg trónörökost. 12-ikén megválasztják dr. *Zempet* Svájc elnökévé. 16-ikán Washingtonban elfogadja a szenátus a közép-amerikai csatornára vonatkozó angol-amerikai szerződést. Ugyanaznap utra kél a khinai császári udvar Peking felé.

HIREK.

B. U. É. K.

Uj esztendő, hát legyen egyszer uj a nóta is. Azt akarom ezzel mondani, hogy alulirott csekélységem ezennel beszünteti az ujesztendei panaszt, amit hüségesen meg szokás irni minden esztendő első napjára, hogy annál több oka legyen pirulni annak, akit a nyomoruságos rossz azért vezet hozzám a jó kivánsággal, hogy kiérdemeljen vele pár hatost. En istenem, ha neki szüksége van arra a pár hatosra, ha a sokfelől összejövő hatosokból megszerzett summácska ugy van beillesztve a költségvetésébe, hogy neki az egyik nagyon is fontos tétele a bevételeknek, akkor szivesen adom a pár hatost. Annál is inkább, mert nem tudok még esetet arra, hogy valaki belehalt volna az ujévi borravalók terhébe. Annál is inkább, mert voltaképpen — a borravalót a viszonyokhoz mérten osztogatva — nincs is nagy pénzről szó. Semmiesetre se olyan nagyról, hogy indokolt lenne esztendőről-esztendőre a jajgatás, amit szorgalmasan megeresztünk szóban és irásban, amint mondám, csak azért, hogy annál nagyobbnak lássék a jólelküségünk azokkal szemben, akik rá vannak utalva a hatosokra.

Mert rá vannak utalva. Egész csomó kereseti ágban ugy van megszabva a fizetség, hogy a munkásember az élésre való summa egy részét a közönségtől kell hogy beszedje. Nem állanak egyedül ebben a tekintetben a pincérek, akiket voltaképpen tisztan csak a publikum fizet és nem a gazdájuk. A hol ez lehetséges, a kenyéradók szivesen átháritják valamiféle formában a kenyéradás gondját a közönségre. S formának a legalkalmasabb az ujévi ajándék, amit az kap, aki bennünket szolgál, de voltaképpen az takarékoskodik meg, akinek a szolgálatot meg kellene fizetni. Annyival is inkább meg kellene fizetni, mert tőlünk beszedi a szolgálat árát. Hogy azonban nem adja tovább, vagy olyan szükösen méri ki az emberének, hogy az rá van utalva arra, hogy a markát nyujtsa elénk az ujévi gratulációért, arról az a szegény ember nem tehet. Tehát nem is csinálhatok az ő rovására tőkét abból a megsarcolásból, aminek uj esztendő napján ki vagyok téve, de ami nem is olyan tulságos, hogy megérdemelje a lármát.

A kéményseprő-legénynek nem igen lehet valami fényes fizetése. Az egy esztendeig kotorja a kéményt abban a reményben, hogy majd elkövetkezik az uj esztendő, amikor kimosakodik és beszedi a partájtól a munka jutalmát. Nem is borravaló ez, hanem ujévi pénz. A süteménykihordónak se ad olyan tulságos hasznot a pék, hogy a jövedelméhez hozzá ne tartoznék az ujévi két-három hatos. S az állam szolgája, a levélhordó annyira benne van az ujévi gratuláció gyakorlatában, hogy maga az állam gondoskodik számára vicces postakönyvről, amivel eredményesebb a gratuláció. Ez a jókivánság-üzletnek olyan magasabb szentesitése, amivel szemben a levélhordó valószinüleg meg se értené azt, ha bosszankodok, kelletlenül adnám oda neki egyesztendei derék levélhordása elismeréséül a koronát.

Hát a házmester? Micsoda fizetésük van a házmestereknek azokért a kötelességekért cserébe, amiket elvégezni tartoznak? Jóformán semmi. Hát a vice? Rendesen egy igen-igen büzös lyukat lakásnak. A fizetést ránk hagyják a háziurak s erről bizony igazán nem tehet se a házmester, se a vice. S ha rossz kedvvel, mogorván, kelletlenül dobjuk oda nekik a pár forintjukat, olyan szegény embert bántunk meg, aki erre nem szolgált rá. A szociális viszonyokat tudvalevőleg nem a házmesterek és nem a vicék szabályozzák ezen a világon. Sem a füszeresem kifutója, sem a hivatalszolgák, sem a szeneslegény, sem semmiféle külön-különálló kicsi ember.

Hogy valami nagy gyönyörüségem telnék ebben a megfizetett gratulációban, azt nem mondhatom, de ha duzzogok érte, másutt keresem a bosszuságom okát és nem azokban a szegény, kicsi, a magunkénál is sokkal jelentéktelenebb ekzisztenciákban, akiknek nincs módjukban az, hogy tüntessenek az önérzettel s ne jelentkezzenek a hatosért, ha a hatos bele van tudva a munkájuk bérébe. Tessék őket ugy megfizetni, hogy fölöslegessé váljék a borravaló. — Akkor aztán begombolkozom s egy garast se fizetek semmiféle gyatulációért.

(Th.)

Budapest, január 1.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. December 31-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **Személyi hir.** *Frigyes* főherceg leányaival, *Gabriella* és *Izabella* főhercegnőkkel Pozsonyból Bécsbe utazott.

— **Az ujév a királyi palotában.** A budavári királyi palotában ma este 8—10 óra között fogadták *gróf Apponyi* Lajos udvarnagy és neje szül. *Scher-Thoss* grófnő az ő felségének szánt ujévi üdvözleteket. A fogadáson megjelentek a kabinet tagjai, élükön *Széll* Kálmán miniszterelnökkel, a tábornoki kar *Lobkowitz* herceg hadtestparancsnok vezetésével, valamint a politikai és társadalmi élet kiválóságai.

— **Edvárd király a Rivierán.** VII-ik *Edvárd* angol király nemsokára ellátogat a Rivierára s Cannesben fog lakni. Az angol és francia sajtó azért cáfolta meg annak idején ezt a hirt, mivel idő előtt hozták nyilvánosságra. Annyira megszokta már az angol király, még walesi herceg korában, a Dél-Franciaországban való tartózkodást, hogy arról most sem akar lemondani. Még a nyáron igy nyilatkozott környezete előtt: Erre a téli szünetre föltétlen szükségem van, mielőtt magam a koronázás fáradalmainak alávetném.

— **Báró Podmaniczky Frigyes üdvözlése.** *Az 1848/49-es honvédegyletek országos központi bizottságának* küldöttsége tisztelgett ma este 7 órakor a bizottság elnökénél, báró *Podmaniczky* Frigyesnél. A küldöttség vezetője és szónoka, *Balogh* Sándor alelnök meleg köszönetet mondva az elnök ernyedetlen fáradozásaiért, neki boldog ujévet kivánt. Báró *Podmaniczky* köszönő szavaiban hálásan emlékezett meg a lefolyt évnek a honvédekre nézve legfontosabb eseményéről, mely valóvá tette az elmult félszázad ábrándképét, midőn megadta a szabadságharc bajnokainak a nyugdijazás tényében az anyagi mellett a legnagyobbat: az erkölcsi elismerést és a küldöttség tagjainak éljenzése közt hivatkozott arra a mozzanatra, midőn ezért a nagy tényért itt ebben a teremben mondott hálás köszönetet a kormány tisztelt elnökének. Végül mindnyájának boldog uj évet kivánva az elnök egyenként kezet fogott ősz bajtársaival. — A központi bizottság holnap délután félegykor tiszteleg Széll Kálmán miniszterelnöknél, ahol dr. Csatáry Lajos alelnök mondja az üdvözlő beszédet.

— **Főgondnok-választás.** A dunamelléki református egyházkerület *Szilágyi* Dezső helyébe uj főgondnokot választ. A főgondnokságra két jelölt van: *Hegedüs* Sándor kereskedelmi és *Darányi* Ignác földmüvelési miniszter. Ma járt le a gyülekezetek szavazásának határideje. E szavazatokat január 15-ig az esperesekhez, január 25-ig pedig a püspöki hivatalhoz kell beküldeni, ahol az e célra kiküldött bizottság fogja fölbontani.

— **Koholt merényletterv.** Pár nappal ezelőtt levelet kapott a bécsi rendőrigazgatóság Olaszországból, *Firenzéből*, amelyben a levél irója arra ajánlkozott, hogy jó pénzért elárulja egy merényletnek a tervét, amelyet *Ferenc József* császár és király ellen akarnak intézni. A bécsi és firenzei rendőrség kelepcébe csalta a levél irójét s elfogta Firenzében. Csakhamar kideritették, hogy *Brandstätter* a neve, osztrák származásu és pincér egy fogadóban. A bécsi rendőrség azt hiszi, hogy egy szó sem igaz a merényletből s Brandstätter csak szélhámoskodott, hogy egy kis bécsi pénzhez juthasson.

— **Szilveszter.** Az óra éjfélt mutat. Ebben a pillanatban bucsuzik a második millennium első esztendeje és vidám pohárcsengés üdvözli a másodikat, az ujat. A bölcselők, akik az idő fogalmáról tengernyit gondolkodtak és könyvtárakat irtak össze, aligha jutottak helyesebb eredményre, mint azok a vidám emberek, akik ebben a komoly percben, mikor az idők szekere nagyot zökkenve tovább rohan, mialatt arcukba csap hideg lehével a mulandóság szele, pohárhoz nyulnak és felkiáltanak: éljen az élet! Helyes ez a vidámság, különösen napjainkban, amikor az általános pesszimizmus elfagyasztja a szív virágait, kioltja a derültség tüzét a szemekből és rideg, örömtelen nemzedéket bocsát az élet utjára. Hébe-hóba fel-felhangzó kacagásunk egészen más lehet, mint apáinké volt, ugy hiszem. De nem a mulandóság gondolata okoz a modern szivnek bánatot, hiszen éppen a sirral és rothadással való kacérkodás ád akárhányszor esztétikai ingert tulfinomult idegzetünknek. Nem a halál bus elégiája teszi szomoruvá, ugy mint hajdan, a földi siralmak völgyét, hanem a pozitiv élet értékének megvetése. Nem az fáj, hogy az élet mulik, hanem az, hogy van. Ez a keserü világfölfogás vonul végig minden ünnepünkön: más lett a karácsony, a család ünnepe, más a husvét, a lelki megujhodás nagy napja, — és más Szilveszteréje, az idők határkő-ünnepe. Az évforduló sok szivben ébreszt keserü érzést, sok elmében zordon gondolatot, — de a legszivesebben hallom ilyenkor az összekoccanó poharak kacagó csengését, amelybe belevegyül az élet dicsérete. Hogy örülni tanuljunk meg ebben az uj esztendőben, adja isten. Mert mindig van ok az örömre, csakhogy nem látjuk. Szinvak a szív is.

— **A király kegyelme.** Nemrégiben történt Bécsben, hogy *Szojka* huszárhadnagyot *Löwenfeld* Ernő gyáros párbajban agyonlőtte. A huszárhadnagy nagyot vétett a gyáros ellen, tönkre tette családi boldogságát. Mégis törvény szerint a gyárosnak bünhődni kellett volna a lovagias formában elkövetett emberölésért. A vizsgálat meg is indult, s a nagy feltünést keltett és sokféleképpen tárgyalt eset körül végül nagy csöndesség támadt. Most meglepő fordulattal elevenedett fel az ügy. Löwenfeld, aki a párbaj után külföldre utazott folyamodást intézett a királyhoz, hogy rendelje el ügyében a pertörlést. És a király, mint Bécsből jelentik, kegyes szivvel ugy határozott, hogy a büntetőeljárást a gyáros ellen megszüntette. A kegyelmi kérvényt Löwenfeld anyjának jogi képviselője utján adatta be. A főügyészség a pertörlés ellen nyilatkozott és a kérvényt eljuttatta az igazságügyminisztériumhoz, mely viszont a pertörlés mellett foglalt állást. Miután a kérvényt áttették a kabinetirodához, a király nagyon behatóan tanulmányozta és nagy kézjegyével ellátva küldte vissza az igazságügyminisztériumba. Ez annyit jelent, hogy a király még egyszer látni óhajtja az ügyiratot, melynek kedvező elintézését kívánja. Ez már körülbelül hat hónappal ezelőtt történt. A mult héten a király véglegesen a pertörlés mellett döntött s a kérvény az erre vonatkozó legfelsőbb határozattal ellátva, visszament a főügyészségnek, mely a kérvényezőnek kézbesiteni fogja. A kérvény terjedelmes megokolásában Löwenfeld anyja kifejti, hogy amennyiben a párbajügy tárgyalásra kerülne, oly botrányos részletek merülnének fel, melyek a család sok tagját szégyenbe boritanák. Ezt az érvelést az igazságügyminisztérium is magáévá tette s ez volt döntő a kérvény kedvező elintézésénél is. A pertörlés következtében a segédek ellen is megszüntetik a további eljárást.

— **A verőczei főispán.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király letovanici *Chavrak* Levint, Verőcze vármegye alispánját ugyanezen vármegye, valamint Eszék szabad királyi város főispánjává kinevezte.

— **A nagyszombati vikárius.** A hercegprimás *Klinda* Teofil címzetes kanonokot nevezte ki nagyszombati vikáriussá, aki egyuttal valóságos kanonokká lép elő.

— **A szultán sógora.** *Damad Mahmud* basa, a török szultán sógora, aki fiaival együtt megszökött Konstantinápolyból és Korfuban telepedett meg, tudvalevőleg hivatalos helyről fölszólitást kapott, hogy hagyja el Görögországot. Mint egy ma érkezett athéni távirat jelenti, Damad Mahmud basa elhagyta Korfut és Franciaország felé utazott.

— **Gróf Goluchowskiné betegsége.** *Bécs*ből jelentik, hogy gróf *Goluchowski* külügyminiszter felesége, aki pár nap óta aggasztóan beteg, már jobban van, ugy hogy rövidesen felgyógyul.

— **Péterfillérek.** *Esztergom*ból táviratozzák, hogy *Vaszary* Kolos hercegprimás a pápának Péterfillérek cimén ujévi ajándékul 30.000 koronát küldött aranyban.

— **Egy tábornok balesete.** *Kassa*ról táviratozzák: *Sellner* Ödön vezérőrnagy lovaglás közben leesett lováról. Lakására szállitották, hol ápolásban részesitik.

— **Az udvar ujesztendeje.** Ma délután Bécsben az ujév alkalmából a császári palota-templomban a szokott módon istentisztelet volt, amelyen ő felsége, valamint az uralkodócsalád Bécsben levő összes tagjai jelen voltak. *Liechtenstein* herceg első főudvarmester és *Harrach* Mária grófnő, a főudvarmesternői teendőkkel megbizolt palotahölgy, este a palotában fogadták ő felsége nevében az ujévi üdvözleteket. Ebből az alkalomból Liechtenstein hercegnél megjelentek a legfőbb udvari méltóságok, a közös és az osztrák miniszterek, a közigazgatási hatóságok fejei, a főpapság, a diplomáciai és a tábornoki kar.

— **A lefokozott halctt.** A *Wiener Allgemeine Zeitung* holnapi száma — mint bécsi tudósitónk jelenti — ezen a cimen érdekes esetet közöl. Egy bécsi nagykereskedő, aki az 5. ulánus ezredben tartalékos hadnagy volt, hütlenségen érte feleségét. Perbe fogta boldogságának megrontóját, de nem vett rajta fegyveres elégtételt. A biróság el is itélte a csábitót, a nagyiparos pedig nemsokára meghalt bánatában. Erre a nagyiparos riválisa feljelentette az elhunyt tartalékos hadnagyot s a tiszti becsületbiróság megfosztotta őt rangjától, mert nem torolta meg a sértést fegyveresen. A tiszti becsületbiróság felszólitotta a degradált halottnak fivérét, hogy adja át boldogult testvérének kinevezési pátensét, de a fivér ezt megtagadta. Beszélik, hogy ennek az afférnek még folytatása lesz, mert a lefokozott halottnak fivére is tartalékos hadnagy a 6. ulánus ezredben.

— **Egy érdekes házasság.** Egy dusgazdag bajor főrend érdekes házasságáról adnak hirt a német lapok. A szóban lévő házasulandó báró *Cramer-Klett* Tódor, akinek vagyonát hetvenöt millióra becsülik. A báró megvásárolta az államtól Dél-Németország egyik legrégibb rendházát, a Weilheim mellett lévő kolostornak épületét és az ahhoz tartozó ingatlanokat s potom áron a Benedek-rend szerzetének adta el. A báró protestáns s nem csupán a katholikus egyház iránti szeretetből tette ezt meg, hanem ezzel *Klára* bajor hercegnőnek akart leginkább kedveskedni. Nemsokára valószinüleg áttér a katholikus hitre, a katholikus papság támogatásával és *Adelgunda* modenai hercegnőnek, a régens-hercegnek és a királyi család doyenjének a támogatásával meg akarja kérni *Klára* hercegnő kezét. A báró, akinek atyja házalással foglalkozott, a nürnbergi óriási gépgyárnak a tulajdonosa.

— **Balneologiai kongresszus.** A legközelebbi balneologiai kongresszust tavaszszal tartják meg *Budapesten*. A kongresszust az országos balneologiai egyesület rendezi, amely már most fölhivja mindazon tagjait, akik akár tudományos előadásokat tartani, akár fürdőgazgasági kérdéseket óhajtanak megvitatásra ajánlani, hogy ezt a szándékukat az előadások és kérdések tárgyainak megjelölésével 1902. január 10-ig dr. *Löw* Sámuel főtitkárnál, (lakik Váczi-körut 20-ik szám alatt) jelentsék be. A kongresszus napirendjét a bejelentések alapján az igazgatótanács állapitja meg.

— **Egy hires mütörténész halála.** A freiburgi egyetem hirneves tanára, *Kraus* Xavér Ferenc, akit a mult évben a budapesti tudományegyetem is diszdoktori oklevéllel tüntetett ki, *San-Remóban meghalt*. Theológiai tanár volt, de a mi fogalmainkhoz képest nagyon szabadelvü még ebben az állásában is. Az irodalom terén nem a theológiában, hanem a müvészetek történetében jeleskedett s a mai Németországban nem volt párja ebben a tudományszakban. Mint ujságiró is nagyon kiváló volt. A müncheni *Allgemeine Zeitung* mellékletére ő irta a világhirü Spectator-leveleket a nemzetközi egyházpolitikáról.

— **Kinevezés az állami számvevőszéknél.** A király a magyar állami számvevőszék elnökének, a miniszterelnök által előterjesztett javaslata folytán, megengedte, hogy *Jászfy* Mihály állami számvevőszéki osztálytanácsos, saját kérelmére, állandó nyugalomba helyeztessék és *Farkas* Antal állami számvevőszéki titkárt állami számvevőszéki osztálytanácsossá kinevezte.

— **A gazdatiszti cimek igazolása.** A gazdatiszti törvény értelmében a jószágigazgató, jószágfelügyelő, gazdasági intéző, gazdasági ellenőr, tiszttartó vagy kasznár cimet csak az használhat, aki okleveles gazdatiszt. A törvény átmenetileg megengedte, hogy azok, akik e cimek valamelyikét 1900. január 1-je előtt már tényleg használták, azt továbbra is viselhessék. A törvény végrehajtására vonatkozó rendeletben az elsőfoku hatóságok fölhatalmazást nyertek arra, hogy *1901. december 31-ig* a cim használatának jogosultságát, határozatilag megállapithatják. A most emlitett határidőig sok gazdatiszt igazoltatta jogosultságát, hogy az illető gazdatiszti cimet használta 1900. végéig, de sokan elmulasztották a határidőt. *Darányi* földmivelésügyi miniszter, mint értesülünk, meggyőződést szerezvén arról, hogy ezt a határidőt sok gazdatiszt méltánylást érdemlő okok miatt nem tarthatta be, értesitette a törvényhatóságokat, hogy a gazdatiszti cimek igazolására a határidőt 1902. május 1-ig meghosszabbitotta. Azok tehát, akik bizonyitani tudják, hogy 1900. január elseje előtt használták már a fölsorolt cimek valamelyikét, az igazolás iránt való folyamodást most már május elsejéig a főszolgabirónál beadhatják.

— **Az ó-budai szegény emberek kenyere.** Nemrégiben jelent meg ezen a helyen egy hir, amiben az volt elmondva, hogy az ó-budai községi iskolákban néhány száz gyermeknek a beiratási dij egy koronáját is el kellett engedni. Ezt a koronát tudniillik minden gyerektől, a legszegényebbtől is bekövetelni a főváros tanácsa. Ez a korona az elv, hogy az iskoláért fizetni kell valamit. Az ó-budai iskolaszék azonban azt jelentette, hogy van odaát, abban a nagy kerületben sok-sok olyan szegény ember is, aki egy koronát se képes kifizetni a gyermeke iskoláztatásáért. Ez bizony nagy nyomoruság, de még sokkal nagyobb, feketébb nyomoruság az, ami a sok kis rozoga házba elbuvik a világ elől. Ó-Buda első sorban munkás kerület. Olyan emberek laknak benne többségben, akik a két kezük munkájával szerzik meg a mindennapi kenyeret. S most nem szerzik meg. Szerencsés az, akit a redukált üzemü gyárak, mühelyek félnapig foglalkoztatnak az amugy is szegényes kereset feléért, de nagyon sok az olyan szerencsétlen, aki egyáltalában nem jut munkához. S ez a kerület, ez a külváros mégis csendes. Nem követelőzik hangosan, hanem meghuzódik a házacskákban s keservesen nyomorog. Ebben a kerületben, ahonnan másfél órai járás a Podmaniczky-utca, visszafelé pedig éppen annyi hidpénz a fizetség, amennyit az a darab kenyér ér, amit a kenyeres-boltban ingyen kap a szegény ember, külön kenyeres-boltot nyitottak meg a jó emberek. Éppen olyant, amilyen a Podmaniczky-utcai. Aki bemegy, annak egy darab kenyeret nyomnak a kezébe, a nélkül, hogy a szemébe néznének, hogy vajjon szégyenli-e még magát vagy már elfásult a kedélye az ingyenfalattal szemben. Nem kérdik, hogy ki, hogy miért nincs betevő falatja, hogy honnan jött, nem vezetik be semmiféle protokolumba a nevét, csak adnak. Nem sokat. Egy darab kenyeret, az éhes embernek azonban ez minden. Vigasztalás, igéret, remény — és ami a fődolog, biztositék arra, hogy amig ki kell tartani a nyomoruságot, nem kell félnie és a családját féltenie az éhség marcangoló kinjaitól. — Ez a bolt voltaképpen szomoru intézmény. Az idők mostohaságának a szülötte, olyan vállalkozás, amit a nyomoruság parancsolt rá az alapitókra, de egyszersmind áldás is. Finom, végtelenül becsületes, egyik szegényt nem a másik rovására segélyező ötlet. Olyan bolt, amelyben nincs személyválogatás s amiben az az apropénz, hogy köszönöm. Különösen reggel meg délután, az iskola ideje előtt és az iskola után nagy a forgalma. A gyermekek tömege vár a kenyerére s egészséges, apró egérfogak harapnak bele a karajba, amit oszt, oszt, addig oszt a jótékonyság, amig van miből leszelni. Hogy el ne fogyjon a kenyér, hogy át tudjon gázolni ezen a keservesnek igérkező télen a szegény nép, az a közönség jóságától függ. Annak a boltnak az a természete, hogy minél nagyobb a forgalma, annál többe kerül, a liszt árát tudvalevőleg nem az szabja meg, hogy mennyien éheznek. Gondoljunk jó emberek az ó-budai boltra s adjunk a nélkülözhető garasunkból kenyérre valót az ingyen-boltosoknak. A Budapesti Napló szivesen közvetiti a jólelkü emberek adományait s természetesen annak rendje és módja szerint nyilvánosan nyugtázza is.

— **Öthetes álom.** *Nógrád-Vadkerten*, mint jelentik, a falu leggazdagabb földmivesének a felesége, Molnár Mária, már öt hét óta alszik. Az orvosok azt hiszik, hogy a kemény agyburok senyvedése okozza ezt a hosszantartó álmot. Az alvó asszony teljesen érzéketlen minden külső hatás iránt. Csipés, szurás, a nyelvének tüvel való szurkálása semmi hatást sem idéz elő nála. Egyedül az orr nyákhártyája érzékeny és ennek izgatása vagy éles szagoltatása folytán magához tért egy pillanatra, hogy aztán annál mélyebb álomba essék. Mesterségesen táplálják. Az alvó asszony megvizsgálására most Budapestről több orvos utazik Nógrád-Vadkertre.

— **Házasság.** *Vermes* Gyula, a Weisz és Schmidt-cég beltagja Nagy-Kanizsán eljegyezte *Komlos* Irén kisasszonyt Vasvárról.

— **A Chevra Kadisa uj elnöke.** A pesti *Chevra Kadisa* képviselőtestülete — mint már emlitettük — tegnapelőtt tartott rendkivüli közgyülésén tölté be az elnöki állást. A választás egyhangulag, nagy lelkesedéssel *Boschán* Jakabra, az ismert nemeslelkü emberbarátra esett. *Boschán* Jakab már évekkel ezelőtt egy 600.000 korona értékü négyemeletes palotát ajándékozott a rabbi-szemináriumnak és az izraelita fiuárvaháznak, amelynek alelnöke, 40.000 koronát. Nemeslelküségét ezeken az adományokon kivül is temérdek adakozás dicséri. A választás minden körben nagy megelégedést keltett.

— **Az Orsz. Pázmány-Egyesület** nagyobbszámu küldöttsége tisztelgett az uj esztendő alkalmából dr. *Margalits* Edénél, az egyesület elnökénél. Dr. *Kiss* egyetemi tanár üdvözölte őt az évforduló alkalmából. *Margalits* szép beszédben köszönte meg a jókivánatokat.

— **Marcel Prévost tanulmányutja.** Marcel *Prévost*, a nagyhirü francia iró, akinek darabját a budapesti Nemzeti Szinházban is előadták, inkognitóban Bécsben élt most őszszel. Ezen a réven az a hir terjedt el, hogy Prévost a bécsi társadalmi életből ir regényt legközelebb. De ez tévedés. Bécsi tartózkodásáról és jövendő terveiről maga a francia iró a következő felvilágositásokat adja:

— Juliusban Norvégiában utaztam, azután Hamburgba mentem kurára, onnan pedig Münchenbe és Bécsbe. Bécset nagyon jól ismerem s el vagyok tőle ragadtatva. Lakást béreltem magamnak, mert utálom a vendéglői életet. Reggeleinkint dolgoztam, azután a muzeumokat látogattam meg, este pedig szinházba jártam. Ez a legjobb mód, hogy az ember magát a német nyelvben gyakorolja, melyet különben jól beszélek... Nem szándékom regényt irni Bécsről; legujabb müvem a németországi szellemi áramlatról fog szólni. Évek óta utazom a Duna, Rajna és Spree mentén s tanulmányozom Németországot. A franciákat én figyelmeztettem először Sudermanra. Tanulmányaimat egy könyvben akarom érvényesiteni, mely sem regény, sem elbeszélés nem lesz. A könyv cime lesz: *Monsieur et Madame Moloch*. Keretül egy kis német fejedelmi udvar fog szolgálni, hol még specifikus német érzelmek, eszmék és előitéletek uralkodnak. A *két* Németország közt folyó párbajt akarom ecsetelni, az eszmék Németországa és az ágyuk Németországa közt folyó harcot. Moloch ur egy tudós, aki a gondolkodást, az intelligenciát képviseli s aki megmutatja, hogy mint olvad föl a nemzeti német idea a német ágyukban. Moloch asszony az érző, álmodozó, szentimentális Németországot fogja ábrázolni.

— **Diáksztrájk.** *Homonnán*, mint már jelentettük, a kereskedelmi iskola sztrájkol. A mozgalom okául a diákok a német és francia nyelv tanárát mondják, akinek a szigoruságát nem tudják elviselni. Ugy beszélték meg, hogy amig másik tanárt nem kapnak a szigoru helyébe, addig nem járnak iskolába. — Ebben az évben nem az első diáksztrájk ez az országban, a legujabb eset azonban annyiban különbözik a régiektől, hogy itt az egész intézetről van szó. De az eljárás csak a régi lehet azért. A tanár felettes hatósága megvizsgálja a dolgot, mert az ilyen mozgalommal le kell számolni s megállapitja, vajjon a tanár szigorusága csakugyan olyan-e, hogy a diákság fölöslegesen szenved tőle.

— **Ötven év.** A *Pressburger Zeitung* kiadótulajdonosa, *Angermayer* Károly, holnap, ujév napján ünnepli félszázados nyomdász-jubileumát. Landerer és Heckenast nyomdájában 1852. január elsején lett szedőmas. Néhány évvel később mint segéd e cég pesti nyomdájához szegődött, ahol mint a *Vasárnapi Ujság* metteur en pageja sürün érintkezett Jókai Mórral, Pákh Alberttel, Pálffy Alberttel és irodalmunk más jeleseivel. 1871-ben tulajdonába vette át a cég pozsonyi nyomdáját és három évvel később mint kiadótulajdonos vette át az akkor városi tulajdonban levő *Pressburger Zeitungot*, mely azóta is német nyelven hiven szolgálja a szabadelvüséget és a magyar nemzeti politikát. A pozsonyi nyomdák személyzete Angermayert ma este lelkes óvációkban részesitette.

— **Egy milliomos szökése.** *Bécsből* táviratozzák: *Izrael* Károly Ottó egykori milliomos nagyiparos, aki nemrég csődbe jutott, nehány nap előtt eltünt. Malom- és fegyvergyárai nem is olyan nagyon régen európai hirüek voltak. Rohamos veszteségei ott kezdődtek, a mikor nagy fegyverszállitást vállalt a kormánytól és a kész puskákat nem vette át az állam, mert a puskagy rossz fából készült. Nehány évvel később már a csőd szélén állott. Ekkor uj gyárat alapitott, de abba is belebukott. A csődtömeggondnok bejelentette Izrael Károly Ottó eltünését. Beszélik, hogy a csőd vagyonából temérdek sokat elsikkasztott az egykori milliomos nagyiparos.

— **A gőzhajó feltalálója.** *Fulton* Róbertnek, a gőzhajó feltalálójának siremlékét a napokban leplezték le Newyorkban a Trinity-temetőben. Az ünnepi beszédet *Melville* ellentengernagy, az amerikai flotta legelső mérnöke tartotta. Ugy beszélt Fultonról, mint az emberiség legnagyobb jóltevőjéről, felsorolta azokat az előnyöket, miket a gőzhajó nyujt az emberiségnek. Majd röviden ismertette Fulton életét. Utána dr. *Fhurston* Róbert beszélt. A Fulton-emlék gránitkőből készült egy bronztáblával, mely a föltaláló relief-képét tünteti föl a következő felirattal: *Fulton Róbert emlékére 1765—1825. föllállitotta az American Society of Mechanical Engineers. 1901.*

— **Körözött váltóhamisitó.** A büntető törvényszék körözőlevelet adott ki ifjabb *Liptai* Pál ellen, akit azzal gyanusitanak, hogy atyjának, idősb Liptai Pálnak nevére két darab 640 koronáról szóló váltót hamisitott. Személyleirása a következő: Született Kecskeméten, 26 éves, nőtlen, volt joghallgató. Testalkata nyulánk, magas, haja fekete, bajusza kicsiny, barna, szeme fekete, szemöldöke fekete, arca hosszas, orra, szája rendes, fogai épek, arcszine barna, beszél magyarul, németül.

— **Egy kártyajáték története.** A minap halt meg Bécsben báró *Mecsery* Károly vezérőrnagy. Most elmondanak róla egy kártyahistóriát, amely annál is inkább érdekes, mivel a Jockey-klubban játszódott le s szintén milliós veszteség szerepel benne, de az eset nem végződött a nagy veszteség kifizetésével, hanem igen kedvező megoldással intéződött el. 1880-ban történt a dolog, Báró Mecsery leült egy orosz herceggel, a bécsi orosz nagykövetség egy tagjával kártyázni. Piquet-t játszottak. A hercegnek nagyon rosszul ment s bár kis pénzbe játszottak, csakhamar néhány száz forint lett a vesztesége. Arra bosszus lett, amiért a szerencse ilyen makacsul távol marad tőle és megduplázta a már elvesztett összeget. Megint vesztett és megint duplázott. De hiába, egyre vesztett. Ilyen módon a vesztesége már *másfél millió forintra* dagadt rohamosan. Föl akart most kelni, hogy abbahagyja a játékot, de a báró ilyen óriási nyereséggel nem akart végezni s ő akart forditani a játékon azzal, hogy most ő mondta:

— Dupla, vagy semmi!

A herceg mosolyogva mondotta:

— Alig tudom már ezt a másfél milliót is kifizetni, a dupláját pedig éppen nem viselhetném el. Abba kell hagynom a játékot!

De báró Mecsery nem akart belényugodni ilyen eredménybe. Esetéről jelentést tett a klub igazgatóságánál. Előadta a párti lefolyását, határozatot kért a másfél millióra nézve s kijelentette, hogy ezt a rengeteg összeget nem fogadja el, mert ilyesmi őt mint hazárdjátékost bélyegezné meg. A klub igazgatói akkoriban *Hohenlohe* herceg, gróf *Hunyady* Kálmán főszertartásmester és gróf *Festetics* Tasziló voltak. Azonnal összeültek és tanácskoztak a Mecséry vezérőrnagy esete fölött. Az igazgatóság beható tárgyalás után kimondta, hogy a pártiban hazárdmódra nyert összeget a báró nem köteles elfogadni. S kiszámították, hogy ha a párti a megkezdett szolid alapon tovább folyik és a herceg folyvást szerencsétlenül játszik, erre az esetre 30.000 forint lett volna a vesztesége. Ennyinek a megfizetésére itélték a herceget, aki Mecsery kérelmére ebben meg is nyugodott.

— **A postatakarékpénztár uj palotája** a Hold- és Kiss Ernő-utcák sarkán már elkészült és pár napja már a rendes forgalomnak is áladták. A gyönyörü épületben a legmodernebb berendezés látható, de különösen szép például a pénztár-terem, a folyosók és egyéb helyiségek padozatainak bevonata. Első pillanatra azt hinnők, hogy valami Mozaik, csak ha jobban szemügyre veszszük, akkor látjuk, hogy a beton alapra Linoleum van feketve, mely eljárás nálunk ez ideig ismeretlen volt. Meggyőződtünk, hogy célszerübb, szebb, tartósabb padozat, mint minőt *Neumayer* Lipót (VI., Váczi-körut 1.) szállitott, nem is képzelhető s eltekintve attól, hogy ugyszólván elpusztithatlan, elegendő egy kanna viz, hogy a padozat eredeti fényét és tisztaságát kiszanyerje. Érdemes különben is megtekinteni *Neumayer* Lipót gyári raktárát, valamint gyönyörüen berendezett két fiók-üzletét (IV., Bécsi-utca 5. és VII., Kerepesi-ut 8., Pannónia-szálóval szemben), hogy meggyőződhessünk, mily nagy választékban vannak ott a szebbnél-szebb Linoleumgyártmányok felhalmozva.

— **Holzinger Ferdinánd öngyilkossága.** Tegnapi hirünkhez, amelyet Holzinger Ferdinánd bécsi törvényszéki alelnök haláláról közöltünk, egy-két emlitésre méltó részlet érkezett. Leveléből az tünt ki, hogy azért lett öngyilkossá, mert félt a megvakulástól, de valószinünek tartják, hogy elhatározását azon való elkeseredése is érlelte, hogy az előléptetésnél többször mellőzték. Utolsó estéjén vendéglőben vacsorált és aztán kávéházba ment s onnan éjfél után fél órával indult halálos utjára. A kapusnak a törvényszéki palotában egy virginiát adott s miután a homályos lépcsőkön fölment, a sötét folyosón gyujtóval világitott magának. Hivatali szobájában kék ceruzával néhány sort irt egy papirosra s igy bucsuzott el családjától és ismerőseitől. Revolverének egyik golyója a plafondba furódott; azt tartják, hogy ki akarta előbb próbálni fegyverét. Jobb halántékon lőtte magát s a golyó rögtön megölte. A hivatalszolga reggel negyednyolckor bement a szobába, hogy ott rendet csináljon. Amint belépett, azonnal meglátta Holzingert, aki iróasztalánál ült s azt a hatást tette rá, mintha aludnék, de amint látta, hogy belépésére meg sem mozdul, az a gondolata támadt, hogy az elnököt talán szélütés érte. Erre azonnal a szomszéd szobában levő szolgához sietett, akivel együtt csakhamar visszatért és csak most látták, hogy Holzinger görcsösen szorit jobbkezével egy revolvert. A seb alig volt látható s alig egy-két csepp vér ömlött ki belőle.

— **Polgár Sándor** orvosi müszer-, kötszer- és sérvkötő-gyára egyike a legelőkelőbbeknek ebben a nemben. Az Erzsébet-körut 50-ik szám alatt lévő üzlet, amely egyedüli képviselősége a valódi francia különlegességeknek, ugy fel van szerelve, hogy megtekintése is érdemes. A virágzó üzlet ugy árukban, mint az árak tekintetében szolid alapokon nyugszik, ugy, hogy nyugodt lélekkel ajánlható a közönség figyelmébe.

— **Az uj Somossy-Mulató** a Király-utcában teljes készültséggel lép fennállásának második hónapjába. Az igazgatóság gondoskodott arról, hogy a januári müsor a decemberihez képest emelkedést mutasson fel. Ennek a müsornak az élén *Everhart* mester áll, akit a mai kor első artistájának lehet nevezni. Két szépségéről hires müvésznő, *Miss Violets Halls* amerikai énekesnő, *La belle Maccarena* spanyol táncosnő, két francia müvésznő és a *sarnthali énekló madarak*, a legjobb tiroli társulat, valamint *La Tauz Irén* angol kontorsionista hölgy, aki *Zaza* nevü kutyájával igen eredeti mutatványnyal szerepel, adják meg a januári müsor jellegét. Ehhez járul még a nagyszabásu artisták egész sorozata, és ha még felemlitjük, hogy a délutáni gyermek közönség számára az *Apró Tarka Szinpadot* szerződtette az igazgatóság, biztosra lehet venni, hogy ez a müsor csak fokozni fogja az uj mulató fennállásának első hónapjában aratott diadalait.

— **A politikai ujévi üdvözletek és a Telefon Hirmondó.** Az egyes politikai pártárnyalatok ujévi köszöntőit minden esztendőben nagy érdeklődéssel várják mindenütt, mert ezekben körvonalozzák a pártvezérek a jövőre való terveiket, álláspontjukat. Az idén — tekintettel a nemrég megalakult uj Házra — különösen nagy várakozás van az üdvözlő beszédek iránt. A Telefon Hirmondó siet a várakozásokat kielégiteni, mert közvetlenül a beszédek elhangzása után már déli két óra tájban felolvastatja az összes pártok ujévi gratulációit, s igy minden más organumot megelőzve, ezzel is ujabb bizonyságát adja annak, hogy hirszolgálata az elsők között foglal helyet. A felolvasást háromszoros riadójel előzi meg.

(x) **Dr. Kovács képpasztája** félhold védjegygyel valódi. Három nap alatt minden kezet gyönggéddé és fehérré varázsol. Egy tégely 1.20 K. Főraktár: Dr. Kovács gyógytára, Budapest, Gyár-utca 17. „Toilettitkok" kivánatra ingyen.

(x) **Kérjünk mindenütt F. M. K. E.** vagy **E. K. E.** gyujtót.

(x) **Tartalékos tisztek** legnagyobb bizalommal fordulhatnak egyenruháik beszerzése végett *Tiller Mór és Társa* intézetéhez, Budapesten, IV. Váczi-utca 35.

(x) **Kép- és diszmütárgyak.** Dorottya-utca 6. szám alatt kiállitott kép- és diszmütárgyak olcsó áron eladók.

(x) **Az 1902-iki báli idényhez** chic- és divatujdonságok érkeztek báli és estélyi ruhákban. *Maison Heim*, Ferenciek-tere 9.

(x) **A Pénz és Föld** gazdasági szaklap (Budapesten, VI. Váci-körut 39. sz.) IX. évfolyamának e hónap 1-én megjelent első száma a következő változatos tartalommal jelent meg, ugymint: 1902. Akrostikon. Irta: *Kritsa* Róza. — Gondviselés. Irta: Dr. *Dobránszky* Péter. — A közgazdasági tényezők összhangja. Irta: Dr. *Koroda* Pál. — Már késő. Életkép, Irta: *Kritsa* Klára. — Pintye Gligor halasztást kér. Irta: *Tenusz* Tivadar. — A *Pénz és Föld* tárcái. — A cápa . . . Cirkvenicában szerzett információk. Irta: *Drasković* Miklós. — A „Folyó-számla Leszámitoló hitelintézet mint szövetkezet." Irta: Dr. *Báttaszéki* Lajos ügyvéd. — A cél! Irta: *Fodor* Artur. — Különfélék: Mikor javul a birtokos helyzete? Nemesség, barátság kitartás . . . — Szerkesztő postája. — Hirdetések: az ország minden részében eladóvá tett földbirtokokra vonatkozólag 100.

1901.

Budapest, december 31.

Az esztendő kiemelkedő eseményeit soroljuk föl alább. Annak idején bőven irtunk róluk, a mulandóság sorsa éri azonban csaknem valamennyit, igy visszatekintve szinte eltörpülnek.

A tavasz csodával kezdődött, március 17-én Olaszországban véres esett. Április 1-én Magyarországon földrengés volt, decemberben Zágrábban volt heves földrengés. A bolondok hónapjában hozta lázba az országot *Barnum* reklámjával.

A fejedelmi nászokat *Vilma* hollandiai királynő menyegzője nyitotta meg, február 6-ikán vezette oltárhoz a királynőt *Henrik* mecklenburgi herceg. — Októberben volt az eljegyzése *Erzsébet* főhercegnőnek *Windischgraetz* Ottó herceggel. — Junius 2-ikán a Quirinálban nagy az öröm, megszületett *Jolanta* hercegnő.

A világbéke propogálására fölolvasást tartott Budapesten április hó 21-ikén báró *D'Estournelles* Constant. — Április hó 30-ikán pazar fényességü udvari bál volt Budán. — Május hó 19-ikén leplezték le Gödöllőn az Erzsébet-szobrot, *Róna* József mestermüvét. — Junius 6-án a boer vitéz, De *Wet* János járt itt nálunk. — Az európai vasutasok 12-ikén itt gyüléseztek. — Julius 26-ikán a páris-berlini automobil-verseny győztese, *Fournier* látogatást tett nálunk. — A szeptemberi hadgyakorlatok idején a király meglátogatta *Pécs* városát.

Munkásügyekről szólva, emlékezzünk meg a resicai sztrájkról s a földmivelésügyi miniszter rendeletéről amelyben arató-ünnepek rendezésére hivja fel a gazdákat. Az elmult esztendő eseményeiből kiemelkedik a munkátlanok zavargása; az első forradalmi

jellegű tüntetés februárban volt Budapesten, a második decemberben.

A rendőrségnek sok dolgot adott *Falkai* postasikkasztása, junius 11-én azonban a sikkasztót elfogták Amerikában. *Kecskeméthy* Győzőnek pedig nyoma sincs s — ki tudja — lesz-e szenzáció az elfogatásából a jövő esztendőre. Halálos ítéletet is hajtottak végre Szombathelyen, március 7-ikén kivégezték Pete Postás Jánost.

1901—1902.

(Szin: az idő birodalma. Szük, a végtelenbe vesző nyilegyenes mesgye. Hajnal. Az éjszakából törődött, összetöpörödött anyóka ballag a kelő nap irányába. Ruhája rongy, de hajdan bársony, biboros lehetett; az aranycafatok éktelenül, feketén lógnak le róla. Vele szemben, a kelő nap irányából rózsás leány jön. Aranyszőke haját a hajnal zománca ragyogja be. Gyönyörű termetét rózsás fátyol fedi s ha megreszket a hajnali szellő, meglebben a fátyol s alóla kivillan a csodás test.) A két alak találkozik s kíváncsian végignéznek egymáson.)

Az anyóka . . . . . 1901.
A hajadon . . . . . 1902.

* * *

1901:

Álom, káprázat!... Gyönyörű gyerek ...
Igen ... Benne magamra ösmerek!
A tudatlanság rezg tenger szemében.
Egykor így keltem én is útra éppen.
Mi kergetett?... Egy titkos sejtelem ...
Száz árnyék sugta: Jer, oh jer velem!
Egy ösmeretlen vágy ragadta lelkem ...
A nap honából én is útra keltem ...

1902:

Ki vagy te bús, te összetört szegény?

1901:

Én is, te is ...

1902:

Hogyan? Nem értlek én!...
A ruhád rongy, fény nem ragyog szemedben.
És te vagy én? Anyókám, nézz meg engem.
Rajtam a hajnal rózsás ugarából
Leng ködfinom, selyemfonásu fátyol,
Feslő virág pompázik lágy hajamban,
Óh nézd, övemben drága gyöngy, arany van...
A te virágod már mind porba hullt...
Hiv a jövő... Mig téged űz a mult!

1901.

Még a beszéded, még az is enyém!...
Elmélázok szemed tekintetén ...
Igy mentem én is hajdan a világba,
Akkor biborbársony borult e vállra,
És odalenn, hol fényes házak állnak,
Rád milliók már várva, vágyva várnak.
Öröm fogad, cigányok víg zenéje,
Pezsgő köszönt, víg dal, a merre mégy te.
És megrohan a mámoros tömeg,
Vadul rád tör gyerek, ifjú, öreg,
Mit tőlem vártak, benned keresik,
Tegnap még én, ma te kellesz nekik
És egyszerre ... jaj! észre sem veszed,
Megrokkan ifju, szűzi termeted,
Lehull virágod, rongyos lesz ruhád,
A merre mész, halommal dől a vád ...
Ma isten vagy, holnap már megtagadnak,
Nem kellesz már se ifjúnak, se aggnak.
Kiseprűznek Sylveszter éjjelén ...
Szép hajadon: én vagyok te s te én!

1902:

Bolond beszéd!... Nem hallod a zenét...
A légben nóta árad szerteszét.
Pezsgős palacknak hallik durrogása,
Az élet csábit!... Nosza hát, utána!
Eredj öreg ... Váz vagy csak, semmi más...
Én a remény, és te az elmulás!
Nem hallod, hogy hiv millió ajak,
Elém térdre, örjöngve omlanak...
Az utamon kelő napfény kisér ...

1901:

Éj lesz belőle, mire véget ér.

1902:

Enyém a pompa, a remény, az álom.

1901:

Egy év mulva eszedbe jut halálom!

(A nap fölkél. Az anyóka ködképe eloszlik. A hajadon könnyü léptekkel, dalolva szökell a város felé.)

P. Á.

Ujévi nóta.

Hogy az éjféli óra int,
Jőnek rendre, sorra mind,
A kilincs ma nyughatatlan,
Szakadatlan
Jőnek, jőnek,
A szomszédhoz egy se téved,
Mind néked kiván ujévet.

Jön a vici,
Meg az ötletes,
Piszkos szemetes,
Jön a házmester,
Jön — ez megható —
A lámpagyujtogató.
Jön szakácsné, szobalány,
Kéményseprő mind a hány,
Levélhordó, utcaseprő,
Öntöző és gesztenyés,
A táviratkézbesitő,
Ékszerész, cipész és sütő,
Ablakmosó, Auer-őr,
Villanyóra-ellenőr,
Gázi ember, vikszoló
Konfliskocsis, fiakkeres,
Oszeres,
Fűszeres,
Alperes és felperes,
Házaló és a kacér
Pecér,
Hordár, koldus rikkancs, rendőr,
Inkasszáns és háziszolga,
Rongyszedő, drótostót, szerelő,
Bár ki sem mondta nékik:
„Jer elő"
Asztalos és lakatos,
Bolhairtó, jegyszedő,
Tánctanító, tőpincér,
Trafikosiány, kövező,
Részletügynök, szabólegény,
Klubtagdijat beszedő,
Végrehajtó, kézbesítő,
Borbély, szivarvéggyüjtő,
Aszfaltmozdonyvezető,
Ruhatáros, patikáros,
Öreg honvéd, seprőgépes,
Kocsitoló, pikkoló,
Villanyvasútsínkikotró,
Földből csövön gázt szagoló,
Hókaparó, sárelkotró,
Villanykábelelektető,
Reklámcédulakiosztó,
Reklámplakátfölragasztó,
Boltiőr és bolti szolga,
Vizfogyasztás-tullépési konstatáló,
Postakocsis, mákdaráló,
Kőporárús, üveges,
Lapkihordók, pláne ketten

Tyhű, de nagyot lélekzettem!

—o.—

A közönséghez.

A hatodik ujesztendőt köszöntjük azóta, hogy először dobta ki magából a rotációs nyomógép ezt a mi ujságunkat. Nehéz szivvel, kételkedéstől meggyötört agygyal megyünk neki a holnap kezdődő évnek. Mert az elmult esztendőből keserves emlékek kisérnek bennünket az időszámitás uj stációjához. Amerre tekintünk, mindenfelé baj, válságos vergődés képe tünik a szemünkbe. Az egész vonalon lehangoló jelenségek, kevés vigasztalás, csekély reménység. A kibontakozás utját a legélesebb szem is alig pillanthatja meg. Ami javulás közéletünk legujabb időszakában a politika területén bekövetkezett, annak sem örülhetünk egész szivvel, mert a gazdasági és szociális állapotok nyomasztó sulya szárnyát szegi örvendezésünknek.

Ezekben a nehéz időkben sokszorosan nehéz a sajtó feladata. A nap hüséges krónikása, aki benne él a *ma* történetében, keserüséggel eltelve rójja össze beszámolását az egymásra torlódó eseményekről és csüggeteg lélekkel jegyzi fel minden napnak elteltét az ellenséges viszonyokkal folytatott meddő küzdelemben. És mégis ilyenkor szeretjük mi legjobban ezt a mi mesterségünket. Szomoru időkben, mikor legkeservesebb a kötelességteljesités, borus, ködös atmoszférában, mikor legnehezebb a test és lélek mozgása: legjobban kipróbálja a hivatás az ő embereit. És ha mi ugy érezzük, hogy a *Budapesti Napló* ebben a mostani időben ezt a legkeservesebb kötelességet egész erejével igyekszik teljesiteni; és ha ezt az érzésünket nyiltan kimondjuk most, mikor közönségünkhöz fordulunk támogatást kérő szavunkkal: akkor nem hivalkodunk, csak vallomást teszünk, amely jól esik nekünk. Jól esik, mert ez a vallomás elégtétel nekünk is, a mi olvasóközönségünknek is. Elégtétel nekünk, akik hiven kitartottunk kötelességünk mellett, és elégtétel a közönségnek, amely hiven kitartott mellettünk.

A mi közönségünknek kitartó, lelkes, nem lankadó támogatása az, ami erőt ad nekünk a legnehezebb időkben a legnehezebb kötelesség teljesitésére. Ez a támogatás sarkalja erőnket, tartja ébren kötelességtudásunkat; ez a támogatás az, ami megóvja idegeinket az elernyedéstől, elüzi tőlünk az elcsüggedés kisértését. Sohasem fogadtuk hálásabban ezt a támogatást, mint most, az általános depresszió szomoru idejében. És igazán nincs abban hivalkodás, ha kimondjuk nyiltan, hogy olvasóközönségünknek most is egyre gyarapodó, hatalmas serege páratlanul édes jutalmát, páratlanul fényes diadalát jelenti a mi becsületes munkánknak, elszánt küzdelmünknek.

Köszönjük ezt a jutalmat, ezt a diadalt, lelkünk egész melegségével és kérjük a mi közönségünket, a magyar olvasóközönségnek ezt a szinét-javát, jutalmazzon támogatásával minket, tüntesse ki szeretetével a *Budapesti Naplót* ebben az uj esztendőben is.

FŐVÁROS.

(*) **Vendéglő a központi városház pincéiben.** Az uj központi városháza, az egykori Károly-kaszárnya épülete alatt hatalmas pince terül el. Némely helyen valóságos boltozatos katakombák vannak. A városházán most tárgyalás folyik e pincék fölhasználásáról. A bécsi és berlini *Rathhaus-Keller* mintájára minta-vendéglőt akarnak benne berendezni, ahol minden magyarországi borvidék termését hivatalos felügyelet alatt árusitanák. A borpince különben is a közélelmezési szakosztály, illetőleg tanácsos felügyelete és ellenőrzése alatt állana. Az érdekes terv megvalósitása ügyében közelebb több fővárosi bizottsági tag javaslatot tesz a városnál.

(*) **Mérgezett cserépedények.** A vásárcsarnoki igazgató jelentést tett a tanácsnak, hogy a vegyvizsgáló intézet több cserépedényt megvizsgált s konstatálta, hogy az edények máza ólomtartalmu. Az ólomtartalomnak a rossz égetés az oka. A törvény alapján a kereskedőt büntetik meg, aki az edényt árusitja, pedig a kereskedő ártatlan, mert csak vegyi vizsgálat után lehet megállapitani az ólomtartalmat. De nagy baj az is, hogy valamennyi edényt nem lehet megvizsgálni, pedig az égetésből kikerült edény mind ólomtartalmu. Ez pedig azért veszedelmes, mert a háziasszonyok rendesen a cserépedényben teszik el az ételeket s az ólomtartalmu edény az ételt megmérgezi. Az igazgató azt kéri, hogy a kormány rendelje el, hogy minden gyáros köteles a cégét vagy védőjegyét, továbbá az égetés napját az edénybe beégetni, hogy igy az ellenőrzést gyakorolhassák s a gyáros ellen eljárhassanak.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Hangverseny.** A *Vasuti és Hajózási-Klub* ma este sikerült hangversenyt rendezett fényes helyiségeiben. Az estélyt *Siklós* Albert fiatal zeneszerző művészi zongorajátéka nyitotta meg, ki saját müveiből adott elő három csinos számot. *Várady* Sándor operatag egy operaáriát és kuruonótákat énekelt tárogató kisérettel. *Marer* Adolf operai tárogató-mester érdekes hangszerén gyönyörüen adott elő néhány dalt. B. *Lenkei* Hedvig vigszinházi tag ó-bretagnei balladák elszavalásával ragadta magával a hallgatóságot, majd *Bartókné-Goldmark* Kornélia hegedüjátéka következett, ki Siklós és Hubay egy-egy darabját játszotta szép előadással és brilláns teknikával. *Szilágyi* Arabella operaénekesnő néhány dalt énekelt és frenetikus tapsot aratott. Végül *Ró*

zsahegyi Kálmán, a Nemzeti Szinház kitünő komikusa humoros előadásával folytonos derültségben tartotta a hallgatóságot. Dicsérettel kell még *Jánki* G. és ifjabb *Robitsek* Gyula diskrét zongorakiséretéről megemlékeznünk. A közreműködő müvésznőket szép virágbokrétákkal lepte meg a rendezőség. A hangversenyt társasvacsora és reggelig tartó tánc követte.

** **Rontó Pál.** Follinusz Auról regényes életképe csütörtökön, január hó 2-án kerül bemutatóra a Vigszinházban. Az ujdonság tiz képre oszlik, amelyek egy része nyilt változásban követi egymást. A képek a következők: 1. A keresztelő. — 2. Pali felcsap huszárnak. — 3. A szökött katona. — 4. Kegyelem. — 5. Adótisztek. — 6. Dávid és Góliáth. — 7. Szibériában. — 8. Szabadulás. — 9. A vadak között. — 10. Otthon. — A darab cselekménye *Gvadányi* József elbeszélő költeményéhez simul. Egyik képben maga Gvadányi alakja is szerepel. A 2. kép huszártoborzóját és a 9. kép fegyvertáncát *Mazzantini* Lajos tanitotta be. Az ujdonsághoz tömérdek korhü jelmez és diszlet készült. Minthogy holnap, ujév napján, két előadás lesz, ebből a darabból nem lehet főpróbát tartani.

** **A Vigszinházban** holnap ujév napján két előadás lesz. Délután 3 órakor a *Zsábát* adják, este pedig a magyar ciklus megnyitójául az *Ocskay brigadéros* kerül szinre ezuttal századszor.

** **A Népszinház uj operettje.** A *Népszinház* első ujdonsága az ujesztendőben *Blum* és *Toché* operettje, az *Adám és Éva* lesz, melynek zenéjét Gaston *Serpette* irta. Az ujdonság bemutatója a jövő hét elejére van kitüzve. Az operett, melynek Párisban fényes sikere volt, különösebb érdeklődésre tarthat számot nálunk, amennyiben strukturája az *Ember tragédiájával* azonos. Három főalakja: Adám, Éva és Lucifer is ugyanaz. Ezt a három főalakot *Küry* Klára, *Szirmai* Imre és *Németh* József játszszák. A három felvonásban más-más név alatt szereplő alakok közt van még: Adramalek (*Kovács* Mihály) és Asmódi (*Harmath* Ilona). A római korban játszó felvonásban szerepelnek: Cynthia: *Bojár* Teruska, Corbonlonius: *Szerdahelyi*; az ujkorban: Benoit korcsmáros: *Szabó*, Régalard komédiás: *Ujvári*.

** **Hangversenyek.** A *Harmonia* zenemü- és zongorakereskedés január havában a következő érdekes hangversenyeket rendezi:

I. *Rosenthal*, a nagy zongoramüvész hangversenye január 3-án este 7 és fél órakor lesz a Royal-teremben rendkivül érdekes és változatos müsorral.

II. *Hubermann* Broniszlav, az egykori csodagyermek, akit rég nem hallottunk, most mint érett férfi keres fel bennünket, hogy érett müvészetét bemutassa. Hangversenye január 10-én este félnyolckor lesz a Royal-teremben.

III. *Sauer* Emil bucsuhangversenyét január 16-án, csütörtökön tartja a Vigadóban.

IV. *Zur Mühlen* Raimund a *Hubay—Popper* vonósnégyes-társulat IV. estélyén, január 20-án mutatja be ismert jeles énekmüvészetét.

V. *De Lucia Fernando*, a jelenkor egyik legelső énekese 1902. január hó 23-án, csütörtökön tartja egyetlen hangversenyét a fővárosi Vigadó nagytermében. Ez a tüneményes énekes, kit rendkivüli gyönyörü éneke után jellemzően az első tenoristának neveznek, Nápolyban született és hirnevét mint énekes a milanói operában egyik Faust-előadásán szerezte meg mely azóta már az egész földkerekségét bejárta. Amerikában, ahová mindig a legmesésebb ajánlatokkal csalogatják, fejedelmi fellépési dijakat kap, ami különben nem is csoda, mert hisz New-Yorkban az operákat csakis ő kreálja.

Jegyek ezekre a hangversenyekre a *Harmonia* zenemü- és zongorakereskedésben kaphatók.

** **Pusztai nóták.** Az ujabb magyar dalirodalomban nagyritkán, de fel-felmerülnek egyes jelentősebb, izmosabb tehetségek, amelyek a magyar dalt igazi zeneszerzői hivatottsággal müvelik. Ezek közé a hivatottak közé tartozik *Maller* Imre, akinek *Pusztai nóták* cim alatt most jelent meg négy dala egy füzetben. A nóták: *Az Alföldön*, *Biró uram . . .*, *Nyugszik már a . . .* és *Hallod cigány* igazi költői érzésből fakadtak és bennök, sir és ujjong a magyar néplélek igazi bánata és öröme. A dalosfüzet, melynek énekszövegeit *Soóky* Itván irta, a *Harmonia* zenemükiadó cégnél jelent meg. Ára 1 korona 60 fillér.

** **Barbi Alice,** aki január 8-án a Royal-teremben egyetlen jótékonycélu dalestélyt rendez, a telet az olasz özvegy királynő meghivására mint a királynő vendége Olaszországban fogja tölteni. Ezért ez alkalommal csupán csak *egyszer* léphet a budapesti közönség elé, melynek rendkivül gazdag és nagy részben uj müsorával fog kárpótlást nyujtani. Jegyek a rendes helyárak mellett a „Harmonia“ zenemükereskedésben kaphatók.

** **Vendégszereplés a Kisfaludy-Szinházban.** A Kisfaludy-Szinházban holnap este a *Gyimesi vadvirág* kerül szinre, melyben Julis szerepét *Asbóth* Lidi, az Országos Sziniakadémiának nagy jövőjü fiatal végzett növendéke játszsza.

** **A bécsi Opera kórusa.** A *bécsi* udvari Opera kardalosszemélyzete és ballet-kara tegnap adta át *Mahler* igazgatónak azt az emlékiratát, melyben követelt fizetésemelését megokolja. A fizetésemelés negyvennyolcezer koronát igényel.

** **Az Operaház zenekarának fizetése.** A M. Kir. Operaház zenekara mai közgyülésén fizetési szabályzatának rendezését tárgyalta. A kiküldött bizottság az ügy kedvező állásáról számolt be, amire a közgyülés annak a reményének adott kifejezést, hogy a zenekar kérését illetékes helyen rövid időn belül véglegesen és kedvezően intézik el. Végül bizodalmat szavazott a bizottságnak.

** **Köszönetnyilvánitás.** Özvegy *Perotti* Gyuláné a következő sorok közlésére kér fel bennünket:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Kegyeskedjék, kérem, becses lapjában ezen soraimnak helyt adni.

A nagyméltóságu belügyminiszter ur kegyes engedelmével a Magyar Királyi Opera intendánsa és igazgatósága idegenben elhunyt férjem, Perotti Gyula siremléke javára és hullájának hazaszállitása céljából a Magyar Királyi Operaházban tegnap Aidát adatta elő, mely nemes cselekedetért hálás köszönetet mondok a nagyméltóságu miniszter és gróf Keglevich intendáns uraknak, a tekintetes igazgatóságnak és a mélyen tisztelt müvészeknek, kik teljesen önzetlenül még járulékaikról is lemondottak, hogy a nemes célt annál hathatósabban szolgálják.

Az ég áldása kisérje mindnyájukat!

Teljes tisztelettel

Trieszt, 1901. december 31.

Özvegy Perotti Gyuláné.

** **Sonzogno nemzetközi dija.** Már több izben megemlékeztünk arról az ötvenezerkoronás nemzetközi dijról, melyet *Sonzogno*, az ismert olasz zenemükiadó egyfelvonásos operára hirdetett s amely a *milanói Teatro Liricoban* az 1904-iki milánói világkiállitás ideje alatt fog szinre kerülni. A pályázat feltételei közt a legérdekesebb, hogy abban *eddig ismeretlen zeneszerzők vehetnek csak részt.* A pályamüvek 1903. január 31-ikig *Sonzognohoz* küldendők be. Idegennyelvü szövegkönyvek énekrészei olasz forditásban is melléklendők.

** **Barbi Alice hangversenye és a lengyelek németgyülölete.** *Barbi* Alice, a hirneves énekesnő tegnap dalosestét rendezett *Lembergben*, amelynek müsoráról a müvésznőnek ki kellett hagyni *valamennyi német komponista szerzeményét.* A müvésznő francia és ó-olasz dalokat énekelt, melyek óriási lelkesedést keltettek a közönségben.

** **Operaelőadás a Telefon Hirmondóban.** Ma ujév napján a Telefon Hirmondó esti szórakozásul a Magyar Királyi Operaház előadását fogja közvetiteni előfizetőinek szórakoztatására. Előadásra kerül Leoncavallo drámája, a *Bajazzók*, utána Wyns Charlotte kisasszony vendégfelléptével *A navarrai leány* s végül a *Rococo* ballet, melynek zenéje szintén hallható lesz. Az opera előadása után még 11 óráig *cigányzene* lesz hallható a kagylókon keresztül, melyet az Elite- és az Emke-kávéházból közvetit a Telefon Hirmondó.

1901.

Budapest, január 1.

A budapesti szinházaknak a lefolyt esztendőben összesen *hatvanegy* premierjük és *kilenc* reprizük volt. Az előadott uj és feleleventett darabok közül *huszonkettő* volt eredeti, *negyvennyolc* idegen.

Az egyes szinházak közt ezek a premierek és reprizek a következő arányokban oszlanak meg:

Nemzeti Szinház.

A *Nemzeti Szinház*nak 15 premierje és 5 reprize volt. Ezek közt a darabok közt 9 volt eredeti, idegen pedig 11 volt. Ezek a darabok a következő sorrendben kerültek szinre:

Január	4.	*Párisi asszony.*
Január	11.	*A medve.*
Január	18.	*Höfehérke.*
Február	9.	*Peleskei nótárius* (Repriz).
Február	28.	*Testvérek.*
Március	16.	*Demi-monde* (Repriz).
Március	20.	*Morituri.*
Március	29.	*A bor.*
Április	13.	*Endre és Johanna* (Repriz).
Április	29.	*Farsang utólja.*
Május	7.	*Tündérlak Magyarhonban* (Repriz).
Május	18.	*A csőd* (Repriz).
Szept.	6.	*A becsületbiró.*
Szept.	20.	*A tenger asszonya.*
Október	4.	*A sasok.*
Október	18.	*A vörös talár.*
November	8.	*Hannele. A nevelő.*
November	23.	*A becsület.*
December	13.	*Karácsonyi álom.*
December	28.	*A szerencse.*

•

M. Kir. Opera.

A *M. Kir. Operá*nak össesen 4 premierje és 2 reprize volt. Az ujdonságok közül kettő volt eredeti, kettő idegen. Előadásuk sorrendje ez volt:

Január	24.	*Sarolta.*
Február	15.	*Don Pasquale* (Repriz.)
Március	28.	*Lujza.*
május	11.	*Siegfrid* (Repriz.)
Szept.	24.	*Erzsike.*
November	28.	*Tristan és Izolde.*

•

Vigszinház.

A *Vigszinház* összesen 19 premiert rendezett, összesen 21 darabbal. Eredeti volt köztük 4, idegen 19. Előadásra a következő sorrendben kerültek:

Január	2.	*Férjek öröme.*
Január	12.	*Hóbortos Mártha. A szélka.*
Január	19.	*A titkos rendőr.*
Február	8.	*Ocskay brigadéros.*
Április	18.	*Pénzt vagy életet.*
Május	10.	*A vizsgálóbiró.*
Junius	5.	*Csak párosan!*
Szept.	7.	*Az édes otthon.*
Szept.	17.	*A háló.*
Szept.	27.	*Szivem.*
Október	15.	*Az almafa. Pillangó kisasszony.*
Október	23.	*Vetélytársak.*
November	2.	*A nevezetes kastély.*
November	5.	*Szenes leány, szenes legény.*
November	13.	*Üzenet a Marsból.*
November	27.	*Leontine férjei.*
December	4.	*A páholy.*
December	19.	*A szába.*

•

Népszinház.

A *Népszinház* 13 premiérrel és 1 reprizzel szerepel a lefolyt év müsorában. Ezek közt 8 volt az eredeti és 6 az idegen darab. Sorrendjök ez volt:

Február	1.	*A modell.*
Február	19.	*Jupiter és társai.*
Március	20.	*Cirkuszélet.*
Április	13.	*Mézeshetek.*
Április	30.	*Kisasszony feleségem* (Repriz).
Május	24.	*Kölcsönkért vőlegény.*
Junius	11.	*Milliók a hó alatt.*
Szept.	28.	*A mikolai biró.*
Október	4.	*Katalin.*
Október	25.	*Rolli és Rolland.*
November	15.	*Teréz kapitány.*
November	30.	*Flórika szerelme.*
December	12.	*Karácsony.*

•

Magyar Szinház.

A *Magyar Szinház* évi müsorát 11 premier és 1 repriz töltötte be. Eredeti darabja volt 2, idegen 10. A *Magyar Szinházra* nézve még megjegyezzük, hogy e darabok közül az október 1-én megszünt régi rezsim esett 7, az uj regzsim pedig 5. Sorrend dolgában igy kerültek szinre:

Január	24.	*A postás fiu.*
Március	16.	*Négy menyasszony.*
Március	30.	*A csárda virága.*
Április	25.	*Denevér.*
Május	18.	*Az izomfiak.*
Junius	1.	*Az ikrek.*
Augusztus	31.	*A kis ártatlan.*
Október	1.	*A szerencsecsillag.*
Október	11.	*A Vestaszüzek.*
Október	30.	*A svihákok.*
December	4.	*Florodóra.*
December	30.	*Csepürágók.*

MÜVÉSZET.

☐ **Az iparmüvészeti nagy dij oklevele.** A magyar iparmüvészeti társulat pályázatot hirdetett a kereskedelmi miniszter kétezer koronás iparmüvészeti nagy dijának oklevelére. A beérkezett pályamunkák fölött ma délután itélkezett a zsüri, amelynek tagjai voltak: *Czigler* Győző elnök, *Béla* Henrik, *Alpár* Ignác, *Fittler* Kamill, *Vig* Albert, *Nádler* Róbert és *Gelléri* Mór. Az ezerkoronás *első* dijat és a háromszáz koronás *második* dijat *Hegedüs* László festőmüvésznek itélték oda. Azonkivül a zsüri az *Államsegély* és a *Turul* jeligéjü pályamunkákat dicséretre érdemesitette.

☐ **A mübarátok köre** helyiségében *Katona* Nándornak, a kitünő tájképfestőnek kollektiv kiállitása látható. Az érdekes tárlat az eredeti terv szerint csak holnapig maradt volna nyitva. A rendkivüli érdeklődést és az élénk vásárlási kedvet tekintve azonban az elnökség nemcsak hogy meghosszabbitotta a kiállitás idejét, hanem az egykoronás belépődijat 60 fillérre szálliotta le, hogy igy a közönség minden rétegének hozzáférhetővé tegye a vonzó és tanulságos tárlatot.

☐ **Mükedvelők kiállitása Kolozsvárott.** Az egész ország legkiválóbb amatőrjeinek közremüködésével rendezett kolozsvári mükedvelők kiállitása a napokban ért véget. A négy hatalmas termet betöltő s müvészi eseményszámba menő kiállitás festészeti, fényképészeti és iparmüvészeti csoportjában több, mint száznegyven kiváló mükedvelő mutatta be munkája legjavát Kolozsvár előkelő müértő közönségének. A nagyközönség és a sajtó osztatlan elismerésével honorált kiállitás sikerének kivivásában nagy része van a kiállitás védőinek és védőnőinek báró *Bánffy* Zoltánnénak, *Szvacsina* Gézánénak, gróf *Béldy* Ákos főispán, dr. *Lőte* József egyetemi rektor és *Palkovics* József altábor-

nagynak, valamint a kiállitás elnökének dr. *Bodor Antalnak*, aki a kiállitás eszméjét felvetette és megvalósitotta. A biráló bizottság báró *Feilitzsch* Arthur országgyülési képviselő elnöklete alatt a dijakat a következőknek itélte oda: A *festészeti* csoportban első dijat nyert: *Maticska* Jenő (Nagybánya.) II. dijat: *Huth* Ilona (Budapest) és dr. *Veress* Elemér. III. dijat: báró *Bornemissza* Albertné, dr. *Haraszthy* Gyuláné és *Ferenczy* Gyuláné.

Az iparmüvészeti csoportban *dijakat* nyertek: I. Hoor Károlyné, II. Boros Györgyné, III. gróf Bethlen Pál, Fabinyi Rudolfné, Szombathelyi Aranka.

A női *kézimunka* csoportban *dijakat* nyertek: I. Bodó Ida, II. Tóth Zsuzsa, Bethlen Karola grófnő, III. Veress Irén, Nádas Zsuzsa. A versenyen kivül kiállitott tárgyak közül különösen emlitésre méltók: dr. *Békéssy* Károly olaj és pasztel képei és reliefjei, szegedi *Maszák* Hugóné festményei és *Gyárfás* Lászlóné iparmüvészeti tárgyai, *Melka* Vincének és *Gráf* Jakabnak a régi Kolozsvárt ábrázoló aquarelle és olajfestményei, melyeket Kolozsvár szab. kir. város állitott ki.

☐ **Az Iparmüvészeti Társulat pályázata.** Az Iparmüvészeti Társulat a kereskedelemügyi miniszter rendelkezésére bocsátott állami segélyből pályázatot hirdet olcsó karácsonyi ajándéktárgyak tervezésére. A pályázat fontosabb feltételei a következők:

A tárgynak megválasztása s annak anyaga a tervezőtől függ. Pályázni lehet a készitendő tárgynak természet nagyságu rajzával vagy mintájával, esetleg magával a kész tárgygyal. Figyelembe kell vennie a pályázónak, hogy a társulat a szóban forgó emléktárgyakat csupán hazai iparosokkal akarja megcsináltatni és nagy tömegben, lehetőleg olcsó áron forgalomba hozni. Ezért a pályázónak munkájához mellékelnie kell egy hazai iparosnak nyilatkozatát, amelyben az illető kötelezettséget vállal arra, hogy az esetben, ha a tervezett tárgynak harminc példányát nála megrendelik, azt a bejelentett áron tényleg el is készíti. A biráló-bizottság különös sulyt vet a munkák olcsósiga mellett azoknak ötletességére, eredeti s izléses voltára s a magyaros jellegre. A fentirt igényeknek megfelelő minden pályamunkát a társulat egyenkint kétszáz koronáért meg fog vásárolni. A pályázat 1902. március hó 10-ikén déli 12 órakor jár le.

☐ **Ouslow Ford halála.** *Ouslow Ford* angol szobrász, e hó 23-ikán ötvenéves korában meghalt. A kiváló szobrász pompás emlékszobrokkal népesitette be Londont, amelyek közül legnevezetesebbek Irving Hamlet szobra, Gladstonenak a National Liberal Clubban lévő szobra s a Sir Rowland Hill emlékét hirdető emlékmü. A vidéki városok számára készitett müvei közül leghiresebb a Chathami Gordon-szobor.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Költemények.** Irta; *Ihász* Aladár. A karácsonyi könyvpiacnak egy nagyon értékes, nagyon kedves, maradandó becsü kötete ez a könyv. Igazi poétalélek megnyilatkozása minden vers benne, kivetni való nem találkozik közte sem forma, sem gondolat, sem stilus dolgában. *Ihász* Aladar azok közül az istenáldotta poéták közül való, akiknek az érzései szivből fakadnak és szivhez szólnak. Költeményei közt igen sok olyan van, amelyek arra hivatvák, hogy rajtuk tanitsák az iskolában az ifjuságot a forma szépségének felismerésére, a magyar nyelv dallamára, a magyaros zamat megérzésére és élvezésére s a gondolatok kerekdedségére. A magyar föld imádata csendül ki a kötet minden sorából, azokból is, amelyek a délibábos, aranykalászos rónaságokról énekelnek s azokból is, amelyek a sziklás, bérces hegyvidékek természeti szépségeit festik. Olyik versét olvasva, menten és öntudatlanul dallamot dudolunk rája: ilyen különösen a *Cseng a pohár* ... kezdetü, amelynek minden egyes szakasza gyöngy. A pompás verskötethez, amelynek tetszetős kiállitása méltó a tartalmához, *Bartha* Miklós irt előszót. Lelki gyönyörüség a jutalma, aki *Ihász* Aladár költeményes kötetét forgatja. *J.*

○ **Magánjogi kodifikációnk** cim alatt január elsejével dr. *Barna* Ignác budapesti királyi itélőtáblai biró szerkesztésében és kiadásában hetilap indul meg, melynek célja, hogy a megalkotandó magyar polgári törvénykönyv előkészitésének nehéz munkáját előbbre vigye. A Magánjogi kodifikációnk előttünk fekvő első számába irtak: *Récsei* Sándor, dr. *Barna* Ignác, *Kóródi* Sándor, dr. *Meszlény* Artur, dr. *Révész* Ernő és dr. *Dobi* Imre. A lap minden szerdán nyolc oldalnyi terjedelemben jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona. A pénz a szerkesztőkiadóhoz (VI., Király-utca 98/a. szám) küldendő be.

○ **Budapesti Gyorsiró.** Uj évfolyamát tartalmas, változatos és szépen kiállitott, diszes számmal kezdi meg a *Budapesti Gyorsiró*. Cimlapján *Blazsejovszky* Károlynénak arcképét mutatja be a stenografusoknak abból az alkalomból, hogy a jeles gyorsirónő, aki a nemzetközi gyorsirókongresszuson méltóan képviselte a magyar gyorsirókat és feltünést keltett egy francia beszédével, lemondott az egyesületi pénztárnokságról. A kitünően szerkesztett szaklapnak most indul meg a 14. évfolyama.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Uj kuriai birák.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére *Balázsovich* József kassai és *Fráter* Imre nagyváradi itélőtáblai birót a Kuriához birákká kinevezte.

§§ **Az erzsébetvárosi törvényszék uj elnöke.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére *Kovácsy* Albert itélőtáblai-birói cimmel és jelleggel felruházott erzsébetvárosi törvényszéki birót ugyanezen törvényszék elnökévé kinevezte.

§§ **Ügyészségi megbizottak.** Az igazságügyminiszter dr. *Nagy* Samu marosujvári gyakorló ügyvédet a gyulafehérvári, *Danykó* Tivadar a lőcsei kir. ügyészséghez beosztott birósági aljegyzőt a lőcsei és dr. *Kertész* Kálmán a beregszászi kir. ügyészséghez beosztott birósági aljegyzőt a beregszászi kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbizottakul, *Hersch* Lipót vizaknai kir. járásbirósági aljegyzőt pedig a vizaknai kir. járásbiróság mellett alkalmazott ügyészségi megbizottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

§§ **Gróf Ráday András bünügye.** A Zürichből hazaszállitott s jelenleg több rendbeli magánokirathamisitás büntette miatt vizsgálati fogságban őrzött gróf *Ráday* Andrást ma délelőtt hallgatta ki hosszasabban dr. Perémy vizsgálóbiró. A grófot a terhére rótt váltóhamisitásokat beismerte, ellenben tagadta azt a csalást amelyet Párisban egy fodrász kárára követett el. Ezen csalást — ugymond — a feleségem. Terényi Irma eszelte ki s hajtotta végre, nekem nem volt benne semmi részem se. Védője a gróf szabadlábra helyezése érdekében felfolyamodást nyujtott be a vádtanács határozata ellen a budapesti kir. itélőtáblához.

1901.

Budapest, december 31.

Érdekes és tanulságos jelenteni valónk van: az utolsó két esztendőben, vagyis a bünvádi perrendtartás életbeléptetése óta a budapesti törvényszéknél *ötven százalékkal apadt a vizsgálati foglyok száma.* Ez annyit jelent, hogy a régebbi joggyakorlat ötven százalékkal több embert fosztott meg kényszeritő ok nélkül személyes szabadságától.

Az uj jogrendnek ezt a kétségtelen vivmányát mindenki örömmel fogja üdvözölni. Azaz talán mégsem mindenki. A skepszis a legéberebb lelkitulajdonok egyike, s a skeptikus emberek nem fogadják el kritika nélkül azt az eredményt, melyet mi örvendetesnek mondunk.

Először is azt fogják kérdezni, hogy kevesebb bünös ember van-e most, mint volt a két év előtti időszakban?

Fájdalom, erre nem adhatunk megnyugtató választ. Az emberek épp oly vigan csalnak, sikkasztanak, lopnak, csalárdbuknak, rabolnak és gyilkolnak, mint az 1896. XXXIII. törvénycikk életbeléptetése előtt. Mert a kriminális hajlamokat sem az anyagi sem az alaki törvény nem zsenirozza. A kis és nagy tolvajnak kisebb gondja is nagyobb, mint a perjog.

Ennélfogva azok, akik a kételkedésből kultuszt szeretnek csinálni, azt fogják mondani: ha a bünösök száma nem apadt, ellenben a vizsgálati foglyok száma felényire redukálódott, — mi történt azzal az ötven percentnyi bünös alannyal? Mért járkálnak ezek szabadlábon, mért engedik meg, hogy továbbra veszélyeztessék a vagyoni és személyi biztosságot? Végre is, fogják kelletlenül morogni, a jogrendet alkotó törvények arra valók, hogy az ember testi épségének és aranyórájának minden veszedelme nélkül sétálhasson éjfél után a legsötétebb Rudolf-rakparton.

Figyelmeztetünk mindenkit, hogy ez a hang a *kényelmi tekinteteknek* a szava s ezek a kényelmi tekintetek alkották meg minden időben azt a jogrendet, melynek keretébe az inkvizició a tortura összes eszközeivel olyan szépen beletért.

Van-e kényelmesebb dolog a judikatura szempontjából, mint a gyanu alatt álló embert lecsukni. A cellában egyrészt a légynek sem vétheti, másrészt pedig a vizsgálóbiró egy csengetyünyomásra akkor állithatja maga elé, amikor akarja. Ennél ideálisabb állapotot képzelni sem lehet — a vizsgálóbiróra nézve.

A modern jogtudomány azonban, bár lassan, de rájött, hogy a büntető államhatalom nem a vizsgálóbirák számára van feltalálva. Itt van még a társadalom is, az a retteneten vegyes emberi sokadalom, amely *hivatalból is figyelembe veendő.*

Ennek a társadalomnak egyik legvitálisabb érdeke, hogy ne csak a bünös emberek, hanem a büntető államhatalom kezelőivel szemben is védve legyen. Amennyire tudniillik ez lehetséges.

Ezt a lehetőségest igyekszik megközeliteni a bünvádi perrendtartásnak 141. §-a, mikor szigoruan taxative megjelöli, hogy mely esetekben kell vizsgálati fogságba helyezni és tartani a terheltet. A régibb joggyakorlatban erre nézve egy nagyon latitüd meghatározás állott rendelkezésre. A vizsgálóbiró mindenkit letartóztathatott *„személyi megbizhatatlanság"* cimén.

Ha akár szótári, akár gyakorlati értelmét mérlegeljük is ennek a két szónak, hamar föllsmerhetjük kriminális veszedelmét. Ez a két szó szinte *ravasz fondorlattal* játszotta a vizsgálóbirókezébe az egész emberi társadalmat cakkumpakk. Mert aki gyanus volt előtte, az már eó ipszó megbizhatatlannak tetszett személyileg. Ennél nagyobb latitüdöt jogi kifejezésben alig lehet konstruálni. Virágzott is a vizsgálati foglyok kora s a büntetőbirósági tanácsosok akárhányszor törték a fejüket, hogy egy-egy vékonyabb dongáju bünösre legalább annyi szabadságvesztés-büntetést szabjanak, amennyit anticipandó elszenvedett a vizsgálati fogságban.

Igen, a régi gyakorlatban a kisebb bünügyi alakok valósággal előlegeztek a büntető államhatalomnak. Sokszor többet is, mint amennyit visszakaptak vagy visszakaphattak, mikor a büntetést rájuk kimérték.

De egyéb anomáliákat is termelt a személyi megbizhatatlanság elmélete. Brutális kedvezéseket nyujtott azoknak a bünösöknek, kik a vagyonos osztályhoz tartoztak. A vizsgálóbiró ugyanis a legbecsületesebb erőlködéssel sem tudta személyileg megbizhatatlannak minősiteni azt a gazembert, akinek például háromemeletes sarokháza volt. Ezek tehát könnyebben menekültek a vizsgálati fogság elől, mint a velük egyivásu, de szegénysorsu bünösök. És kell-e külön magyarázni, hogy a gazdagabb embernek mennyivel több eszköz áll rendelkezésre, ha megszökni akar.

A minap a budapesti törvényszék ügyészségének vezetőjével, dr. *Geguss* Gusztáv főügyészi helyettessel volt alkalmam a bünvádi perrendtartás 141. §-a felől beszélni. A kiváló képzettségü és erős gyakorlati érzékü jogász a jogszolgáltatás egyik legszebb vivmányának mondotta azt a rendelkezést, mely megszoritja a derüre-borura való letartóztatást.

— Semmi veszedelme sincs a jogrendnek abból, mondotta, ha egy-két apró bünös elkallódik azáltal, hogy szabadlábra helyezzük. Mert kétségtelen, hogy elkallódik a jelenlegi közigazgatási nyilvántartás kiáltó gyarlóságai mellett. Ezek többnyire olyan bünösök, kik csak egyszer botlottak meg, eléggé büntetve vannak azzal, hogy bünvádi eljárást indittottak ellenük. Az ujabb joggyakorlat az, hogy feltétlenül és tekintet nélkül letartóztatunk mindenkit, kire fegyházbüntetés vár, ellenben csak a legritkább esetekben tartóztatunk le parasztot vagy földmivelőt, minthogy ezeknek megszökésétől nincs mit tartani.

A mérleget tehát a fenntebbiek után a következőképp állithatjuk fel:

A régi eljárás alatt letartóztattak mindenkit, kit a nyomor és szegénység sodort a bünbe, mert szegény volt, vagyis személyileg megbizhatatlan; a bünvádi perrendtartás életbeléptetése óta csak az elkövetett bünnek a sulya dönti el a vizsgálati fogságot.

A mérleg nyelve tehát határozottan a haladás, a humanizmus javára hajlik. S ezt örömmel jegyezzük fel az uj rend második esztendejének utolsó napján.

Lucián.

Nyilttér.

Boldog ujévet kivàn az
ÁLTALÁNOS TUDÓSITÓ
hirdetési osztálya,
tulajdonos Leopold Gyula
szerkesztő
BUDAPEST,
VI., Erzsébet-körut 54. szám.

Nagyrabecsült vendégeimnek és barátaimnak
Boldog ujévet kivánok
LIPPERT LAJOS vendéglős,
Erzsébet-körut 13.

Üzletbarátainak és t. megbizóinak
boldog ujévet
kiván
MEZEI ANTAL hirdetési iroda tulajd.
Budapest, Eskü-ut 9.

Összes barátaimnak és n. é. vendégeimnek
BOLDOG UJÉVET
kíván
Schanzer Samu,
„Keleti" kávés.

Mélyen tisztelt jóakaróimnak és kedves barátaimnak
Boldog uj évet
kívánok. **SCHWARCZ JÓZSEF**
Hirlap-Administrator 1866—1896-ig.
Hirdetési irodája az összes lapok részére: Budapest, Marokkói-utcza 4. Telefon: 27—80.

Barátaimnak és ismerőseimnek
sok szerencsét az ujév alkalmából.
DICK E. ARNOLD, fogorvos,
Budapest, Kristóf-tér 8.

Blockner J. hirdetési iroda
Budapest, IV., Sütő-utca 6. sz.
mélyen tisztelt feleinek, barátainak, valamint ismerőseinek az ujév beállta alkalmából a **legjobb szerencsekivánatait** tolmácsolja.

B. U. É. K.
t. c. jóakaróinak és nála bevásárlóknak **REIS KÁROLY** ezelőtt Neumann J. czég **kalapüzlet, Budapest, Andrássy-ut 16.**

Igen tisztelt ügyfeleimnek, jóakaróim és barátaimnak
boldog ujévet kivánok
TENZER GYULA hirdetési iroda,
a „Bolond Istók" és „Uram Bátyám" hirdetési rovat bérlője
Budapest, Szervita-tér 8.

Tisztelt üzletfeleimnek, kedves barátainknak és minden ismerősünknek
Boldog ujévet kivánunk.
Sternberg Ármin és Sternberg Dezső.
(Sternberg Armin és Testvére
cs. és kir. udv. hangszergyáros czég)

Üzletfeleim, barátaim és ismerőseimnek az évforduló alkalmából
boldog ujévet
kivánok.
Elek-Eckstein Bernát
hirdetési irodája
Budapest, V., Fürdő-utca 4. sz.

Korona Takarék- és Hitelszövetkezet
(Nádor-u. 11.) VII. évtársulatot 1902. január 1-én kezdjük meg. Kölcsönök és üzletrészek tekintetében **előnyben részesülnek a most belépő tagok** (vidékiek is). Felszámoló I. évtársulatunk tagjainak 6%-on felüli nyereményrészesedést fizetünk.
Az igazgatóság.

Ismerőseim, barátaim, valamint m. t. rendelőimnek az **UJÉV** beállta alkalmával ez uton fejezem ki legőszintébb
szerencsekivánataimat
Pick Géza
hirdetési irodája
Budapest, V., József-tér 10. szám.

T. üzletfeleimnek és jóakaróimnak boldog ujévet kiván
Ungár Mór
belatini Braun A. pezsgőgyár képviselője.

Az évforduló alkalmából kivánom üzletfeleimnek és barátaimnak, **hogy számukra az 1902. esztendő a boldogság kiapadhatatlan forrása legyen.**
Goldberger A. V.
hirdetési iroda
Budapest, Váci-utca 20.

Igen tisztelt **ügyfeleimnek, barátaimnak** és **ismerőseimnek** ezuton kivánok
Boldog uj évet
BLAU JAKAB hirdetési ügynöksége.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Zágráb, december 31. Kraljevic Tamás főispánt a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntették ki.

Az érseki papnöveldében tegnap megalakult a *horvát agrárbank.*

Az olasz királyi pár a cárnál.

Róma, december 31. Hivatalosan megcáfolják azt a hirt, hogy *Nikita* montenegrói fejedelem az olasz király megbizásából járt a cári udvarnál, hogy az olasz királyi pár oroszországi látogatását előkészitse. *A látogatás programmja már készen van* s minden közvetités nélkül maga a két uralkodó állapitotta meg.

Merénylet a japáni császár ellen.

Newyork, december 31. Egy *Schoran* nevü német ember *revolverrel megfenyegette a japáni császárt.* Részletek még nem érkeztek.

Az angol liberális párt.

London, december 31. Mint a *Pall Mall Gazette* értesül, a *Rosebery* és *Campbell-Bannermann* között történt eszmecseréből nem lehet a két ellenzéki oldal közvetlen egybeolvadását várni, mert Rosebery nem hajlandó a politikának bizonyos alapelveit, amelyeket Campbell-Bannermann lényegeseknek tekint, elfogadni. Ez azonban nem azt jelenti, hogy Rosebery különleges pártállásba akarna visszavonulni. Ellenkezőleg több mint bizonyos, hogy azok a liberálisok, akik Roseberyt tekintik vezéröknek, élénk propagandát fognak kifejteni.

A pápa a franciák ellen.

Páris, december 31. Több lap szerint a *pápa* egy kiváló francia katholikusokból álló csoport fogadása alkalmával kijelentette, hogy az *egyesületi törvény* a legsulyosabb támadás a vallás ellen, melyet valaha Franciaországban láttak. Vigasztalhatatlannak mondta magát a Franciaországban uralkodó istentelenség miatt. A szabadkőmivesek a Rómától való elválás utján a skizmához akarnak jutni. Franciaországot a legsulyosabb szerencsétlenség, a vallás elhagyása fenyegeti. Az egyetlen mentség a legközelebbi választásoktól lenne remélhető. A katholikusoknak meg kell tenniök kötelességüket és támogatniok kell a *Piou* képviselő által alapitott alkotmányos csoportot.

Lengyelek és németek.

Berlin, december 31. A *Nordd. Allg. Ztg.* a *Czartoryski* herceg által a wrescheni események ügyében a galiciai tartománygyülésen tett nyilatkozatra vonatkozólag azt irja, hogy ez a nyilatkozat első sorban is jogosulatlan és helytelen külföldi beavatkozás belpolitikai ügyekbe. A használt szertelen fordulatok éppugy mutatják a tényleges események ismeretének teljes hiányát, mint a nemzeti gyülöködést, amelyből ezek a manifesztációk eredtek. Czartoryski herceg megjegyzései az összes lengyelek egységéről és a lengyel nemzeti öntudat kibővitésének szükségéről oly célra mutatnak, mely állami átalakulások nélkül el nem érhető. Ily tüntetésekkel szemben egyik érdekelt kormánynak sem lehet majd rossz néven venni, ha kormányzatának védbástyáit ily aggályos jellegü nemzetközi agitációkkal szemben megerősiti. Csak a galiciai tartománygyülés ügyrendjének valamely hézaga magyarázhatja meg, hogy ily deklaráció a kormánykörökben ellenmondásra nélkül megtörténhetett.

A délafrikai szabadságharc.

Pretória, december 31. *Spens* tábornok tegnap *Britz* kommandóját Bankesdraaiból 50 mértföldnyi távolságra kergette és 25 boert elfogott és 600 darab marhát zsákmányul ejtett.

London, december 31. Az a meglepetés, melyben *De Wet* karácsony estéjén Twefontein mellett részesitette az angolokat, élénkon foglalkoztatja a sajtót. A Lord *Kitchener* által jelentett részletek, irja a *Graphic*, sok tért engednek a sejtésre. Hogy minden pontos információ hiányzik, annak az az alapja, hogy *az egész hadoszlopot*, amelyet *De Wet* meglepett, (négy század imperial-yeomanri, egy ágyu és egy pom-pom Firman ezredes vezetésével) *megverték.* Ez az esemény azért is sajnálatos, mert *De Wetnek két ágyut játszott a kezére*; ezeknek az ágyuknak ugyanis *De Wet* az őrházak megtámadásánál nagy hasznát veheti.

London, december 31. Lord *Kitchener* johannesburgi távirata azt mondja, hogy a különböző angol oszlopok jelentései szerint e hó 23-ika óta 35 boert öltek meg, ötöt megsebesitettek és 237 boert elfogtak, 51 megadta magát. Ezekben a számokban De Wet veszteségei nincsenek beleértve. Megbizható forrásból eredő közlések szerint De Wet emberei közül 20 elesett és 50 megsebesült. De Wet csapatai még Langberg mellett és ettől délre állanak. Kisebb kommandók Reitz szomszédságában állanak. Spens és Plumer Amersfoort vidékén operálnak. E hó 28-ikán Britz kommandójának egy részét a vasuton át délnek szoritották. Spens 24 és Plumer 3 boert elfogott. Brutze Hamilton e hó 23-ikán Ermelótól keletre Grobelas kommandójára bukkant, az ellenség a ködben négy halott és 11 sebesült hátrahagyásával elmenekült. Mackenzie északon 17 boert elfogott és French azt jelenti, hogy további kielégitő haladásokat tesz.

Berlin, december 31. Mint a Reichsanzeiger jelenti, Vilmos császár báró Bodmann-Möggingennek, Ferdinánd Károly főherceg kamarai előljárójának a vörös-sasrend II. osztályát; továbbá Wilhelm-nek, az osztrák északnyugati vasut aligazgatójának, Kuttignak, a Kaiser Ferdinands-Nordbahn üzletigazgatójának, Landauernek, az északnyugati vasut géposztálya vezetőjének a vörös-sasrend III. osztályát, végül Mayernek, a Kaiser Ferdinands-Nordbahn felügyelőjének a vörös sasrend IV. osztályát, Habrda bécsi rendőrfőnöknek a II. osztályu koronarendhez a csillagot és báró Seyffertitznek, a 3. tiroli vadászezred századosának a III. osztályu koronarendet adományozta.

Chile és Argentina.

Páris, december 31. A chilei követség a Havas-ügynökségnek egy kommünikét küldött, melyben hivatalosan megcáfolja a lapoknak azt a jelentését, mintha a chilei külügyi hivatal irodája az e hó 25-ikén Santiagóban aláirt jegyzőkönyvben egy szót megváltoztatott volna. Az igazság ellenkezőleg az, hogy *Portela* argentinai követ a jegyzőkönyv aláirása után szó szerint a következő kijelentést tette:

Kormánya nem egyezik bele sem a rendőrcsapatoknak a vitás területről való visszavonásába, *sem Anglia döntésébe.* Ezeket a Chile által tett javaslatokat Argentina csak avval a feltétellel fogadta el, hogy a választott birói döntést a függőben lévő ügyben csupán incidensnek tekintsék, mely arra szolgál, hogy elkerüljék a két ország kongresszusai beleegyezésének kikérését.

Megfeneklett szocialista vállalkozás.

Nápoly, december 31. *Ferri* szocialista képviselő, kinek a dél-olaszokról mondott beszéde a képviselőházban oly kinos feltünést keltett, tegnap Torre Appiában beszédet akart mondani, de a lakosság oly ellenséges magatartást tanusitott iránta, hogy *menekülnie kellett.* A rendőrök alig tudták a nép dühétől megszabaditani.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 31. Az értékpapir-forgalmi adó tényleges eredménye folyó év január 1-től bezárólag november 30-ig 1,064.125 korona volt.

Bécs, december 31. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Buza irányzata szilárdult, tekintettel a csekély kinálatra és abban a reményben, hogy az évforduló után a fogyasztás meglehetősen tömegesen fogja szükségleteit fedezni. Tavaszi buzában további vásárlások állottak elő s erre e cikk 9.17—9.20 korona közt mozgott. Zárlatkor még 5 fillérrel emelkedett, rozs azonban csak 3, zab 1 fillérrel javult, tengeri pedig megtartotta tegnap esti árfolyamát.

Rozs tavaszra 7.73, zab tavaszra 7.79, tengeri május—juniusra 5.77, buza tavaszra 9.26—9.24 K.

Zárlatkor: Rozs tavaszra 7.78, zab tavaszra 7.85, tengeri május—juniusra 5.79 korona.

Bécs, december 31. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 634.50. Magyar hitelrészvény 655.—. Angol-Osztrák bank 261.50. Bécsi bankegyesület 444.50. Union bank 545.50. Länderbank 416.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 651.50. Déli vasut 77.50. Elbavölgyi vasut 451.—. Északnyugati vasut részvény 440.25. Dohányrészvény 238.—. Rimamurányi vasmü 269.—. Alpesi bányarészvény 391.50. Májusi járadék 98.95 Magyar korona járadék 94.20. Török sorsjegyek 99.—. Német birodalmi márka 117.25——. Napoleon d'or 19.04.

Berlin, december 31. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 100.—. Magyar koronajáradék 95.30. Osztrák hitelrészvény 200.10. Osztrák-magyar államvasut 140.10. Déli vasut 19.75. Északnyugati vasut 216.10 Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, december 31. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Arfolyamok januárra. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 200.25. Német bank —.—. Disconto —.—. Berlini kereskedelmi bank —.—. Gelsenkirchen —.—. Harpeni 153.—. Laura-kohó —.—. Olasz járadék —.—. Csendes.

New York, december 31. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8.7/16 (8.3/16). dec.-re —.— (7.99). Márciusra 8.11 (8.09). New-Orleansban helyben 8.— (8.—). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphiában 7.15 (7.15). Rafined in Cases 8.30 (8.30). Credit Balances at Oil City 1.15 (1.15). — *Zsir:* Western steam 10.30 (10.40). Rohe és Brothers 10.40 (10.45). — *Tengeri* irányzata tartott. Decemberre —.— (70.1/8) Januárra —.— (—.—). — Májusra 70.5/8 (70.3/8). — *Buza* irányzata állandó. Piros őszi helyben 88.3/4 (88.3/4). Decemberre —.— (85.3/8). Márciusra 87.3/4 (88.—). Májusra 87.— (87.1/8). Juliusra 86.3/4 (86.3/4). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 7.1/16 (7.1/16). Dec.-re —.— (—.—). Márciusra 7.— (6.90). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.— (3.—). — *Cukor:* 3.1/8 (3.1/8). — *Ón:* 23.50 (23.50). — *Réz:* 13.— (13.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, dec. 31. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*): *Buza* irányzata állandó. Decemberre 78.1/4 (78.1/4). Májusra 82.1/8 (82.1/8). — *Tengeri* irányzata tartott. Dec.-re 63.5/8 (63.5/8). — *Zsir:* Decemberre 9.95 (10.15). — Januárra 9.95 (10.15). — *Szalonna* short clear 8.90 (9.—). — *Sertéshus:* januárra 15.80 (16.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Szerda, 1902. január hó 1-én.

Bajazzók.

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét irta Leoncavallo. Forditotta Radó Antal.

Személyek:

Nedda	Pewny	Silvio	Takáts
Canio	Burrian	1. pór	Ney B.
Tonio	Várady	2. pór	Juhász
Beppe	Gábor		

Utána:

Wyns Charlotte vendégfelléptével.

A navarrai lány.

Lyrai epizod egy felvonásban. Zenéjét szerzette Massenet J. Szövegét irták Claretie és Cain, forditotta Ábrányi Emil.

Személyek:

Anita	Wyns	Ramon	Kiss B.
Araquil	Kertész	Bustamente	Beck
Garrido	Ney D.	Egy katona	Juhász
Remigio	Szendrői		

Végül:

Rococo.

Balletl felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Szerda, 1902. január hó 1-én.

Délután 2½ órakor mérsékelt helyárakkal.

A bölcső.

Szinmü 3 felvonásban. Irta Brieux. Forditotta: Gábor Ignác.

Személyek:

Marsanne	Hetényi	Chantrel	Mihályfi
Marsanne-né	Rákosi	Az orvos	Iványi
Girier	Császár	Apáca	Dömjén
Laurence	Márkus	Louise	Boros

Este:

A bor.

Parasztvigjáték 3 felvonásban. Irta Gárdonyi Géza.

Személyek:

Baracs Imre	Gyenes	Eszter	Gerő L.
Matyi	Rózsahegyi	Göre Gábor	Ujházi
Baracsné	Alszegny	Görené	Vizvárinó
Szunyogné	Györgyné	Durbints	Vizvári
Rózsi	Ligeti	Kácsa	Faludi
Mihály	Gabányi	Bige	Narczisz

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Szerda, 1902. január hó 1-én.

Délután 2½ órakor mérsékelt helyárakkal:

A vestaszüzek.

Operett 3 felvonásban. Szövegét irták Depré és Bernéde. Forditották Bálint Dezső és Mérei Adolf. Zenéjét szerzették Le Rey és Clerice.

Személyek:

Diogenes	Ráthonyi	Lysias	Palásthy
Pataclet	Boross	Domocos	Mátrai
Pyrogena	Turcsányi	Bacchis	Margó
Scopas	Dalnoky	Callyx	Tomcsányi
Penelopa	Selló	Pyrrha	Almássy
Cypris	Fedák	Lampeas	Stoll B.

Este:

Csepürágók.

Nagy operett 3 felvonásban, 4 képben. Irta Maurice Ordonneau, Forditották Bálint Dezső és Makai Emil. Zenéjét szerzette Louis Gaene.

Személyek:

Malicorne	Mátrai	Langeac	Farkas
Adelaida	Almássi	Valangoujon	Boross
Susanne	Ledofsky	Valangoujonné	Dóry
Boisfleuri	Palásthy	Etiquettes	Szilágyi
Pingouin	Dalnoky	Freddy	Tomcsányi
Marion	Margó	Rigobin	Delli

Kezdete 7½ órakor.

Szinházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar szinház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetők: **Bárd Ferenc és Testv.** zenemükereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25—13) sz. a.

Folies Moderne

Kerepesi-ut 69. szám.

Ma szerdán:

2 ELŐADÁS 2

Délután 3½ órakor:

családi müsorral

30 és 50 kros ülőhelyekkel.

Este 8½ órakor:

FÉNYES UJ MÜSOR

2 uj bohózattal.

Éjfeltől reggeli 5 óráig hangverseny.

Pénteken, január 3-án este 7½ órakor a Royal-szálló termében

Rosenthal Mór

udvari zongoramüvész hangversenye.

Jegyek á 10, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia" zenemü- és zongorakereskedésben IV., Váci-utca 20. kaphatók.

Pénteken, január 10-én este 7½ órakor a Royal-szálló termében

Hubermañ Bronislav

hegedümüvész hangversenye.

Jegyek á 10, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmónia" zenemü- és zongorakereskedésben IV., Váci-utca 20. sz. kaphatók.

Csütörtök, január 16-án este 7½ órakor a főv. Vigadó nagytermében

Sauer Emil

bucsu hangversenye.

Jegyek á 10, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia" zenemü- és zongorakereskedésben kaphatók.

Csütörtök, január 23-án este 7½ órakor a főv. Vigadó nagytermében

De Lucia Fernando

operaénekes hangversenye.

Jegyek á 12, 10, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia" zenemü- és zongorakereskedésben IV. Váci-utca 20. sz. kaphatók.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Chung-Ling-Soo

a nagy kinai büvész

Trio Serenadas

jelenetükkel: A nápolyi öbölben.

Zimmermann Willy

zeneszerzők utánzója.

Morcaschani

az ausztráliai kreolnő.

Tarka Szinpad.

Az angyalvadászok

nagy kiállitásos balett 14 képben.

Délután 4 órakor:

Délutáni előadás.

A télikertben 4 órától Vörös Elek hangversenyez.

Szombaton, január 11-én:

I. Álarcos bál

Ziehrer C. M. közreműködésével.

Petánovits

METROPOLE-SZÁLLÓJA

A télikertben ma

Pongrácz Lajos Kolozsvárról

kitünő zenekara játszik.

Szinházak heti müsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Csütörtök	A próféta	Elektra	Rontó Pál	Katalin	Csepürágók
Péntek	Nincs előadás	A vörös talár	Rontó Pál	Katalin	Csepürágók
Szombat	Carmen	A szerencse	Rontó Pál	Katalin	Csepürágók
d. u. Vasárnap	—	A nagymama	Ocskay brigadéros	Milliók a hó alatt	
este	Sába királynője	Karácsonyi álom	Rontó Pál	Kurucfurfang	Csepürágók

SZÉNÁSY, HOFFMANN ÉS TÁRSA
SELYEMÁRUHÁZA
BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCA 4.

A

BÁLI UJDONSÁGOK

teljes választéka raktárra érkezett. Cégünk elve csakis „First Class" gyártmányok elárusitása. Cégünk az országban az egyedüli, mely Lyon és Páris legelső s leghiresebb gyárosaival közvetlen összeköttetésben áll; az általunk lekötött minták és minőségek kizárólag cégünknél szerezhetők be.

Minden egyes árucikknek

föltétlen szabott ára,

nyiltan, számokkal van jelölve, ennélfogva a tulbecslés teljesen ki van zárva.

Minták a vidékre kivánatra bérmentve küldetnek.

Báli ujdonságok választására külön helyiség egész nap villamosan van kivilágitva.

SZÉNÁSY, HOFFMANN ÉS TÁRSA
SELYEMÁRUHÁZA
BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCA 4.

Előfizetési díj
Az Én Ujságom
kiadóhivatalának, Budapesten, VI., Andrássy-ut 10. sz. küldendő.

Magyar gyermekek!

Kedves pajtások!

Ha bejárjátok hetedhét országot, sem találjátok a párját AZ ÉN UJSÁGOM cimü mesemondó ujságnak. Mi mondjuk nektek, Balogh Bandi és Piroska. Ha a történeteket, meséket elolvastuk, jut még az egész hétre való vers, tréfa, adoma, játék, rejtvény, szindarab, köszöntő és sok-sok szép kép. Gyermekek, kérjétek AZ ÉN UJSÁGOM-at

Minden héten uj örömötök lesz evvel az aranyos gyermek-ujsággal.

Negyedévre csak 2 kor.

Szeretettel köszöntenek
Balogh Bandi és Piroska.

!! Magyar tollal irjon minden magyar ember !!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acélirótoll és tollszár gyárának kitünő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmulhatatlanok és jóságuknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 554 szám, 530 szám, 532 szám, 603 szám 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.

Minden papirkereskedésben kapható.

Szinházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHAZ.

Szerda, 1902. január hó 1-én.
Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:
A zsába.
Bohózat 3 felvonásban. Irták Hennequin és Duval. Forditotta Molnár Ferenc.
Személyek:

Barisard	Góth	Lehuchois	Balassa
Colotte	Pécsi P.	Zenobia	Hegedüsné
Leclapierné	Nikó L.	Théodore	Bihari
Marcinelle	Hegedüs	Sophie	Bálint
Suzanne	Haraszthy	Casimir	Győző

Este:
100-adszor:
Ocskay brigadéros.
Szinmü prológussal, 4 felv. Irta Herczeg Ferenc.
Személyek:

Ocskay László	Fenyvesi	Dili	B. Lenkei
Tisza Ilona	Csillag T.	A paloc	Szerémy
Tisza Jutka	Pécsi	Szörényi	Balassa
Pyber	Hegedüs	Taries	Bihari
Ozoróczy	Kazaliczky	Ocskay Sándor	Tapolczai
Jávorka	Góth	Königsegg	Péchy

Kezdet 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Szerda, 1902. január hó 1-én.
Délután 2½ órakor mérsékelt helyárakkal:
Biaha Lujza asszony mint vendég
A piros bugyelláris.
Eredeti népszinmü dalokkal 3 felvonásban. Irta Csepreghy Ferenc.
Személyek:

Török Mih.	Szerdahelyi	Hájas, ispán	Horváth
Zsófi felesége	Blaha	Kósza Gyurka	Vidor
Julis asszony	Izsóné	Misi postás	Ujvári
Menci	Kápolnai	1-ső kisbiró	Delli
Huszárkapitány	Tollagi	2-ik »	Némedi
Csillag Pál	Kiss	Öregbéres	Szilágyi
Peták	Szabó	Jóska, kocsis	KovácsK.
Boros	Marton	Egy legény	Kalocsai
Pennás, jegyző	Kovács M.	Egy leány	Nyári

Este
A modell.
Operette 3 felvonásban. Irták Leon Viktor és Held Lajos. Forditották Rutkai György és Makai Emil. Zenéjét szerzette Suppé Ferenc.
Személyek:

Coletta	Zilahiné	Nicolo	Kovács
Silvia	Krecsányi	Clava	Ujvári
Stella	Bojár	Madrini	Delli
Stirio	Németh	Martinezza	Erdélyi
Tantini	Kenedich		

Kezdete 7 órakor.

URANIA SZINHAZ.

Szerda, 1902. január hó 1-én.
Délután 4 órakor mérsékelt helyárakkal:
Amerika.
Este:
A hadsereg.
Kezdete 7 órakor.

Somossy-Mulató

Király-utca 71. Igazgató: Somossy K.

Ma két nagy előadás
a teljesen uj januári műsorral, délután fél 4-kor és este 8-kor lép fel először a világhirü amerikai karika zsonglőr

Everhart

uj meglepetéssel a zsonglőr-művészet terén.

Továbbá: **Miss Violett Hall's**, amerikai szépség. **La belle Maccarcan** spanyol szépség. **Latour Irén** és **„Zaza"** nevü kutyája. **„A samthali éneklő madarak"** tiroli női sextett. **Klein család** zenés kerékpározók. **Aerljeus Harry** apró tarka szinpadja, **(délutáni előadások gyermek attrakciója)** stb.

összesen **18** elsőrangu ujdonság!

Szőlőoltványok

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 hor- és csemegefajokban fajtiszták, teljes jótállással.

Élőkerités.

Gleditschia csemeték és magvak.
Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.
Orias tövisü, igen gyorsan fejlödő növénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető pár év alatt, rendkivüli csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik.** Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Diócsemeték

Oriási jövedelmet biztositó voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkivül elterjedt.

Szines fénynyomatu **főárjegyzék ingyen és bérmentve** küldetik minden rendeles kötelezettség nélkül. **Az árjegyzésben** kivül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cimére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát hasznára ne fordithatnák, városon, falun, pusztán, vasuton vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is igen érdekében áll, **kik rendelni semmit nem akarnak**, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cim:
„Érmelléki első szőlőoltvány-telep" Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Saroküzlet **Kiárusitás** Saroküzlet
leltározás miatt
rendkivüli olcsó
árakon csakis 1902. február hó 7-ig
Komplett 6 személyre dusan aranyozott és remek festésü

Étkezőkészlet	5.95	Teakészlet fin. ... —	3.45
Étkező modern	7.25	Teakészlet rokokó...	4.45
Étkező rococo	8.50	Kávékészlet — — —	3.25
		Kávékészlet rokokó	4.25
		Mocca platauval —	4,
		Mosdó service — —	4.25
		Vésett üveg service	6.50

Kiselejtezzük 12 személyes étkező készleteinket. Dusan aranyozva finom kivitel 25, 30 és 35 frt.
ORTNER REZSŐ és Tsa
Teréz-körut **32.** Sarok üzlet.
VIDEKI megrendelésnél kérjük a vasutállomást.

Holtzspach

Deák-téri éttermei és pincehelyiségei.
Naponta
Bodi Sándor hires cigány zenekara
hangversenyez.
Kitünő konyha; saját termésü borok. Dreher-sör.

Ujévi ajándékok!

Nagy raktár diszmü butor-különlegességekben: fantasztikus asztalok, mahagoni, zöld és dióbarna, oszlopok, festőállványok, csecsebecsék és könyvállványok tea-, kamin-, játszó-, szivar- és pipaasztalok, toilettükör, kályhaellenző, **spanyolfalak**, 4-részü teaasztalok, szivar- és kulcsszekrény, hegedü- és hangjegytartó, zongoraszék, szalonszék. Nagy raktár sakk- és domino-játékokban, játékszekrények, puff- és várjátékokban a legolcsóbb előállitási áron.

Schindler Samu
esztergályos-mesternél
VI., VÁCI-KÖRUT 21. (Ipar-udvar.)

Budapesti takarékpénztár
és
országos zálogkölcsön részvény-társaság

Árverési hirdetmény.

Közhirré tétetik, hogy a IV., Károly-körut 18. sz. IV., Koronaherceg-utca 11. sz. VII., Király-utca 57. sz. VIII., József-körut 2. sz. és VIII., Üllői-ut 6. sz. a. zálogintézeteinkben a bezárólag **1901. márc. 31-ig** elzálogositott és nem rendezett kézi zálogok u. m.

ékszerek
1902. január hó 4-én,
ingóságok
1902. január hó 15-én

és a rákövetkező napokon mindenkor d. u. 2½ órakor a **VII., Király-utca 57. sz. a.** levő árverési helyiségünkben nyilvánosan elárvereztetnek.

Egyuttal közhirré tétetik, hogy az elárverezett tárgyak után befolyt fölöslegek a zálogjegyek visszaszolgáltatása mellett három éven belül azon zálogintézetünk pénztáránál vehetők fel, amelynél az elzálogositás eszközöltetett.

Budapest, 1901. december 20-án.

Az igazgatóság.

Kőrúti Fürdő és Gőzmosó

Göz- és porcellán kádfürdők, fedett téli uszoda, hidegvizgyógyintézet, villamos-fürdők.

Erzsébet-körut 51.
A gőzmosóda gyorsan és pontosan teljesiti megbizásait

Nagykereskedők és gyárosok figyelmébe!

Elsőrendü világcégnél állásbanlevő representáló, nyelvismerettel és kitünő referenciákkal biró keresztény utazó Oroszországot szándékozik beutazni. Megbizásokat ezirányban elfogad, és ajánlatokat e lap kiadójába **„sürgős"** jeligére kér.

DIETRICH és FIA

ALAPITTATOTT 1865 ALAPITTATOTT
cs. és kir. udv. szállitók, Ő cs. és kir. Apostoli Felségo kamarai szállitói.
tea- és rumnagykereskedők, gőzerőre berendezett Hkörgyár és cognacpárolás francia módra.

Gyár, központi iroda és megrendelési cim: X., Kőbánya, Füzér-utca 30. szám.
Kizárólag eredeti bevitelü kinai, orosz- és Ceylon-teák szabadon és csomagolva.

Jamaikai rum, barna és fehér,
Ananas rum,
Brazíliai rum, cégünk különlegessége 1865 óta,
Surinam és Trabuco rum, (szögletes palackokban)
Saját gyártmányu és eredeti külföldi cognacok, u. m. Martell, Duvergey Matignon, Spanyol cognac stb.,
Arrac-, Aliesch, eredeti orosz,
Likörkülönlegességek, u. m. Altvater, Boone-kamp-, Aranyviz, jegeces kömény, alpesi növény, Ivankoe, Kontusowska, Peppermint, Patricius és Primás,
Bordeauxi amsterdami, belga és hollandi likörök,
Cherry Brandy, gyömbér-gyomorbor stb.,
Absynthie,
Szilvórium, bortörköly, sósborszesz,
Hollandi Ananas punch-kivonat,
Benedictine, Chartreuse, zöld és sárga,
Huntley és Palmers-féle teasütemények,
Kávé 2½ és 5 kg. zacskókban,
Csokoládék és cacaók Suchardtól,
Kinai és japán mü- és iparcikkek,
Ablakvirágpolc, (függönyök),
Paravantos, (kályha-ellenzők) teakészletek,
Teafőző ástök, számovárok,
Spanyol és magyar borok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Saját gyártmányu likőreinket Zsolnai majolika-korsókban is szállitjuk.
Ujévi kiállitás kinai és japán mü- és iparcikkekben VI., Andrássy-ut 33. sz. alatti üzletünkben
Csász. és kir. udvari tea-, rum- és cognac eladási üzletek.
IV., Koronaherceg-utca 20. Szervita-tér mellett. VI., Andrássy-ut 33. Nagymező-u. sarkán. IV., Kigyó-tér 5. Ófels. börh. szemben. V.i., Kerepesi-ut 28. Orsz. Közp. Tkp. háza

GMEHLING HERMANN

cs. és királyi udvari szállitó
bőr- és bőrbutor-gyára

BUDAPEST, VII-ik kerület, Damjanich-u. 6
Bőrszékek,
Támlányok,
Kappák,
Papirkosarak,
Kályhaellenzők
stb.
Régi nádszékek bőrrel bevonatnak.

Kitünő Harci
kanárikat

(Trutetörzs) kitünő énekeseket küldök utánvéttel bárhová, nem tetszőt kicserélek vagy visszaadom a pénzt. A törzs jobb éremmel kitüntetve. Utasitás megrendelőnek ingyen **ÓVÁRY JÓZSEF** (ezelőtt: Lukits F.) Budapest, VIII., József-utca 5. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ne vegyen senki **hangszert** mig
REMÉNYI MIHÁLY
műhangszerész legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, melyet **ingyen és bérmentve** küld
Budapestről Király-utca 44/d.

Minden tőtulajdonos vegye a mi **mindig éles szabad.**
H. patkósarkainkat
(Koronalépés lehetetlen) az ide nyomtatott védjegygyel.

Utánzásokat utasitsunk vissza, mert a H-patkósarok jósága az acél különlegességétől függ, melyet mi használunk.
Tessék legujabb illustrált árjegyzéket kérni.
Leonhardt & Co.
Berlin-Schöneberg.
Egyedüli elárusitó az osztrák-magyar monarchiában:
Kaszab és Breuer, csavargyár
Budapest, VI., Váci-körut 33.

Zsebórák.

Diszes ingaórák

5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
óra- és ékszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körut 29. sz.
Vidékre árjegyzék bérmentve.

Divatos ékszerek.

A fiumei
KÁVÉBEHOZATALI
TÁRSASÁG, FIUMÉBŐL
postafiók 77.
elvámolva és bérmentve, utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küld

5 kg.	Cuba-kávét	K. 16.50
5 „	Ceylon- „	„ 16.50
5 „	Mocca- „	„ 16.50
5 „	New-Cuba „	„ 15.—
5 „	Manilla- „	„ 13.50

Hiressé vált, remek
kávékeverék:

2 kg. Socrabaja
1½ „ Modjokerto
1½ „ Brabatus
5 kg. = 19 kor. 16 fil.
Jobb nem létezik!

A kávéhoz csomagolható:
¼ kg. Imperial-tea 3 kor. 20 fil.
Árlap ingyen.

Tekarek kinai teája

eredeti csomagolásban, a híres fajtákban minden jobb fűszer-, csemegekereskedésben és drogueriában kapható.

Különösen ajánlható angol fajták:

High-life és five o'clock tea.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főmüveit

Magyar Remekirók

FRANKLIN-Társulat kiadása

czim alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

**Arany János*	Kisfaludy Károly
**Arany László*	Kisfaludy Sándor
Balassa Bálint	Kölcsey Ferencz
**Bajza József*	Kossuth Lajos
Berzsenyi Dániel	Madách Imre
Csiky Gergely	Mikes Kelemen
Csokonay V. Mihály	Pázmán Péter
**Czuczor Gergely*	Petőfi Sándor
Deák Ferencz	Reviczky Gyula
Eötvös József br.	Széchenyi István gr.
Fazekas Mihály	**Szigligeti Ede*
**Garay János*	Teleki László gr.
Gyöngyössy I.	**Tompa Mihály*
Katona József	**Vajda János*
Kazinczy Ferencz	**Vörösmarty M.* és
**Kemény Zsigmond*	Zrinyi Miklós müveit.

* A csillaggal jelzett remekirók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztositotta, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen irók müvei más versenygyüjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle **«Magyar Remekirók»** nemcsak az epikai, lyrai, drámai és elbeszélő költészet, valamint a széppróza és szónoklat remekei mellett a népköltés és kuruczköltészet gyöngyeit hozza, hanem a politikai irodalom és szónoklat klasszikusait is képviselve a három félisten: *Széchenyi* a legnagyobb magyar, *Kossuth* a magyar szabadság atyja, *Deák*, a haza bölcse által.

A Franklin-féle **«Magyar Remekirók»** 55 testes kötete felöleli a legbecsesebbet mit a magyar szellem teremtett és *hivatva van arra, hogy minden családi könyvtár gerincze legyen.*

A Franklin-féle **«Magyar Remekirók»** 55 kötete teljességében öleli fel a magyar klasszikus irodalmat és egyöntetü díszes kiadásban *csak 220 koronába kerül*, mig *a magyar klasszikusok különböző, kiadásai* mintegy *600* koronába kerülnek.

A Franklin-féle **«Magyar Remekirók»** kiállitása méltó a nemzeti mü jelentőségéhez. Kötése pályadijnyertes, művészi, erős angol vászonkötés, a papirja famentes, soha meg nem sárguló; betüi külön e czélra készülnek.

A Franklin-féle **«Magyar Remekirók»** öt kötetes sorozatokban jelennek meg 1902 februártól kezdve és azontul minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A teljes gyüjtemény, 55 kötet, ára 220 korona, mely összeg **3 koronás havi részletekben** törleszthető.

A megrendelésnek **most van legalkalmasabb ideje**, mert később, a mikor több sorozat lesz meg a müből, a havi részlet megfelelően emelkedik.

Sajtó alá rendezik és az illető iró életét és munkáinak jellemzését feltüntető bevezetéssel ellátják:

Alexander Bernát
Angyal Dávid
Badics Ferencz
Bánóczi József
Beöthy Zsolt
Berzeviczy Albert
Bayer József
Endrődy Sándor
Erődi Béla
Erdélyi Pál
Ferenczy Zoltán
Fraknói Vilmos
Gyulai Pál
Heinrich Gusztáv
Koroda Pál
Kossuth Ferencz
Kozma Andor
Lévay József
Négyessy László
Rákosi Jenő
Riedl Frigyes
Széchy Károly
Széll Kálmán
Váczi János
Vadnai Károly
Voinovich Géza
Zoltvány Irén

E fényes névsor biztositékot nyujt arra nézve, hogy a Magyar Remekirók megbizható szövegét adja a követt munkálnak, s hogy minden életrajz önálló becsü munka lesz.

ELŐFIZETÉSI IV.

A RÉVAI TESTVÉREK Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-út 18., előfizetési felhivást bocsát ki a

MAGYAR REMEKIRÓK

a magyar irodalom főbb müvei — czimü gyüjteményre, mely 55 kötetben, kötetenkint 20 ivvel, pályanyertes vászon-diszkötésben jelenik meg. A gyüjtemény félévenkinti 5 kötetes sorozatokban jelenik meg az 1902. év elejétől fogva.

Előfizetési feltételek: A gyüjtemény ára 220 korona és megrendelhető: *a)* utánvéttellel olykép, hogy az egyes sorozatok megjelenéskor 20 korona utánvéttellel szállittatnak bérmentve; *b)* 3 koronás havi részletfizetés mellett.

A részletek az első szállitástól kezdődőleg minden hó 1-én a *Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten* fizetendők mindaddig, mig a mü teljes vételára kiegyenlitve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárt s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll a portóköltség hozzászámitása mellett, postai megbizással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszunik és az egész mü vételára esedékessé válik. *A vételár első részlete az első szállitáskor utánvétetik.*

A fenti előfizetési feltételeket elfogadom, külön kikötést nem teszek s ezek alapján megrendelem a Franklin-féle «Magyar Remekirók» czimü gyüjteményt 55 kötetben 220 korona vételárért, mely fizetendő sorozatonkint utánvéttellel — 3 koronás havi részletekben (a nem kivánt módozat törlendő).

Tessék levágni ezen előfizetési ivet és levelezőlapra ragasztva, aláirva hozzánk mielőbb beküldeni.

Lakhely és kelet: .....

Név és állás .....

Olvasható aláirást kérünk.

(Bp. N.)

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Alapittatott 1869-ben. Budapest, V., Nádor-utca 7. sz. **Alapittatott 1869-ben.**

***Befizetett alaptőke:* 40.000,000 korona.** ***Tartalékalap ca.:* 32.000,000 korona.**

Igazgatóság:

Elnök: *Beck Nándor* (vezérigazgató). Tagok: *Dorizon Lajos, gróf Dubsky Adolf ő excellentiája, Kubinyi Árpád, Minkus Jenő, Thors J. Henrik.*

Felügyelő-bizottság:

Elnök: *Sarbó Vilmos;* Tagok: *Dr. Bamberger Béla, Bernrieder János.*

Igazgató: *Kun Akos.*

Igazgató-helyettesek:

Dr. Beck Gyula, Detsinyi Arthur, Obersohn Benő.

Czégvezetők:

Gosztonyi M. Dezső, Harkai József, Okolicsányi Gyula, Szántó Aladár.

Titkár: *Dr. Neumann Miksa.*

Legbiztosabb tőkebefektetés czéljaira legjobban ajánlhatók a Magyar Jelzálog-Hitelbank

4%-os és 4½%-os záloglevelei és községi kötelezői

Ezen záloglevelek és községi kötelezők, valamint azok kamatszelvényei az 1899. XXX. és illetve 1897. XXXII. t.-cikk értelmében a tőkekamat- és járadékadótól mentesek. Mindkét rendbeli értékpapirok óvadékképesek és arra alkalmasak, hogy azokba községek, testületek, alapitványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzei, továbbá hitbizományi és letéti pénzek — a záloglevelekben gyámoltak és gondnokoltak (1885: VI. t.-c.) pénzei is — továbbá a cs. és kir. közös hadügy-, valamint a m. kir. honvédelmi minisztérium körrendeletei értelmében katonai házassági óvadékok gyümölcsözőleg elhelyeztessenek és végre az összes m. kir. állami hivataloknál szolgálati és üzleti biztositékokra fordittassanak.

E záloglevelek és községi kötelezőkre az Osztrák-Magyar Bank összes bankintézetei nyujtanak kölcsönt.

Fenti cimletek mindenkor a hivatalos napi árfolyamon jutalékmentesen kaphatók

a bank pénztáránál,

ahol a szelvények és kisorsolt czimletek beváltása is jutalék- és költségmentesen történik.

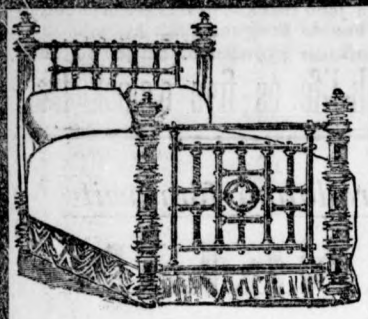

SAJÁT GYÁRTMÁNYU
elegáns, tartós és állandóan divatos

Réz-hálószobák

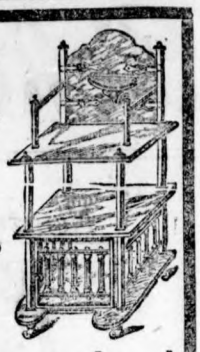

(rézágyak, réz-éjjeliszekrények, rézmosdók tükörrel és anélkül stb. egyenként is kaphatók). **Fabutorberendezések** (egyes szekrények, ágyak, asztalok, könyvszekrények, irósasztalok stb.); diszes és rendkivül masszív **vasbutor, kárpitozott fabutor** (diványok, salon garniturok, angol uri garniturok, afrik, loszőrmatrácok, rugauyos kárpitozott ágybetétek stb.), **ebédlő-bőrszékek, sodrony-ágybetétek, gyermekágyak, teljes gyermekszobák minden szinben, gyermekkocsik** (különlegesség: saját gyártmányu, feltünően elegáns, átalakitható ülő és fekvő **vasgyermekkocsik** (féregmentesek) minden szinben, kiemelhető kárpitozással és levehető fedelekkel.

Réz- és vas-babaágyak, bababölcsök, babakocsik, gyermekmosdók servic-el

óriási választékban szolidan és izlésteljesen elkészitve, legolcsóbban beszerezhetők gyári raktárunkban.

Pápai és Náthán gyárosok Budapest, Andrássy-ut 2.

(Foncière épület sarokház.)

Hitelképes egyéneknek helyben és vidékre is *megegyezés szerinti fizetési feltételek mellett* szállitunk és mindamellett csakis legcoulánsabb gyári árakat számitunk.

Aki képes árjegyzéket kiván, levele mellé 50 fillér értékü levéljegyet csatolni és a beszerezni óhajtott tárgyakat felsorolni szíveskedjék, valamint polgári állásának megnevezése is kivánatos.

Seabury & Johnson

Benson-flastroma

a leghatásosabb szer

Rheumatismus, derékfájás, combfájás, hátfájás, mellfájás, köhögés, mindennemü meghülés ellen.

Ovakodjunk minden értéktelen utánzástól!

Kapható **dr. Egger Leo és Török József gyógyszertárában Budapesten.**

Hamburgban: Louis Ritz & Co.

Titkos betegségek

gyógyitására e specialista legjobban ajánlható számos **éven** át szerzett **gazdag kórházi tapasztalatai** alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyit **legrövidebb** idő alatt biztos sikerrel **férfiaknál és nőknél: hugycsőfolyást, hólyagbajokat, hujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat** és az önfertőzésből támadt **idegbetegségeket.**

Meglepő az eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél.

Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz.,
(Dohány-utca sarok, I. emelet).

Bejárat a lépcsőnél. Külön várótermek.

Rendelés délelőtt 9—3-ig. este 6—8-ig.

A „KIS LAP"

mely a **7—12 éves** gyermekekek legkedveltebb **képes** ujsága, **harmincegyedik évfolyamával** lép immár olvasói elé.

Szerkesztik: **Forgó bácsi** és **Roboz Andor.**

A „KIS LAP" hetenként a lehető legváltozatosabb tartalommal jelenik meg.

A „KIS LAP" kiváló irók tollából megjelent közleményei a legkülönbözőbb tárgykörből meritvék. Hosszabb és rövidebb **elbeszélései**, csengő-bongó **versei** a haza- és emberszeretet és a kitartó, becsületes munkásság elveit plántálják a gyermek lelkébe.

A „KIS LAP" komoly és vidám hangu elbeszéléseken kivül közöl **utleirásokat, meséket** és hanguiatos rajzokban hirdeti a **természet** ezernyi szépségét.

A „KIS LAP" nagy súlyt helyez **a gyermekek ethikai** nevelésére; a **nagy emberek** életét vagy életük egy-egy jellemző szakaszát adomaszerü apró közleményekben ismerteti.

A „KIS LAP" **a kézi ügyesség fejlesztésére** is szerető gondot fordit; **magyarázatokkal** kisért rajzokban tanitja meg fiatal közönségét arra, hogy mint készitheti el ugyszólván semmiből, kis papir- vagy fadarabkákból önmaga a **játékait** és mint mulattathatja környezetét büvészetszerü de tudományos alapon nyugvó mutatványokkal.

A „KIS LAP" mindezek mellett közöl különféle **rejtvényeket, találós meséket** és a megfejtők között **könyvjutalmakat** sorsol ki.

A „KIS LAP" időközönként **pályázatokat hirdet**, hogy a gyermekek elméjét munkára serkentse és a szép stilus iránti érzéküket már ezen a fokon fejleszsze.

A „KIS LAP" **rajzai** és **képei** a művészi nevelés leghathatósabb előmozditói: könnyedek, a gyermek képzeletéhez szólók, nagyobbára vidám jókedvet és egészséges humort árasztanak.

A „KIS LAP" előfizetési ára egész évre **8** korona, félévre **4** korona, negyedévre **2** korona.

A „Budapesti Napló" előfizetői

a „KIS LAP"-ot

kedvezményes előfizetési áron kaphatják,

és pedig **egész évre 6 kor.-ért, félévre 3 kor.-ért, negyedévre 1.50 kor.-ért.**

A „KIS LAP" ezen kedvezményes előfizetési összege a „Budapesti Napló" utalványán is beküldhető.

MAGYAR LÁNYOK

KÉPES HETILAP FIATAL LEÁNYOK SZÁMÁRA.

Szerkeszti TUTSEK ANNA.

Azoknak való ez a nagy gonddal szerkesztett lap, a kiknek a legnehezebb szép és jó olvasmányt adni, t. i. a fiatal magyar lányoknak. Közleményei: Regény, Elbeszélés, Költemény, Müvészi kép. Ismeretterjesztő cikkek, továbbá a háztartás, kertészet, konyha, kézimunkák, női foglalkozások, a divat stb. körébe vágó rovatok.

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Negyedévre	3 korona
Fél évre	6 »
Egész évre	12 »

Kiadóhivatal:

Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Mutatványszám ingyen.

Zenélő ingaórák

a legutolsó ujdonság az óragyártás terén. Ízlen miniatur francia ingaórák 69 cm. hosszuak, a szekrény természetes diófából az itteni rajznak teljesen megfelelően, finoman fényezve és dusan aranyozott lécekkel, müvészies fölsőrészszel készült és **óránként** a legszebb marsokat és táncezét játssza. Ára ládával és csomagolással együtt **csak 8 frt.** — Ugyanezen óra zeneész nélkül, de tűösszerkezettel, mely felet és egy szet ver, ládával és csomagolással együtt **csak 6 frt.** — Ezen ingaórák nemcsak másodpercnyi pontossággal járnak, a miért szavatoltatik, hanem valóban gyönyörü kiállitásuknál fogva szép és izléses butordarab is. Ébresztő óra csengővel és világitó óralappal **1.90 frt.** Ébresztő zenével, csengetés helyett játszik, **6 frt.** — Nickel-remontoir óra 3 **frt.** Valódi ezüst remontoir óra duplafedelü **5.50 frt.** Szétküldés csak utánvétel. Nemtetsző visszavételik és a pénz visszaadatik, tehát nincs semmi rizikó. **Nagy képes árjegyzék órák, láncok és gyürükről ingyen és bérmentve.**

Spiering József Bécs, I. Postgasse 2/1.

AZ ÜSTÖKÖS

a legrégibb legkedveltebb **magyar élclap.**

Szerkeszti: **SZABO ENDRE.**

Megjelenik minden héten temérdek képpel.

Tartalma: **Szatirák, humoreszkek, krónikás adomák, Mujkos kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, tréfás versek stb.**

Előfizetési ára: negyedévre 4 kor.

Kiadóhivatal: **V., Kálmán-utca 2. sz.** „Pallas"-nyomda.
Mutatványszámok kivánatra ingyen küldetnek.

Az ujonnan átalakitott és megnagyobbitott

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

BUDAPEST,
VII., KEREPESI-UT 38.

POMPÁS

UJÉVI AJÁNDÉKOK

Remek tombola-csoportok és gyüjtemények.

Az 1902. évre szóló, teljes naptárral ellátott nagy képes árjegyzék a közkedvelt egy- és kétkoronás áruosztályról és az összes árucikkekről ingyen és bérmentve.

Téli üdülő- és gyógyhelyek a déli vasut mentén.

Vonatösszeköttetések és menetárak Budapestről (déli vasut pályaudvara).

Abbazia	N.-Kanizsa-Pragerhofon át	Budapest d. v. .... ind. 8.00 regel, 8.00 este Abbazia-Mattuglie érk. 9.37 este, 9.17 d. e.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 104·16 K., II. oszt. 74·56 K., III. oszt. 47·78 K.
Görz	N.-Kanizsa-Pragerhofon át	Bpest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 és 9.55 este Görz .... érk. 10.00 este, 10.08, d. e. 6.34 „	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 111·58 K., II. oszt. 80·16 K., III. oszt. 51·16 K.
Bozen-Gries	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. .... ind. 8.00 reggel, 8.00 este Bozen-Gries .... érk. 6.00 „ 1.45 d. u.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 124·68 K., II. oszt. 89·32 K., III. oszt. 57·80 K., továbbá 90 napig érvényes menetjegyfüzetek megszakitható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 128·20 K., II. oszt. 90·40 K., III. oszt. 63·18 K.
Meran	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. .... ind. 8.00 reggel, 8.00 este Meran.... .... érk. 7.45 d. e., 3.00 d. u.	Menettérti jegyek 30 napi érvényességgel **Bozen—Griesig** gyorsvonatokra: I. oszt. 124·68 K., II. oszt. 89·32 K., III. oszt. 57·80 K., továbbá **Bozen—Griesig** 90 napig érvényes menetjegyfüzetek megszakitható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 128·20 K., II. oszt. 90·40 K., III. oszt. 63·18 K.
Arco	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. .... ind. 8.00 reggel, 8.00 este Arco .... érk. 9.50 d. e., 5.09 d. u.	Menettérti jegyek **Mori** állomásig 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 132·10 K., II. oszt. 94·92 K., III. oszt. 61·54 K.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek, 20 éves kórházi és magángyakorlati tapasztalataimnál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyit **férfiaknál és nőknél** foglalkozási zavar nélküli mindennemü bármily régi keletü

Nemi betegségeket

ugymint **hugycsőfolyást**, hólyag- és vizelési bajokat, **bujakóros sebeket, syphilist**, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket és szépséghibákat**, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)

meglepő **biztos eredménynyel gyorsan** a legujabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.

Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.

Külön várótermek. Külön be- és kijárat.

Levelekre rögtöni válasz.

MAGYAR BAZÁR

Szerkesztik: S. Hentaller Elma, nagylónyai Lónyai S.-né.

DIVATLAP.

XXXV. ÉVFOLYAM.

Kiadja: Az Athenaeum irod. és nyomdai részvény-társ.

A MAGYAR BAZÁR tartalma élénk, érdekes és változatos. Elvezetes, szórakoztató olvasmányok mellett figyelemmel kiséri a nagyvilági életet, az irodalom, müvészet, jótékonysági ügyek s a leánynevelés legérdekesebb mozzanatait, nem feledkezve meg a háztartás, kertészkedés és női munkakör egyéb ágairól sem. Utbaigazitást ad a divat, szépség, egészség ápolására. A divatrész gyönyörü, néha szines ábrákkal, szabászati mintákkal felöleli a gyermekdivatot is.

A MAGYAR BAZÁR rendes munkatársai: **Ábrányiné-Katona Klementina, Bende Andorné, B. Büttner Lin a, G. Büttner Julia, Czobel Minka, Dessewffy Emma, Fanghné-Gyujtó Izabella, Faylné K. Márta, Gyarmathy Zsigáné, Györy Ilona, Harmath Lujza, özv. gróf Hoensenteinné, ujvárosi-györi Horváth Bö ske, M. Hrabovszky Julia, Kövér Ilma, Kullifay Izabella, Lithvay Viktória, Lux Terka, Falik-Ucsevnyné báró Glaubitz Flóra, báró Redvitzné-Schyttra Ilona, Bárosi Bella, Sulyok Ilda, Szalay Fruzina, Szigethyné-Szalay Erzsi, Székely Irén, Tabódy Ida, Tavaszi Róza, Tutsekné-Bexheft Lilly, Wettsteinné-Szluha Margit, Vécseyné-Jankovits Lujza stb.**

A MAGYAR BAZÁR minden hó 1-én és 16-án jelenik meg gyönyörü rajzokkal, szines divatképekkel, bő szépirodalmi melléklettel. Ezen a mellékleten két regényt közöl a **MAGYAR BAZÁR**. Talányokkal és pályakérdésekkel is foglalkoztatja a **MAGYAR BAZÁR** olvasóit és a megfejtőknek értékes jutalmat ad.

A Magyar Bazár-t

a Budapesti Napló előfizetői kedvezményes előfizetési áron kaphatják,

és pedig egész évre **12 korona** helyett **9 koronáért**, félévre **6 korona** helyett **4 korona 50 fillérért**, negyedévre **3 korona** helyett **2 korona 40 fillérért.**

A „MAGYAR BAZAR" előfizetési ára a Budapesti Napló utalványán is beküldhető.

DÓCZI M.

cipész

Budapest legmegbizhatóbb legnagyobb és legolcsóbb cipő és csizma raktára

Kerepesi-ut 10.

Férfi posztó bőrrel 3.20
„ „ oroszlakkal — 3.80
Női posztó bőrrel .... 3.—
„ „ oroszlakkal 3.30
Férfi báránybőrrel 4.— női 3.80
Tari, férfi v. női cugcipő 3.—
Füzős borjubőrből női .... 3.—
Füzős borjubőrből férfi 3.20
Oroszlak füzős v. cugos női 3.30
Oroszlak füzős v. cugos férfi 3.50
Férfi v. női box bőr füzős 3.50
Férfi chevreaux 4.50 női 4.—
Fiu csizma lakszárral 1.90-tól
Bőrcsizma 7.— halinából 4.50

Árjegyzék, csomagolás ingyen. Vidékre 5 frton felül franko. Nem tetsző árut becserélek.

Zálogházból veszek ***cédulákat.***

Eladok ujévi ajándékul

13 lotos ezüst evőkészlet 12 személyre 140 frt, 6 személyre 85 frtól kezdve és fel jobb. Mindennemü finom ezüst tárgyak barokk és francia stylusban. Nagy raktár arany férfi láncokból, massiv aranygyürük 6 forint 40 kr. arany férfi-órák 12 frt, arany női órák ü frtól kezdve 12 darab massiv evőeszköz 6 frt 50 kr.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Grünberger A. Béla örökösei

Budapesten, Harisbazár Váci-utca 30. I. em. 23.

Legalkalmasabb ujévi ajándék nők számára.

Most jelent meg! Most jelent meg!

A HÉT Szakácskönyve.

Ára szép vászonkötésben 5 korona.

Kapható minden könyvesboltban

és

A HÉT kiadóhivatalában.

Klasszikus, elmés és tanulságos szép könyv.

Egy füst alatt megrendelhető:

A HÉT vasárnaponként megjelenő hires jó folyóirat.

Szerkeszti és kiadja:

KISS JÓZSEF.

Ára egész évre 20 korona.

Kiadóhivatal:

BUDAPEST,

VIII., Rökk Szilárd-utca 18. szám.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. **Vastagabb betükből 8 fillér.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket központi irodánkban és ereketi nyugta mellett még a következő fiókokban lehet felvenni:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje, Teréz-körut 54. szám alatt.

Engelmann Mór gyorssajtónyomda, IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedése, V., Gróf Cziráky-féle palota, Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, Koronaherceg-utca sarkán.)

Jambrikovits dohánytőzsdéje, Kerepesi-ut 50. (Takarékp. épül.)

Eckstein Bernát hirdetési iroda, V. ker., Fürdő-utca 4. szám.

Fischer J. D. hirdetési iroda, IV., Zalburus-utca 7. szám.

Goldberger A. V. hirdetési iroda, IV., ker., Váci-utca 9. szám.

Haasenstein és Vogler hirdetési iroda, V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula hirdetési irodája, VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf hirdetési iroda, VII. ker., Károly-körut 9. sz.

Mezei Antal hirdetési irodája V., Gizella-tér (Haas-palota).

Schwarcz József hirdetési iroda, V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Tenczer Gyula hirdetési iroda, IV. ker., Szervitatér 8. szám.

Sikray Samu hirdetési irodája Budapest, Váci-körut 38.

Kernberg Rozália dohánytőzsdéje, VIII. ker., Muzeum-körut 18. sz.

Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő, Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Színház bérháza.)

Nemetsek A. J. ujság-árudája, Felső-tér 3. szám.

Rohonczi Ilona dohánytőzsdéje, Andrássy-ut 48. szám.

Szántó Mór dohánytőzsdéje, IV., Kecskeméti-utca 14. szám

Sopronyi V. dohánynagyárus, VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Schönwald Ferencné dohány-tőzsdéje Ferenc-körut 32. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése, ker., Fő-utca 2. szám

Goldgruber Mór könyvkereskedő Buda II., Fő-utca 7. szám. Minden apró hirdetés, melyet itt este 6 óráig feladnak, már másnap megjelenik a **Budapesti Naplóban.**

Deutsch Miksané, Andrássy-ut 38.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Zipser és König zenemükereskedése, Andrássy-ut 4. szám alatt.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Eszter.

Édes kis bájos szerelmem! nagyon köszönöm a kedves szép meglepetést, nagyon nagyon örülnem neki és örülök mindig kedves leveleidnek is. Ha csak egy órára veled lehetnék, gyönyör volna nekem. Szeretlek és szeressz csókollak. Nemsokára írok. 11056

Eliztől.

Kérem irjon ötödikére szokott címre és helyre. Üdvözlet! 11058

Bubinak!

Hótelbe ismét levelet küldöttem forró csókkal ölel a Tied. 11059

Urak.

Ki adna kölcsön egy kisasszonykának 50 koronát, a ki hajlandó tudassa e lap kiadóhivatalában „Csattan a csók" jeligére alatt. 11062

Árvácska

Imádlak mint lotent, szerelek jobban, mint valaha, tied mindenn gondolatom; számomra nélkülled nincs boldogság, édes egyetlen szerelmem. Bizom a jövőben, mely visszaad téged ismét nékem szivem, mindenem. Aranyos kacsolt kimondhatatlanul sokszor csókolja a maga hűséges Mephistoja. 11066

Vén leány.

B. u. é. k. Miért nem ir?

Lola

jobb ujévet kivánok, mint nekem szerzett!

Édes 21.

Boldog ujévet kivánok kegyednek édes . . . !?!

Imádott angyalom!

Hogy mennyire édesited meg nekem távolléted fájdalmát el sem mondhatom neked. Végtelen gyönyört szerzel nekem és az angyalok hárfadalai eltörpülnek a te édes lágy, meleg szeretetteljes szavaid mellett. Nagyon köszönöm neked ezen jóságodat melyet még személyesen fogok különösen megháláln. Csütörtökön és pénteken nem lehet de szombaton vagy vasárnap hadd ismét gyönyörködnöm a te hüséges kis Mindenednek. 11070

Lottus

B. u. é. k. mindnyájatoknak!

KERESLET.

Nevelő

keresetik Budapest közelébe pusztára 2 gyermek mellé. Polgári és elemi iskolai tantárgyak, esetleg zongora és francia oktatása is kivántatik. Bizonyitványmásolatokkal felszerelt ajánlatok „Nevelő 600" jelige alatt Goldberger A. V. hirdetési irodájába, Budapest, Váci-utca 20. küldendők. Az állás az nnal elfoglalható.

Idősebb tanitónő

nyelv és zeneismeretiel állást keres. „Néni" a kiadóban. 11067

Használt

férfiruhákat, fehérneműt, libatollat veszek legmagasabb árban. Singer Márkusz, Lujza-utca 3. szám.

Francia

bonne superieure,

kézimunkákban jártas, zongorázik, 200 évi fizetés és utiköltségek megtérítés Franciaországból, továbbá több német játszótársak

13—15 éves leányok 400 frt évi fizetés, **Állást keresnek azonnali belépésre** Pfeifer Ferenc ügynöksége ál al, Budapest, József-körut 24. I. emeleten.

Ügyes

nőtlen

bányamászó,

ki a magyar, román és német nyelvet birja, egy magyarországi aranybánya epitkezéséhez kerestetik. Ajánlatok bizonyitványmásolatokkal e lap kiadóhivatalába „G. H." jelige alatt küldendők. 10995

KINÁLAT.

80.000 forint

kiadó I—II. helyi beiktatásra. Levelcket Kecskeméthy Gyula VIII Szövetség-u. 21. sz. fszt. u. 11071

Fedrászüzlet

Egesztől egy óránvira eső nagyközségben a legrégibb és legjobb üzlet ottan 350 korona havi forgalommal sürgősen jutányos áron eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adás vételi ügynökségnél Budapesten József-körut 18. 10976

Kedves tanitványaim

fogadják ez uton szeretnese kivánatalmat az ujévhez, a közönetemet, hogy bizalmukkal megtiszteive általam sajátitották el a cimbalmozás müvészetét. Remélem jó hirnevemet a cimbalom tanitás terén terjeszteni fogják k. tanitványaim, e melegen formak ajánlani jó ismerőseiknek. Tisztelettel Altmann Józsefné cimbalom tanitónő Nefelejts-u. 38. I. em. 1.

Cimbalmozni

tanitok gyorsan és alaposan kottából. Számos tanitványom bizonyitja, hogy kitünő sikerrel tanitok óránként 50 kr. ugyanott egy cimbalom 45 frtért eladó Nefelejts-u. 38. I. em. 1. Altmanné. 11065

Zongoraórákat

ad jutányos áron egy kisasszony. Gyöngytyuk-utca 13. II. lk. 11048

Különbejáratu

egy vagy két tiszta, szépen butorozott utcai szoba, uj házban, Szabadságtéren azonnal kiadó. Auer-légszeszvilágitás. Fürdőszoba. Lift. Bővebbet: **Schwarz József hirdetési irodájában, Marokkai-utca. Telefon 27—80.**

Privát kutató.

Iroda Váci-körut 39. Kényes megbizásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal, egy magán, mint családi-ügyekben: **Kossa Magyary Géza.** Található 10—2-ig. 1209

K.-né Margitay Maris

első fővárosi szabászati és varró tanintézetében (Vas-utca 4. sz.) az uj kurzus e hóban megkezdődik. Beiratkozni naponta lehet, ugy a délelőtti mint a délutáni tanfolyamra. Bennlakó növendékek felvétetnek szabászati tankönyv magán tanulásra ugy a francia mint az angol szabásról egész uj kiadás kapható. 11028

Butor.

Faragott hálószoba, diván, asztal olcsón eladók. Dohány-utca 39. ajtó 3. 11057

Könyvbazár.

Sok ezer régi könyv, képek, 5 krtől kezdve kaphatók még rövid ideig IV. Sütő-utca 5. szám alatt.

!! Ujévre !!

3 gyönyörüen himzett levelezőlapot küldök bármentve egy koronáért. Bérczi Sándor nőikézimunka nagyiparos, Budapest, Királyutca 4. 11010

Butorok,

rendkivüli alkami vételekb ől jutányosan eladatnak részletre és készpénzért, ügyszinte vételnek. Hunyady-tér 3. sz. az udvarban. 10327

Szép bükkfaszén

vagyonszámra eladó. Bővebb felvilágositást Braun Ede, Dund, u. p. Ternova.

Singer-varrógépe-

ket, a legolcsóbb árakkal, előnyös fizetési feltételekkel szállitunk. Láng J. és fia kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Zongora

fekete, keresztburos, kevéssé használt, diszes kiállitásu 250 frtért eladó. Fodor, Dohány-utca 50. sz. III. em. ajtó 12. Megtekinthető csak reggel 8—9-ig.

Egy

Koch & Karsolit-féle matt keresztburos pianinó sürgősen eladó. Aggteleki-uica 4. III. Denker.

Házmesternek

ajánlkozik egy fiatal házaspár, a férj szerelő, esetleg óvadékkal. Cim a kiadóban megtud ható. 11045

Vajat, tojást,

élő vagy vágott baromfit, bármily mennyiségben naponkénti szállitásra vesz Reich VII., Rombach-utca 11. 11049

Kerékparkatat

zálogházból kiváltottakat, 35 forintól feljebb szállitunk. Láng és Fia kerékpárüzlet, József-körut 41.

Zongora,

Kramer-féle, kitünő hangu, jutányosan eladó. Megtekinthető délután 2—5-ig. Nefelejts-utca 15. I. 11.

Olcsó kölcsönt

földbirtokra gyorsan szerez Westzvélovits Antal Budapest József-körut 50. Részletes értesitőt kivánatra diitalanul küld. 10963

!!! Ujévre !!!

legalkalmasabb ajándék a szép **villany- és légszeszcsillár, csinos figurák, Faragó Ferencnél,** VI., Andrássy-ut 46., Gyár-utca sarkán, hol minden e szakmába vágó szerelések olcsón számittatnak. 11043

Mignon

fekete zongora, keresztburos, kevéssé használt, olcsón eladó. Pál-utca 5. II. em. 12.

Valódi Echo-Phono-

graph, teljes felszerelésssel együtt 20 frt, gyönyörü megzenésitett hengerek, drbja frt 1.50, üres hengerek drbja 80 kr. Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosok Phonograph-osztályában, Károly-körut 2. (Kossuth Lajos-utca sarok.) Zenepalota.

A ki hegedűt,

cimbalmot, harmonikát, mechanikai hangszereket, vagy zongorát akar venni, kérjen árjegyzéket Sternberg Armin és testvere cs. és kir. udv. hangszergyárosoktól Kerepesi-ut 36. mely cég minden cikkről külön illusztrált árjegyzéket küld teljesen ditalanul.

Zongora

a legrövidebb fajtából, igen jó gyártmány szép hanggal eladó. **Megtekinthető délután 3—7 óra között** Rózsa-utca 7/a, földszint ajtó 2.

Vilanyvilágitás

a mellényszebben. Valódi amerikai „Never Fails" villanyos ujdonságok, jóság, valamint tartósság tekintetében feltétmulhatatlan! Kizárólagosan kapható! A legszebb és legolcsóbb ajándék. Árak: 1 világitó henger 13 cm hosszu korona 15 — 1 universal lámpa elegáns diófa szekrényben kor. 24.—, 1 tartalék szárazelem 2 kor. Megrendeléseket azonnal eszközöl Keleti I. Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17. sz.

Matthäus Kirner,

termény-, tojás-, vaj- és sajtkereskedése

Wien,

XV/1. Enenkelstrasse 28.

Veszek

zsirt, szalonnát, disznókat, disznóhust, füstölthust, kolbászt, mindennemü szárnyast és tojást bármily mennyiségben készpénzfizetés mellett közvetlenül a szállitóktól olcsó áron.

Nevelőnőket

francia, angol, német, és magyar okleveles tanitónőket, zene és nyelvismerettel vagy anélkül, minden nemzetségbeli bonnéokat és gyermekkertésznőket lelkiismeretesen gondol és elhelyez.

Szeghőné S. Lujza

Budapest. VI. Dessewffy-utca 22. sz.

Zálogcédulát,

tört aranyat, ezüstöt és brillánskövéket legmagasabb árban vesz Schiller Izsó, IV., Királyi Pál-utca 12. Egyetem-tér mellett.

Cseléd

elhelyező irodámban állandóan válogatott jó férfi és női cselédek vannak nagy számban elsőrangyásban. Elhelyezek helyben és vidékre. Több vidéki elismerő levéllel rendelkezem. Budapest, Belváros Harisbazár. 11069

Elzálogositott sorsjegyek

kiváltatnak és azokra a legmagasabb kölcsön adatik vagy a sorsjegyek **a napi árfolyam** szerint megvétetnek és **ugyanazokat** csekély navi részletfizetés mellett vissza eladom, a feleseget pedig készpénzben kifizetem. Kérem a zálogjegy beküldését.

Fleissig Sándor

bank- és váltóüzlet

VII., Erzsébet-körut 2

SINGER-

varrógépeket

mélyen leszállitott árban **5 évi jótállással** szállitunk úgy helyben mint vidékre 4—5 frtos havi vagy heti 1 forintos részletre. Használt gépek a legmagasabban beszerélttetnek.

Láng Jakab és fia

varrógép nagy raktára

Budapesten,

József-körut 41. szám.

Fióküzlet: Rottenbillerutca 1. Árjegyzék ingyen.

Az aradi vértanuk albuma.

Szerkesztette:

Varga Ottó.

Arad sz. kir. városa és az aradi Kölcsey-egyesület megbizásából. Az aradi vértanuknak emelt diszes irodalmi emlék, a mely az eddigieknél sokkal diszesebb kiállitásban most érte meg *5-ik kiadását. Rendkivüli alkalmas ajándékmü.* Nyolczvanhat képpel és 6 mümelléklettel. Diszes albumszerü kötésben.

Ára 15 korona.

Megrendelhető a

LAMPEL RÓBERT-féle

(Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedésében

= BUDAPEST, =

VI., Andrássy-ut 21.

Szabadalmakat

kieszközöl és értékesit az összes államokban.

Weisz Sándor

hites szabadalmi ügyvivő

BUDAPEST,

IV., Gizella-tér 2. sz.

(Váci-utca sarkán).

Szabadalmak értékesitésére vonatkozó köszönetnyilvánitásokba betekintés vehető.

Legalkalmasabb ajándékmü!!

A magyar humor kiváló gyüjteménye.

NEVETŐ MAGYAR-ORSZÁG.

Összeállitotta:

GRACZA GYÖRGY.

2-ik bővitett kiadás.

Két kötet diszes vászonkötésben. Garay Ákos és Tuli Ödön remek illusztrációval A legszórakoztatóbb olvasmány.

Egy-egy kötet ára kötve 7 korona.

Megrendelhető:

LAMPEL RÓBERT-féle

(WODIANER F. és Fiai)

cs. és k. udv. könyvkereskedésében

BUDAPEST

VI., Andrássy-ut 21. sz.

Maroni

(nemes gesztenye) igen nagy és édes **5 kilogrammonként 2 kor. 80 fillérért** vám- és költségmentesen házhoz szállitja:

Alexander Franz Mayer,

Triest.

Receptek az ebből készitheto kitünő ételekhez ingyen mellékeltetnek.

Fogorokat

a legujabb módszer szerint készit részletfizetésre is

Rudas M. Budapest,

Szondy-utca 22.

Szabadalmakat Ertèkesitő Vállalat

Bpest, Erzsébet-körut 17.

Kieszközöl szabadalmakat, finanziroz találmányokat és belajstromoz védjegyeket és mustrákat.

Felvilágositás diitalan.

Butor

csak jó minőségü.

Hálószoba, kredenc, szőnyegdivány, asztal szék, irószasal, könyvszekrény, uri fotelek, ottoman, szalongarnitura, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztositva. Csak **VI., Gyar-utca 25. szám**

Steinberger Manó

butoriparosnál.

Congress-függönyöket

simát és ajourost, hozzávaló csipkéket és betéteket, horgolómintákat, horgolócérna stb. a legszolidabb minőségben alegolcsóbb árakon ajánl a kézimunka kereskedés

WALD GYULA

Budapest, VI., Király-utca 21. Alapitva 1854-ben.

Minták ingyen és bérmentve.

Szépirási tanfolyam.

Lelkiismeretes tanitásom, valamint 25 éven át a pozsonyi polgári- és kereak. iskolánál alkalmazott és kitünőnek bizonyult módszerem alapján akármilyen rossz irással biró, felnőtt szép és folyékony irást sajátithat el magának. A tanfolyam kezdete mindennap. Értekezés órák: 10—1-ig és 5—8-ig. Adller J. szépir tan. Esti tanfolyam: 8—9-ig. Andndrássy-ut 24. III. em. 8. 10308

Igen finom nemes kanárit

kiváló a legmélyebb hangokban stb. küld utánvét mellett 6, 8, 10, 12 és 15 márkáért, nőstényt 1·50 márkáért ingyenes napi próbaidő mellett **Voigt H. Thale A. H.** (Németország).

Vizmentes

eső-köpenyek

eredeti angol gyapju duplaszövetből **gummi betéttel,** valamint

gummi-köpenyek

minden nemben **uraknak, nőknek és gyermekeknek.**

Minták, árak és mértékvevés postafordultával

Paget & Co.

Bécs, I. Riemergasse 18.

A ki

lakást keres ∘ vagy kiadó lakása ∘∘ van ∘∘

A ki

személyzetet ∘ keres vagy hely nélkül van. ∘∘

A ki

valamit venni vagy eladni akar ∘ ∘∘ stb. stb.

a legjobb eredményt érheti el a

„BudapestiNapló" apróhirdetései utján.

Főhirdetés-felvétel a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában

VIII. József-körut 18.

Legolcsóbb árak!

Legjobb eredmény.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.

KÜLÖNFÉLÉK.

Vigasztalás.*

Szerelem mulásán
Ne fogjon el bánat.
Minden elhalt érzés
Nyomában új támad.
Ha lehull egy csillag,
Másik jön helyébe,
Letünik a nap, de
Nem vesz el az éjbe.

Olyan a szív éppen,
Mint a nagy természet,
Nap nélkül tengődik,
De megujhul, éled,
S minden új tavaszra
Emléki a multnak,
E hervadt levelek,
Friss rózsákra hullnak!

Ihász Aladár.

+ **Bajor hercegnő a lebujok dobogóján.** Ott kezdődik a história, hogy Wrede Adolf herceg 1892-ben Párisban házasságot kötött egy elvált asszonynyal, a magyarországi születésü és tüneményes szépsége által híressé lett Moldauer Ludmilla urhölgygyel. A szépséges urhölgy azelőtt Dobrzanskinak volt a felesége, azután pedig Páris érdekességei közé tartozott. Ebből a problematikus értékü társadalmi állásból emelte ki a hires szépséget Wrede herceg azáltal, hogy megosztotta véle a nevét és a hercegi koronáját. Az ujházaspár mézesheteit mézes hónapok követték. De hónapok multával azután mégis csak megkezdődtek azok a nézeteltérések, melyek előbb ténylegesen, azután törvényesen választották el egymástól a férjet és feleséget. A válópörben első sorban müncheni fórum itélt. A müncheni főtörvényszék 1896 junius havában kimondotta a házasság érvénytelenitését és ezen az alapon Wrede herceg más nő oldalán kereste azt a családi boldogságot, melyet az egykori Moldauer Ludmilla mellett nem talált föl. Ezt az itéletet azonban a francia hatóságok megmásitották s kimondották jogérvényesen, hogy a Wrede herceg és Moldauer Ludmilla közt kötött házasság jogilag továbbra is fennáll és érvényben marad. Ennek az itéletnek egyik következménye az, hogy Wrede herceg bigámiát követett el s a feleségül vett második asszony nem törvényes neje neki. Ugyszintén az is következik az itéletből, hogy Moldauer Ludmilla joggal nevezheti magát mindenütt és mindig Wrede hercegnőnek. Meg van tehát a magas rangja, meg van a hóditó szépsége, éppen csak pénze nincs a szép asszonynak. Ezen a bajon a kis ideig detronizált és rangbeli jogaiba ismét visszahelyezett szépség ugy segitett, hogy elszegődött Biarritzba, a Grand Café dobogójára énekesnőnek. Első föllépései már lezajlottak, még pedig óriási sikerrel. Lehet hogy ez is csak „külső siker", de annyit máris eredményezett, hogy Wrede hercegnőt párisi és londoni fényes lebujok tulajdonosai elárasztják ajánlatokkal. A szép hercegnő, akinek az énekléshez állitólag még hangja is van, Biarritzból előbb Londonba, azután Párisba indul diadalutjára.

* Szerzőnek most megjelent kötetéből.

*

+ **A német egyetemek.** A német birodalmi egyetemeken az 1901—02. évi téli félévben összesen 35.518 rendes hallgató, 8492 rendkivüli hallgató és 1216 nőhallgató volt. A hallgatók az egyes egyetemek között a következőképp oszlanak meg:

	r. hallgató	rdk. hallgató	nő
Berlin	6857	6235	611
München	4203	256	29
Lipcse	3748	472	73
Tübingen	2371	37	2
Bonn	2071	193	205
Boroszló	1753	170	76
Halle	1731	208	89
Göttingen	1323	83	32
Freiburg	1321	99	52
Heidelberg	1271	168	27
Würzburg	1194	60	41
Strassburg	1133	123	—
Marburg	1085	54	—
Erlangen	1004	17	4
Giessen	947	51	18
Königsberg	911	70	38
Kiel	818	50	19
Münster	789	27	—
Greifswald	723	39	—
Jena	698	47	—
Rostock	552	27	—

*

+ **Japán zsurnalisztika.** *London*ban nemrég egy exotikus ujságiró időzött: *Aszahina*, a legnagyobb japán napilapnak a főszerkesztője. Ez érdekes emberről egy német ujság levelezője a következőket irja:

— Mikor vendégemmel klubomnak éttermében szivar mellett csevegtem, szinte megnyilatkozásszámba ment az a mélyreható átalakulás és haladás, melyet Japán pár évtized óta fölmutathat. Az alacsony, feketeszakállu emberke, ki frakkban ült velem szemben s kitünően beszél angolul, annyira ismeri az európai viszonyokat, mint senki más a honfitársai közül. Londonon kivül nemcsak Berlint, Párist, Bécset, Rómát és Konstantinápolyt ismeri alaposan, de még a Balkán-államokat is, hol sok barátja és ismerőse van. Londonban most harmadizben járt s innen Pétervárra utazott, Ito márki után. Aszahina urat természetesen alaposan kikérdeztem a japáni viszonyok felől, különösen pedig a hirlapirói viszonyokat illetőleg. A japáni irodalmi nyelvhez nem kevesebb, mint 50.000 tipus szükséges, mert a japánok a khinai irásjegyeket használják, hol minden szónak és fogalomnak külön jele van. Ehhez jön még 94 japáni irásjel. Tessék elképzelni, hogy mily rendkivüli költségbe kerül egy nagy japáni nyomdának a fölállitása s mennyi ember kell hozzá. A japáni ujságnál a szedés két különböző tevékenységre oszlik meg. A kéziratot szétosztják 50 gyermek közt ezek a nagy teremnek a fiókjaiból (hol az irásjeleket tartják) előkeresik a szükséges jeleket s azután egy szomszéd nagyterembe rohannak vele, hol a tulajdonképpeni szedők e jeleket mondatokba füzik. A kiszedett kolumnákat angol és amerikai gépeken stereotipirozzák, öntik és nyomják. A Nicsi Nicsi Sinbun szedőszemélyzete 75 emberből s 50 jelkereső gyerekből áll, a munkát pedig 8—9 órával kezdik meg a nyomás előtt. Az emlitett ujság naponta negyven-ötvenezer példányban jelenik meg. Megjegyzendő, hogy a legtisztább irodalmi nyelven szerkesztik, akár az állami okmányokat s azért csak a legmüveltebb japániak tudják olvasni. Más ujságok a khinai jelekhez hozzászedetik a japáni (könnyen olvasható) irásjeleket is s e lapok az alsóbb néposztályban vannak elterjedve. Ezeknek előfizetőik is sokkal többen vannak, de a 200.000-et egyik japáni lap sem éri el. Japánban ujabb időben nagy mozgalom indult meg amellett, hogy a khinai hieroglifek kiküszöböltessenek a japáni irásból s helyükbe kizárólag japáni irásjelek tétessenek. Ily módon a japán gyerek nyolcéves korában már tudna japánul irni és olvasni, mig a khinai irásjelek megtanulásához évek hosszu sora szükséges.

*

+ **Csodaemberek lakomája.** Érdekesebb társaság még alig poharazott együtt, mint az, amelyik egy bostoni vendéglőben bankettezett a minapában. Nem milliomosok voltak, sőt még csak nem is olyanok, akiknek a természet megadta mindazt, amit ép embernek rendesen megadni szokott. A teremtés ezekkel kiváltságosan bánt. Az ünnepeltet, az egyiptomi Hasszán Alit, aki a huszonötödik születésnapját jubilálta, pazarul látta el. Ez az ifju két méter és 18 centiméter magas. De már a szomszédja, Thinimit *kapitány*, egy skót törpe, csak hetvennyolc centiméterig vitte. A nyurga Alitól balra Amerika legtestesebb házaspárja, Marian ur és kecses neje foglaltak helyet. A derék házaspár együttes sulya 1100 font. Egymás mellett ült a négy georgiai testvér. Valamennyi fekete, mint a suviksz, csak az orruk s homlokuk hófehér. Megjelent a teveember is, egy khinai, aki minden két órában öt vödör vizet iszik. Ha pezsgőt inna, tönkre inná Vanderbiltet. Ott volt még a hires francia is, aki abból él, hogy ő a világ legcsunyább embere. A Marian-házaspár étvágyát azonban nem rontotta el, ők azért elköltöttek tizenkét csirkét, mig a khinai öt kilogramm vajas rizskását fogyasztott el. Maga a szeretetreméltó házigazda har-

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(125)

— És a fővezérek? Mi történt velök? Hallom, hogy a városban vannak ők is. Nem fognak a hercegnek utjába állani?

— Csak ő maga el ne rontsa a dolgát! Alkalmasabb időben kellett volna őt a vezérlettel megbizni, most már késő. A fővezérek nem is merik mutatni magukat. Domokos herceg megpihent egy rövid időre a palotában, azután elszelelt. Ezt különben jól tette, mert nem is hiszed, milyen nagy az elkeseredés ellene a katonák között. Már elment és mégis még mindig azt kiabálják: „Adjátok ki, majd végzünk mi vele!" Szerencsétlenség történt volna, ha itt marad. A főpohárnok itt ért bennünket utól. Először ócsárolta a hercegünket, de most már ő is elhallgatott, mert a hangulat iránta se barátságos. Szemtől-szembe megvádolták árulással és bizony sok könnyet kell lenyelnie. Egyáltalában borzasztó időket élünk! Mondhatom, köszönd az istennek, hogy nem voltál Pilawicénél és nem kellett menekülnöd! Valóságos csoda, hogy akkor nem vesztettük el az eszünket.

— És a századunk?

— Az már nincs meg, azaz hogy alig valami maradt meg belőle. Mahnicki és Sacvilihowski is hiányzanak. Ők nem is voltak Pilawicénél, Konstantinowban maradtak. Az a Belzebub, a derék Domokos herceg hagyta őket ott, hogy a hercegünk erejét igy is gyöngitse. Nem is tudom, hogy elmenekültek-e, vagy sem? Az öreg Sacwilihowski ugy eltünt, mint a vizbe dobott kődarab. Adja az isten, hogy viszontlássuk.

— Sok katona jött itt össze?

— Elegen vannak, de mi haszna? Egyedül a herceg tudna köztük rendet csinálni, ha átvenné a főparancsnokságot, mert másnak senkinek se akarnak engedelmeskedni. A herceg nagyon aggódott miattad és a katonáid miatt. Ez az egyetlen egészen megmaradott, ép zászlóalj. Mi már el is sirattunk tégod.

— Most az a boldog, akit elsirattak.

Egy ideig hallgatagon lovagoltak az utcán, a tömeget nézték és hallgatták a lármáját: A tatárok! a tatárok! kiáltozták. Egy helyen borzasztó kép tárult a szemeik elé. A tömeg darabokra szaggatott egy embert, akit kémkedés miatt fogtak gyanuba. A harangok egyre zugtak.

— Hamarosan ideér az ellenség? kérdezte Sagloba.

— Az ördög tudja! Talán már ma! A várost nem tudjuk sokáig védeni. Chmielnickijvel, a tatárokon kivül, kétszázezer kozák jön.

— Akkor a város elveszett! felelt a nemes. Jobb lett volna hanyatthomlok tovább futnunk. Miért arattunk annyi győzelmet?

— Kicsodán?

— Krsywonoson, Bohunon és az Isten tudja még kicsodán.

— Bohunon? Persze! — szólt Kusel, azután Skrzetuskihoz fordult és sugva kérdezte:

— És téged, János, nem vigasztalt meg az Isten? Nem találtad meg azt, akit kerestél? Megtudtál legalább valamit róla?

— Nincs időnk most arra sem, hogy rágondoljunk, — válaszolta Skrzetuski. — Micsoda fontossága van az én magánügyeimnek a haza sorsa mellett? Minden hiábavaló, minden hiábavaló ezen a világon.

— Nekem is ugy tetszik, szólt Kusel, hogy a világ csakhamar tönkremegy.

A barátok templomához értek, amely ki volt világitva. Óriási tömeg állott előtte, de nem tudott senki se bemenni, mert egy csomó alabárdos őrizte a kaput és csak a magasabbrangu katonákat engedte belépni.

Skrzetuski a templom előtt állitotta fel katonáit.

— Menjünk be, szólt Kusel. A köztársaság fele benn van a templomban.

Beléptek. Kusel igazat mondott. A városnak és a hadseregnek minden előkelősége összejött a tanácskozásra. Ott voltak a templomban a vajdák, a századosok, a vártisztek, a kapitányok, az idegen hatalmak küldöttjei, egy csomó nemes és néhány városi tanácsos is Grosowayen elnöklete alatt. Megjelent még a herceg, a főpohárnok, az egyik fővezér, a kijewi vajda, a stobnici starosta, Wessel, Arcisewski, a litván kapitány Osinski, akik a főoltár előtt ültek, szemben a gyülekezettel. Lázas gyorsasággal tárgyaltak, mint rendesen ily esetekben; a szónokok a padra álltak és kérték a tiszteket, hogy a várost ne engedjék át ellentállás nélkül az ellenség kezére. Mi hiányzik a védelemhez? A falak épen, erősen állanak, a katonák sem hiányzanak, sem a jó szándék, — csak éppen a vezér hiányzik. A közönség közt mormogás támadt, mely csakhamar kiáltozássá nőtt — és lelkesedés fogta el az összegyülteket.

— Mi szivesen meghalunk, kiáltották — de a pilawicei szégyent lemossuk és hazánkat megvédjük.

Kardcsörgés hangzott és a meztelen pengék visszaverték a csillárok fényét. Mások igy kiáltottak:

— Csendesedjetek! Tanácskozzunk nyugodtan.

— Védelmezzük-e magunkat vagy nem? Védelmezzük magunkat! kiáltották, hogy a falak rengettek belé. Védelmezzük magunkat. De ki vezet bennünket? Ki a vezérünk? Jerémiás herceg legyen a vezér! Ő a valódi hős! Védelmezze meg a várost és a köztársaságot! Legyen ő a főhadvezér! Eljen!

Ezer torok viszhangozta ez a kiáltást, ugy, hogy a falak rezegtek és az ablaküvegek csörömpöltek.

(Folytatása következik.)

mino nyerstojással és egy kiló hallal kezdte, nyolc bifsztekkel folytatta és egy félkiló svájci sajttal fejezte be a vacsorát. Szeszes italt nem ittak, csak tizennégy liter limonádét.

1901.

E rovatnak szenzációja
Az egész évben soha sincsen,
De a tanácsot csak úgy szórja,
Hogy nem vehetnél drága kincsen
Oly sok, oly igaz bölcseséget,
Amelylyel mindig ellát téged
A *Különfélék* bölcs rovatja:
És mindezt ingyen, — ingyen! — adja.

Hogy melyik oldalon aludj',
Hogy biciklizni hogyan tudj,
Hogy mit tégy este, reggel, délben,
Hogy miképpen élj nyárban, télben,
Hogy igyál, egyél, táncolj, fuss,
Hogy vidám öregségre juss,
Hogy mikor, merre, mért utazzál,
Hogy borravalót mennyit adjál,
Hogy miképpen kell pénzt szerezned,
Hogy miért nem kell félretenned,
Hogy miért nősülj mért ne nősülj,
Hogy kopaszodjál, hogyan őszülj,
Hogy mivel ápold a fogad,
Hogy mivel kezed', arcodat,
Hogy miveid lelked, hogy az elméd,
Hogy mért hordj nyáron fehér kelmét,
Hogy mikor mehetsz a színházba,
Hogy melyik darab ejtsen lázba,
Hogy milyen a jó anekdóta,
Hogy születik a magyar nóta,
Hogy milyen virágot szeress,
Hogy hangulatot hol kéress . . .
Megmondja néked e rovat.

S még ezenkivül is sokat
Tanulhatsz mindig e sorokból,
És épp ez okból
Az elmult évnek bőlcseségit
Nem sorolom fel. Mert a végit
Nehéz volna hamar beérni.

E rovattól mást szoktál kérni
S azt megkapod jövőre is.
Ha lesz közt' tanács dőre is:

Ne nézd hibáját vagy élét,
Csak így kaphatsz
Különféle *különfélét!*

Pont.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi kikötő.

Budapest, december 31.

A telekspekuláció által már meglehetősen agyonkompromittált csepelszigeti kikötő érdekében tör ma lándzsát egy estilap és főképpen azt az aggodalmat igyekszik leszerelni, hogy a Csepelszigeten évek óta nagyban folytatott telekspekuláció megdrágítaná a kereskedelmi kikötő építését. Erre mindenekelőtt megjegyezzük, hogy az *aggodalom* nem mondható szerfölött aktuálisnak, mert a *csepelszigeti* kikötő tervének a megvalósításában alig lehet hinni. Kárba veszett tehát az az argumentum, amely a vizjogi törvényből akarja kiolvasni, hogy a spekulációs telkek potomáron lesznek megszerezhetők, mert a vízépítkezés céljaira kisajátított területekre nézve a kataszteri jövedelem ötvenszeresét szabja meg a törvény a kártalanítás összegének szélső határául. A vizjogi törvényt ismerjük mi is, de ismerik a Csepelsziget telektulajdonosai is. És a birói megközelithetetlenség iránt való minden tiszteletünk mellett is legyen szabad kételkednünk annak a kisajátításnak a jutányosságában; mert minden egyebet figyelmen kivül hagyva, nagyon is vitathatónak látjuk azt a kérdést, hogy *szántóföldeknek* lehet-e minősiteni azokat a telkeket? A kataszteri jövedelem pedig csakis a szántóföldeknél lehet mértékadó. De hiszen a kisajátításról beszélni körülbelül fölösleges. A kereskedelmi kikötő, a mi erős meggyőződésünk szerint, nem fog a Csepelszigetnél felépülni. Nagy sora van még annak. Ezt a nagyfontosságu kérdést a lehető legtágabb nyilvánosság mellett kell megvitatni, mielőtt dülőre viszik. Nem egy ankétra, hanem az ankétek egész sorára lesz szükség, hogy eldöntsék előbb a közbeeső kérdéseket, azután a kikötő *helyének* a kérdését. Mert voltaképpen még az az alapkérdés sincs eldöntve, hogy kereskedelmi kikötőre szükség van-e? A trónbeszéd ezt a kérdést nyitva hagyta és csak *előtanulmányok*ról szólott. Merész ugrás volna ettől a kijelentestől addig, hogy gyerünk a Csepelszigetre kikötőt épiteni. Azt sem tudjuk, miben állanak azok az előtanulmányok, amelyeket a trónbeszéd említ. Ismernünk kell ezeknek az anyagát a legapróbb részletekig. Az érdekeltség minden árnyalatának, az egész közvéleménynek ismernie kell és meg kell rostálnia ezt az anyagot és csak minden érdekelt és hozzáértő fórumnak, az összes szaktestületeknek hozzászólása után, az érdekelteknek és érdeklődőknek egyénenként való meghallgatása után dönthet a kormány s a törvényhozás a kikötő szükségességének kérdésében. Addig a *helyről* beszélni még voltaképp korai volna, ha nem lebegne a levegőben a kereskedelemügyi minisztériumnak az az állitólag végleges elhatározása, amely a kikötő helyéül a Csepelszigetet jelölte meg. Erről az elhatározásról azonban olyan pozitiv formában beszélnek, hogy számot kell vetnünk vele, noha a mi értesülésünk szerint *a miniszternek* még *nincs* álláspontja. Ehhez a számvetéshez azonban szükséges tudnunk, hogy a minisztérium illető osztálya — mert csakis erről az egy osztályról lehet szó — mire alapitja ezt az álláspontját? Ismernünk kell azt az anyagot, amelyből ez az álláspont leszürődött, hogy a nyilvánosság megalkothassa felőle a maga igazmondását. Ennek az igazmondásnak meg kell előznie a végleges elhatározást, amelynek a joga természetesen a törvényhozásé. A törvényhozást pedig nem lehet meglepetésnek kitenni. Egy sokmilliós alkotáshoz, amelynek a helyes, vagy helytelen megvalósitása a közgazdasági érdekek roppant komplexumát érinti, a törvényhozás csak igen alapos előkészités után adhatja a döntő vótumát. És amennyire a kérdés fejlődésének mostani stádiumát ismerjük, ez máris sok olyan változást tüntet föl, amely a telekspekulánsokra és szószólóikra nem mondható előnyösnek.

A kikötőnek eredetileg fantasztikusan nagy arányai összezsugorodtak a reális szükségletek méreteire. A hatszáz holdas területet igénylő kikötőről, amely nagyobb lett volna, mint a hamburgi, senkisem beszél már. A tervbe vett költségek is alaposan redukálódtak, ha nem csalódunk, többel, mint az eredeti összeg felével. És amint az eredeti méretek közelednek a valóságos szükséglethez, ugyanabban az arányban távolodik a valószinüségtől a csepeli kombináció. Amint megérlelődik az a meggyőződés, hogy a kereskedelmi kikötőnek, ha lesz, olyannak kell lennie, amely *minden* közérdeket a lehető legjobban és a lehető leggazdaságosabban elégit ki: előtérbe lép az *ó-budai Dunapart* felhasználásának az eszméje a természettől ingyen kinált előnyökkel, amelyeket másutt drága pénzen kellene mesterségesen előteremteni.

Ezeket nem lehet csak ugy könnyedén letárgyalni, amint az estilap szakértője cselekszi. Meg fog hányni-vetni a közvélemény minden körülményt, amelynek ehhez a dologhoz köze van és csak a kérdés minden részletének alapos megvitatása után fog határozni a legfőbb fórum: a törvényhozás.

1901.

Budapest, december 31.

A Magyar Általános Hitelbank a lefolyt évben nagyobb belföldi pénzügyi müveletek hiányában egyes osztrák és külföldi konzorciális üzletekben vett részt. Igy nevezetesen az osztrák beruházási kölcsön átvételében részesedett, mely üzletnek fix átvételre vonatkozó része már teljesen lebonyolittatott, mig az opció utján átvett kötvények eladása még folyamatban van.

A Magyar Földhitelintézet zálogleveleinek eladása, melynek közvetitését a Magyar Általános Hitelbank végzi, tekintettel arra, hogy a kölcsönök iránti kérvényezők csak korlátolt mérvben jelentkeztek, — a lefolyt évben aránylag mérsékelt határok között mozgott; a kereslet a kinálatot jóval tulhaladta, amely körülmény e papir árfolyamának fokozatos emelkedésében jutott kifejezésre.

A Magyar Általános Hitelbank folyóüzlete a lefolyt évben is tetemesen emelkedett forgalmat mutat fel, s ehez képest, dacára annak hogy az egész évben alacsony kamatláb uralkodott — amely körülmény a bankot a nyár folyamán arra birta, hogy a betétek és pénztári jegyek kamatlábát 4%-ról 3½%-ra szállitsa le, kielégitő eredményeket fog szolgáltatni, másrészt az árfolyamhanyatlások folytán a bank értékpapirállományain nem jelentéktelen leirások váltak szükségesekké.

A leszámitolt váltók összege mintegy 460 millió koronát, a váltók összforgalma 865 millió koronát, a pénztár összes forgalma mintegy 2216 millió koronát, a váltótárcaállomány az év végén körülbelül 58 millió koronát, a fedezett folyószámla követelések összege körülbelül 33 millió koronát és a betétek meg a hitelezők összege mintegy 115 millió koronát tett.

A Fiumei Hitelbank r. t. a lefolyt évre mintegy 5% osztalékot fog fizetni. A bank az elmult évben a vele szoros összeköttetésben álló iparvállalatok konzolidálására, valamint folyóüzletének fokozatos kibővitésére irányitotta figyelmét.

A Fegyver- és Gépgyár r. t., valamint a *Brassói Cellulosegyár r. t.* a jelen évre előreláthatólag ugyanazon osztalékot fogják — bő leirások után — fizetni, amint az tavaly történt.

A Hungária Egyesült Gőzmalmok r. t.-nál a buzaliszt-üzem a malomipar rossz konjunktúrája alatt szenvedett, mig a malom többi üzemágaiban jelentkező szerény haszon a buzaliszt-üzemben szenvedett veszteséget előreláthatólag paralizálni fogja, ugy hogy a társaság osztalékot nem fog fizethetni.

Az Országos Raktárházak r. t. az elmult évben a kaposvári raktárházat üzletkörébe bevonta. Tekintettel arra, hogy azon vidékeken, amelyeken a társaság vállalatai müködnek, gyengébb volt a termés, a vállalatok igénybevétele természetszerüleg szerényebb volt. Az osztalék valószinüleg 5%-ot fog tenni.

Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára. A városok villamos világitására létesitett telepek nagyon szépen fejlődnek, mig a villamos vasuti üzemek csak lassu fejlődést mutatnak. A vállalatnál elért üzem-nyereséget az egyik — kolozsvári — vasutnál szenvedett veszteség, sajnos, nagy részben kimeriti, ugy, hogy a társaság a lefolyt évre osztalékot nem fog fizetni.

Urikány—zsilvölgyi magyar kőszénbánya-részvénytársaság. Az általános ipari pangás folytán a szénszükségletet is kevesebbet s ennélfogva a társaság szállitásai is csökkentek. A társaság a termelés egy részét az általa létesitett koaks-gyár céljaira használja, mely utóbbi vállalat lassankint hézagot pótlónak mutatkozik. Az osztalék előreláthatólag öt százalékot fog tenni.

Kőolajfinomitógyár részvénytársaság. A kőolajpiacon a gyárak kontingentálása 1901. április 30-ikán véget ért s azóta mindinkább kiélesedett az áldáz verseny, olyannyira, hogy utóbbi időben 100 kg.-ként 5—7 korona veszteséggel történtek eladások. Jelenleg még vajmi kevés kilátás van arra, hogy ezen iparág rendes üzleti viszonyok közé kerülhön. Az üzleteredmény ily körülmények között veszteséget fog felmutatni, amely a tavalyi nyereség-átvitel tetemes részét abszorbeálni fogja. Az osztalékra ma következtetéseket vonni még korai volna, minthogy az üzleti év csak 1902. április 30-ikán jár le.

A magyar fém- és lámpaárugyár részvénytársaság a lefolyt üzletévre valószinüleg 8% osztalékot fog fizetni. A társaság által rövid idő előtt létesitett villamos és gázcsillárok gyára igen szépen fejlődik, mely körülmény különösen a parlament részére eszközölt tetemes szállitások alkalmával méltó elismerésre talált.

A Magyar Jelzálog Hitelbank az elmult évben is teljes sikerrel folytatta alapszabályszerü üzletágainak: a jelzálog- és községi kölcsönüzletnek fejlesztését. Az év első felében a pénzviszonyok a befektetési papiroknak nem kedveztek és különösen a belföldön való elhelyezés ütközött nehézségekbe, e mellett a belföldön elhelyezett cimletek visszafolyása jóval kisebb mértékben bár, mint a megelőző években, de állandóan tartott. Ezzel szemben az üzleti év második felében a pénzpiac helyzete annyira megjavult, hogy az intézetnek régi és folyton erősbödő bel- és külföldi összeköttetései segélyével módjában volt nagyszabásu eladási tranzakciókat vinni keresztül ugy, hogy nem csupán az utóbbi években felgyülemlett cimletkészletek, hanem az intézet uabb kibocsátmányai is igen jelentékeny mennyiségben kerültek eladásra. Ez eladások tették lehetővé hogy a bank a jelzálog- és községi hiteligényeknek fokozott mértékben tehetett eleget és cimletforgalmát az ujonnan engedélyezett kölcsönök alapján lényegesen szaporithatta. Egyrészt az üzletek folyton növekvő terjedelmének, másrészt a bank hatalmas francia pénzcsoportjához való szorosabb csatlakozásnak volt következménye a mult évben keresztülvitt alaptőkeemelés. A felemelt részvénytőke után a bank előreláthatólag a tavalyival egyenlő osztalékot fog fizetni.

A Magyar Agrár- és Járadékbank részvénytársaságnál a lefolyt üzletév legfontosabb eseménye a bank részvény-szindikatusában beállott változás volt, amely tranzakció folytán a társaság önálló tevékenységének teljes megőrzése mellett szorosabb összeköttetésbe lépett a *Magyar Jelzálog Hitelbankkal* és az ezzel szövetkezett francia pénzcsoporttal. E tranzakció, mely az év második felében létesült, az általában nyomott gazdasági helyzet miatt a le olyt üzletévre észrevehető hatással még nem lehetett. Mindazonáltal jelentékenyen erősbödött az Agrárbank poziciója, ami lehetővé fogja tenni, hogy kedvező viszonyok bekövetkeztével kiterjedtebb üzleti tevékenységet fejtsen ki. A bank által müvelt összes üzletág forgalma az előző évvel szemben megfelelően magasabb számokat mutat fel. A váltóleszámitolás kerek számban 62 millió koronát ért el. A pénztár forgalma mintegy 10 millió koronával magasabb, mint az elmult évben. 3,800.000 korona összegü uj jelzálogos kölcsönök folyósittattak; a folyósitott kölcsönök teljes összege körülbelül 28,500.000 koronára emelkedett. Az engedélyezett szőlőkölcsönök összege mintegy 1,600.000 korona volt, aminek következtében a szőlőkölcsönök összege 22,000.000 koronát tett ki.

A bankkal szövetséges vidéki pénzintézetek tartósan kedvezően fejlődnek. Az előző évinél magasabb nyereség kimutatása mellett a tavalyinál azonos osztalék (5%) kiosztása várható.

A Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság folyó banküzleti tevékenysége a kedvezőtlen gazdasági helyzet nyomása alatt s az ipari vállalatokban fennálló nagy elhelyezések következtében csak szük határok között mozoghatott. Ugy a váltótárca, az értékpapir-előlegek és adósok, valamint a takarék- és check betétek állománya alább szállott. A bank üzletforgalma a vele szorosabb összeköttetésben lévő iparvállalatokkal az eddigi keretben mozgott s a bank vezetőségének törekvése e vállalatok lejlesztésére volt irányitva, mely vállalatokra az általánosságban kedvezőtlen viszonyok nem maradhattak befolyás nélkül.

A *Klotild* Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság üzletének kedvezőbb alakulása helyrepótolta azt a lényeges veszteséget, melyet e vállalat az elmult évben két rendbeli elemi csapás ugymint tüzvész és vizáradás következtében szenvedett.

A *Zalathnai Konkovand-Ipar-Részvénytársaság* üzleteredményeit a kénsav-üzlet kielégitő alakulása mel-

lett az enyvüzlet kedvezőtlen konjunkturái befolyásolták.

A már régebb idő óta kedvező eredménynyel működő *Zsolnay*-féle porcelián fayence gyár részvénytársaságnál tennálló részesedését a bank az év folyamán teljesen lebonyolította.

Ami a bank fő engagementjait, nevezetesen az *Etoile Roumain*nak nyujtott hiteleket s a *Nemzetközi Kőolaj-Ipar-Részvénytársaság*nak nyujtott lombardelőlegeket illeti, ezek számszerü állományában az év folyamán lényeges változás nem állott be. Magánál az emlitett petroleum-vállalatnál azonban ugy adminisztrativ, mint teknikai téren messze kiható változások foganatositattak.

E reformok feladata leend már most egyfelől a legszigorubb takarékosság alkalmazása, másfelől az összes termékek előnyösebb értékesitése utján megvalósitani azt a rentabilitást, melynek alapfeltételei tényleg megvannak a rendelkezésre álló olajterületek természeti gazdagságában.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület fő üzletágainak álladéka:

	1900. december végén	1901. december végén	
Betétek:			
Könyvecskékre ...	241,500.000	253,000.000	+ 11,500.000
Folyó számlán és pénztárjegyekre	32,300.000	28,000.000	— 4,300.000
Váltóleszámitolási forgalom	498,100.000	571,000.000	+ 72,900.000
Váltótárca álladéka	86,400.000	93,000.000	+ 6,600.000
Kölcsönfolyósitások	11,900.000	19,000.000	+ 7,100.000
Kölcsönök álladéka	223,800.000	236,000.000	+ 12,200.000
Eladott:			
4½%-os kötvények	30,000.000	11,000.000	— 19,000.000
4%-os záloglevelek és kötvények	4,000.000	9,000.000	+ 5,000.000
Összesen	34,000.000	20,000.000	— 14,000.000
Értékpapirok álladéka	63,900.000	64,000.000	+ 100.000

A Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság a lefolyt évben működését kizárólag a folyó üzlet ápolásának és kiterjesztésének szentelte, mert az általánosan kedvezőtlen viszonyok és az állandó gazdasági pangás meggátolták abban, hogy ujabb pénzügyi müveletekben részt vegyen. Az intézetnek sikerült néhány lényegesebb üzletágban számottevő emelkedést elérnie. Első sorban a *váltóleszámitolási üzletben* jelentékeny emelkedést mutathat fel, amennyiben több mint 59 millió korona váltó került leszámitolásra, a tavalyi 54 millió koronával szemben. Az év végével a *váltótárca* körülbelül 5 millió koronára rug, mig *lombardkölcsönökben* körülbelül 8 millió korona van elhelyezve. A *betétállomány* 12 millió korona magasságban megmaradt. A *kézizálogkölcsönüzlet* ismét *nagyon kedvezően fejlődött*, s e folytony jelentékenyebbé váló üzletág ugy forgalom, mint jövedelem tekintetében ujabb emelkedést tüntet fel. A *kézizálog kölcsönök átlaga* 7·5 millió koronát tesz ki s igy az ez évi emelkedés 0·8 millió koronára rug. A forgalomban lévő kézizálogpénztári utalványok összege 4 millió korona. A takarékpénztárnak a *magy. kir. szab. osztálysorsjáték részv. társ.*-nál lévő részesedése az 1901. üzletévre is teljesen kielégitő eredményt fog nyujtani. Az ez idei tiszta *nyereség* előreláthatólag a tavalyihoz hasonló lesz és az előző évvel azonos osztalék szétosztása várható.

A belvárosi takarékpénztár lefolyt üzletéve kielégitő eredménynyel zárul.

A betétek állománya emelkedett, a leszámitolt váltók összege körülbelül 36—37 millió koronával több, mint a mult évben. A jelzálogüzlet is, mely 1900-ban ugyszólván teljesen szünetelt, a folyó üzletévben kielégitően alakult, amennyiben körülbelül 2 millió korona uj kölcsön adatott és ennek alapján ugyanannyi záloglevél bocsáttatott ki, mely könnyüséggel és jó kezekben helyeztetett el.

A végeredmény semmiesetre sem lesz kisebb a tavalyinál, bár a kamatbevételek természetszerüleg csekélyebbek, de ezt a hiányt más üzletágak jobb bevételei ellensulyozták.

Az osztalék épp ugy, mint tavaly, 12 korona (6%) lesz kellő leirások és a tartalékalap bőséges dotálása után.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár a lefolyt évben rendszeres üzletkörének minden ágában, még a multhoz viszonyitva is, nagy óvatossággal bár, de élénkebb tevékenységet fejtett ki. Mérlege minden tételénél ugy a forgalomban, mint a tényleges értékállományokban, az előző évhez képest növekedést mutat. *Betétei* élénk forgalom mellett 4 millió koronával emelkedtek és azok állománya a 36 millió koronát megközeliti. Az intézet *231 millió koronán felül számitolt le váltót* és váltótárcájának állománya a 25 millió koronát érte el. Értékpapirokra 8 millió koronán felül van *mint előleg* elhelyezve. Saját kivétel nélkül elsőrangu betétekről papirokból álló *értékpapir-készlete* — az árfolyamot szokása szerint jóval a tőzsde jegyzésén alul számitva — megközeliti a 7 millió koronát. *A jelzálogkölcsönüzletben*, számitva a viszonyok javulására, a takarékpénztár szintén fokozottabb tevékenységet fejtett ki, 4½ millió korona uj kölcsönt folyósitott s a jelzálogkölcsönök állománya 78 millió koronára emelkedett. A fentjelzett, üzletköre minden ágában fokozott tevékenységnek köszönhető, hogy a tiszta nyereség alig marad el nagyobb összeggel a mult évi mögött és ennek megfelelőleg az osztalék is minden valószinüség szerint megközelíti a tavalyit és 80 korona körül fog mozogni.

Első Magyar Általános Biztositó-Társaság. Az 1901. évi biztositási üzlet, a *tűzosztályban* különböző melléktünetek sokféle hatása ellenére is, végül ugy mutatkozik, hogy jobbra fordulására vonhatunk következtetéseket. A hátrányos befolyások közt a leglényegesebb a *gyönge aratás* volt, ami a bevételi tételekben jut kifejezésre. E mellett a kielesedett versenyviszonyok szintén akadályozták az üzlet kiterjeszkedésével arányos dijbevétel-emelkedést, miután a felek megnyerésére irányuit versengés gyakran a versenyzők érdekeit tekinteten kivül hagyva, pusztán a kedvezmények nyujtásában való tuliszárnyalásra irányult. Viszont azonban a magyarországi tüzkárviszonyok további rosszabbodásának megszünését szintén konstatálhatjuk. Noha még ennek következményeképpen az üzlet jövedelmezőségének számbavehető emelkedésére nem is mutathatunk rá — mindenesetre biztató jelnek veszszük arra nézve, hogy a tüzrendészeti szabályok mind pontosabb gyakorlati érvényesülése el fogja háritani a tüzvészeknek az előző esztendőkben szinte folytonos, rendkivüli szaporodását. — Talán vigaszlaló mozzanatul szolgálhat az általánosan panaszolt kedvezőtlen gazdasági helyzet közepette, hogy az *életbiztositás* szünetlenül terjedőben van. Ez üzletág müvelése nem járt nehézségek nélkül, de a takarékossági érzet és a családért való gondosság fölkeltése a honi lakosság körében egyre több sikerrel jár s az életbiztositás terén tevékeny társaságok munkáját egyre örvendetesebb mértékben jutalmazza. — A *jégbiztositási* üzlet, mérsékelt dijbevétel: apadás mellett körülbelül ugyanolyan hasznot hajtott, mint az előző évben. Jellemző földmivelő közönségünk gondatlanságára, hogy a dijbevétel apadásának oka nem annyira a termés kisebb voltában, hanem inkább a jégbiztositásra való kedv csökkenésében találja magyarázatát. Visszaemlékezvén az 1897—98. évi jégkatasztrófákra, aminők ismétlődése a jövőben sincs kizárva, attól tartunk, hogy e biztositási kedv-csökkenésből a földmivelő gazdákra nézve még sulyos következmények származhatnak. A *szállitmánybiztositási* üzlet az egész kontinensen állandóan kedvezőtlen helyzetben van. Társaságaink ezért e biztositási ágban üzleteiket és érdekeltségüket már régebben annyira korlátozták is, hogy a veszteségek nem jelentékeny számtételei az összeredményt lényegesen nem befolyásolhatják. A *balesetbiztositás* müvelése kitartóan halad előre s az üzlet általában szilárd alapokon épül. A fősuly a jól jövedelmező egyénenkinti biztositási kategóriákon van, noha a csoportos-kockázatu üzletek lefolyása sem volt kedvezőtlen. E szerint ez ágban kielégitő végeredmények várhatók. A *betörés ellen való biztositást* már szinte minden hazánkban működő társaság üzembe vette. Ez üzletág a mérlegekben szembetünő dijbevételi számokkal fog már szerepelni, mig az 1901. évre vonatkozólag csak jelentéktelen káreseti számok kerülnek azokkal szembe. Tekintve mégis a tartalékolásokat és a költségeket, — ezek levonása után e különleges biztositási ágban csak kevéssé jelentékeny nyereségre tarthatunk számot.

A mi belföldi alapitásu társaságainkat illeti, ugy értesülünk, hogy az ezek közt legrégibb és legtekintélyesebb az *Első magyar általános biztositó társaság* minden fő biztositási ágazatban de különösen az életbiztositásban kitünő eredményeket ért el. All ez kivált az uj szerzemények jelentékeny fokozódására, mig viszont a halandóság növekedése a kor elérésére szóló biztositásokkal és a biztositási állomány növekedésével természetes összhangban van. A nagy értékpapir-állomány az árfolyamok javulásának megfelelő árfolyamnyereséget hozott, mely a társaság korábbi elhatározásához képest, árfolyamkülönbözeti tartalékul fog megmaradni. Sőt ugy hirlik, megvan rá a szándék, hogy *még a folyó üzlet nyereségéből is jelentékeny összeg* fordittassék a tartalékra. A tartalékok igen bőséges erősitése után még mindig körülbelül 300—320 korona osztalékra lehet számitani.

Az Első Magyarral kapcsolatban lévő társaságok közül a *Pannonia Magyar Viszontbiztositó Intézet*nek üzlete örvendetes kiterjeszkedést mutat. A német és orosz üzletek javitására irányuló jól megfontolt intézkedések üdvös hatása csak lassanként válik ugyan érezhetővé, mindazonáltal a Pannonia előreláthatólag már is jobb kamatozást fog nyujthatni részvényeseinek, mint az előző esztendőben.

A Magyar francia biztositó részvénytársaság üzleteredménye nem fog elmaradni az előző évi mögött s e szerint az 5%-os osztalékot ismét kilátásba vehetjük. A *Bécsi biztositó társaságot* a lefolyt évben érzékenyen érintették a megszaporodott gyári károk; jégüzlete is kevéssé volt kedvező. A társaság azonban oly jó helyzetben van, hogy ennek ellenére ugyanolyan osztalékot képes nyujtani, aminőt az 1900-iki üzletév után fizetett ki.

A Bécsi élet- és járadék biztositó intézet a kedvezőtlen általános gazdasági viszonyok közt uj szerzeményeit nem emelte ugyan a kivánatos mértékben de viszont a halandósági viszonyok üzletében olyannyira kedvezők voltak, hogy nyeresége s esetleg az osztalék, melyet fizetni fog, magasabbnak igérkezik, mint az előző esztendőben.

A Nemzeti Balesetbiztositó Részvénytársaság üzletének belterjes müvelése mellett biztositási állományának figyelemreméltó emelkedését érte el. Kárviszonyai javultak, költségei viszonlag csökkentek. Az osztalék előreláthatólag hasonló lesz az előző évihez.

A Hazai Általános Biztositó Részvénytársaság, hiven kitüzött programmjához, az elemi biztositást kizárólag az országnak kevésbé tüzkáros vidékein müvelte, melyeken folyton gyarapodó tüzbiztositási állománya haszonhajtónak is bizonyul. Az elsőbbségi részvények birtokosai mindenesetre megfelelő kamatjövedelemre számithatnak.

Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság a lefolyt évben is pontosan teljesitette mindama kötelezettségeit, melyek hajórajának szaporitása és járatai tekintetében szerződésében előiraltak. Az ujonnan épülő nyolc gőzös közül az *Arad* már teljesen kész és forgalomban van. A *Balaton* és *Kassa* gőzösök már közel vannak befejezésükhöz s az 1902. év első felében még öt hajót ad át a forgalomnak a társaság, névszerint a *Kolozsvár*, *Szell Kálmán* (a magyar kereskedelmi hajóraj legnagyobb gőzöse) *Szeged*, *Duna* és *Báró Fejérváry*.

E gőzösök legelsőrangu angol hajógyárakban készülnek s ugy azt, amely már átvételett, mint a még épülőfélben lévőket a kereskedelmi miniszter ellenőrző szakközegei minden tekintetben megtelelőknek találták s valamennyi szakértő ugy minőségüket, mint géprendszerüket mintaszerüeknek mondta. Hajórajának 33 első osztályu gőzösre való felemelése által az *Adria*, mely már most is tekintélyes helyet foglal el a legkiválóbb tengerhajózási vállalatok sorában, a magyar kereskedelmi tengerészetnek uj erőforrásokat nyit meg s kereskedelmi összeköttetéseinket az eddigieknél nagyobb mértékben fogja kiterjeszthetni.

A társulat gőzöseinek 1901. évi összforgalma 683.200 tonna volt. Ebből a *behozatalra* jut 49.900 tonna (4600 tonnával több, mint 1900. évben), a *kivitelre* esik 245.000 tonna, a közbeeső kikötők *egymás közötti* forgalmára pedig 388.300 tonna. Az 1901. évi kivitelben 37.000 tonna apadás mutatkozik, melyet a liszt és hüvelyvetemények forgalmának csökkenése okozott, mig a fa- és donga áruk kivitele az előző évhez képest némileg emelkedett. A behozatal gyarapodásának oka a kőszén s főleg a kávébehozatal jelentékeny emelkedése, az olasz bor és déligyümölcs behozatala azonban a mult évhez képest csökkent.

Az ujév elején az *Adria* Fiume és a legfontosabb északafrikai kikötők között, ideértve *Marokkót* is, *Szicilia*, *Malta* és *Gibraltár* érintésével uj rendes vonalat léptet életbe. A társaságot e járatok szervezésénél az a törekvés vezeti, hogy a hazai kereskedelemnek uj piacokat nyisson, számára uj kereskedelmi összeköttetéseket létesitsen; kivánatos, hogy a társaságot e törekvéseiben minden illetékes tényező hathatósan támogassa.

Az 1901. üzletév pénzügyi eredménye az előző évvel szemben alig fog csökkenést felmutatni s az osztalék előreláthatólag ugyanannyi lesz, mint tavaly.

A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tizenegyedik üzletévét zárja le, melynek folyamán összes üzletágaiban kielégitő eredményeket ért el. Jóllehet a kedvezőtlen gazdasági viszonyok némely üzletágban, különösen a gépüzletben, érezhető befolyást gyakoroltak, a befolyás ellensulyozására a társaság a kiviteli üzlet erélyesebb fejlesztésével keresett kárpótlást és ezt jórészt meg is szerezte, amennyiben a hazai gyártmányu gazdasági gépeket a már megszokott romániai és oroszországi fogyasztó-területeken kivül legujabban más uj piacokon is bevezeti. Az általános kiviteli üzlet terén, mint a Magyar Királyi Kereskedelmi Muzeum üzletvezetősége, a társaság ismét gyarapitotta tevékenységét és immár évről-évre megközelíti a 10 millió koronát ama hazai cikkek értéke, amelyeket a Keleten exportra segitett. Különös emlitést érdemel, hogy a társaság ez irányu tevékenysége legujabban számottevő eredménynyel karolja fel a tengerentuli piacokat is.

A pénzügyminisztériumtól nyert megbizatás következtében a társaság ez év eleje óta a Magyar Királyi Sójövedék vezérügynökségének teendőit is ellátja; ez ügykörével kapcsolatban saját üzemtelepeket létesitett a főbányahelyeken és a konyhasó-üzleten kivül különösen az iparsó-adminisztráció terén tud sikereket felmutatni, amennyiben mintegy 800 olyan hazai iparost juttatott az iparsókedvezmény élvezetébe, akik eddig drágább segédanyagokat használtak. Ezenkivül nagyot lendített a társaság a sókivitelen is, ugy hogy Bulgáriába való exportunk e cikkben a tavalyi mennyiségnek több mint kétszeresére emelkedett.

A többi üzletágak közül a déligyümölcsüzlet, valamint a cserzőanyag-üzlet és a társaság fiumei vállalatai is kielégitő eredménynyel dolgoztak. Az üzletév pénzügyi eredménye kedvező és az osztalék minden bizonnyal legalább is el fogja érni a tavalyi 7½%-ot.

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság ez idén általában gyengébben volt foglalkoztatva, mint az előző évben, s igy az elért 4,700.000 korona összegü áruforgalom 1,000.000 koronával marad a tavalyi 5,700.000 korona mögött. A mindenütt uralkodó munkahiány és pangás okozta nyomott árak hatását a gyár üzemköltségeinek és egyéb kiadásainak lehető apasztásával igyekezett ellensulyozni, ami részben sikerülvén is, az 1901. üzletév bizonyára sokkal csekélyebb veszteséggel fog zárulni. Általános közgazdasági viszonyainak javultával e gyári vállalatnál is a munka szaporodása és ezzel kapcsolatban üzleti helyzetének tetemes javulása remélhető.

Ipar és kereskedelem.

Az agyagipar ujjáteremtése. Egy hajdan virágzó, de szomoru hanyatlásnak indult népiparunk regenerálását kezdte meg *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter elismerésreméltó buzgalommal és szerencsés inspirációval. Az ország különböző vidékein élő fazekasok ösztönzéséről, népies magyar agyagipar regenerálásáról szólunk, amelynek máris meglepő sikerét mutatta be az *Iparmüvészeti Társulat* karácsonyi kiállitása. Az akciót több vonásaiban a következőkben ismertetjük:

Az akció célja az, hogy az ország minden vidékén, mely agyagiparral nagyobb mértékben foglalkozik, az ottani eredeti minták és esetleg régi technikák lehető felhasználásával jellegzetes, csak az illető vi-

dék által üzött háziipar keletkezzék, hogy igy az egész ország minden egyes vidéke egy-egy speciális jellegü agyagiparral birjon, melyben egymásnak csak a technika tökéletességében okozzanak versenyt, de egyébként kiegészitsék egymást. Vonatkozik pedig ez ugy a közönséges főzőedények készitésére, amelyeknél fődolog az agyag jó keverése és a máz helyes megválasztása, vagyis a lehető legjobb minőség, nemkülönben a kályhagyártásra, melynek uj csempe-formákra, jobb rajzokra és kifogástalan mázakra van szükségük, végül a szorosabb értelemben vett fazekasságra, melybe az uj mintákat kell behozni, a rikitó, izléstelen festői eljárás helyett uj, a finomult izlésnek megfelelőt alkalmazni, hogy a polgári lakásnak izléses dekorációja lehessen.

E végből elhatározta a miniszter egyelőre három évi időtartamra *központi agyagipari műhely* fölállitását *Budapesten*, melynek az a rendeltetése is volna, hogy központi gipszmintázó- és öntőmühelye legyen az iparoktatási intézeteknek, ezek számára a rajz és mintázás tanitásához szükséges gipszmintákat megmintázza és sokszorositsa, hogy igy az iparoktatási intézetek megfelelő gipszmintagyüjteményekkel legyenek elláthatók. A központi mühely a felső épitőipariskolában volna s hivatása volna összegyüjteni az ország összes agyagipari vidékein található agyagokat és azokat ipari használhatóság szempontjából szakszerüen kipróbálni, még pedig nemcsak a szokásos kis kupok égetésével, hanem piacképes tárgyak készitésével. Minden egyes vidék számára, az ottani agyagokból, esetleg a régi technikák fölhasználásával is egy-egy teljes sorozat piacképes mintaedény és tárgy készitendő, tehát eredeti nagyságban és alakban, hogy az illető vidékek agyagiparosainak közvetlenül mintákul szolgálhassanak. E minták készitésénél különös sulyt kell vetni a hazai formák és motivumok értékesitésére, hogy igy jellegzetes magyar agyagiparunk legyen, amely ne külföldi utánzás, hanem speciális magyar karakterü lehessen. A létesitendő központi mühely müvészi vezetését *Hegedüs* miniszter *Horti* Pálra, a kiváló iparmüvészre bizta, akinek megfelelő segéderőket is adott rendelkezésére. A mühely berendezése legközelebb történik meg és gyakorlati működését a *Székelyföld* agyagiparának fejlesztésével fogja megkezdeni.

Iparfejlesztés a ruthének közt. A Mármaros-Szigeten tartott kiállitás közvetlen eredményeképpen a kormány erőteljes ipari akcióra határozta el magát a ruthénlakta vidékeken, hogy ott a lakosság kereseti viszonyait javitsa. Maga *Széll* Kálmán miniszterelnök is melegen érdeklődik a ruthén-lakta vidékek közgazdasági viszonyainak javitása iránt, amelynek érdekében *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter már eddig is több jelentős intézkedést tett. Különösen Ugocsa vármegyében láthatók már igen szép eredményei ez intézkedéseknek, melyek nagyon biztatók és igazolják, hogy a kereskedelemügyi miniszter iparpolitikája helyes és — ha az adott viszonyok között lassabban is — feltétlenül célhoz vezet.

Most Máramaros vármegyére került a sor. *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter a napokban hosszabb leiratot intézett a máramarossziget iparfejlesztő bizottsághoz s közölte azokat az irányelveket s teendőket, amelyek révén a vármegye közgazdasági viszonyainak javitását biztositani reméli. És nemcsak értékes útmutatásokat adott a miniszter, de jelentékeny anyagi támogatást is.

A teljes méltánylást érdemlő akció főbb részleteit a következőkben ismerteti a leirat:

Huszton agyagipar-műhelyt, több községben pedig közös használatra szolgáló katlanokat állittat fel a miniszter állami költségen s a fazekasok segitségére 2400 korona állami segitséget tett folyóvá. A *szövőipar* föllendítésére egy központi mühelyt rendeztet be s a nyersanyag bevásárlására szükséges forgótőkét is az iparfejlesztő-bizottság rendelkezésére bocsátja. Egyelőre öt szövőszéket küld a vármegyébe s a tanitónő díjazásáról is gondoskodik. Négy-öt éven át évenként negyven nő fog 3—3 havi ciklusokban a szövésben és himzésben kiképzést nyerni s ezeknek ellátására évi 6000 korona segélyt engedélyezett. A még szükséglendő szövőszékek megküldését is kilátásba helyezte a miniszter. Az Engel-féle fonógépekből több darabot küld a miniszter intézkedése folytán dijtalanul a községekbe. *A faipar* a Rusz vizén fog nagyobb kiterjedést nyerni s a vállalkozóval megkezdett tárgyalások már rövid idő mulva befejeztetnek. A faipari vállalat háziipari alapon terveztetik s már kezdetben kétszáz munkást foglalkoztathat s a munkások száma rövid idő alatt 500-ra emelkedhetik. A faipar *Visken* és *Kalocsaházán* községekben *a kosárfonó-ipar* pedig *Iza* és *Kökényes* községekben részesül a miniszter részéről nagyobb támogatásban. *Técsőn* az *ónacélárukat* készitő vállalat részére gépbeszerzés céljából 6400 korona segélyt. *Szinyeken* pedig a gépeket közösen használó *timár-kisiparosoknak* gépek beszerzésére 11.163 korona segélyt engedélyezett a miniszter.

Itt emlitjük meg azt is, hogy ugyanilyen akció készül a *Székelyföldön* is.

Kassa-oderbergi vasut. Amint értesülünk, *Lukács* László pénzügyminiszter az állami biztositást élvező *kassa-oderbergi vasut* részvénytársaságnak az 1902. évi január 1-én esedékes cimletek beváltására 691.323 német birodalmi márkát és 440.000 koronát folyósitott állami biztositási előleg gyanánt. A szintén állami biztositást élvező kir. szab. *pécs-barcsi vasut* részvénytársaság államelőleget ezuttal sem vett igénybe.

A m. kir. államvasutak igazgatósága e hó 19-én egy millió koronát szállitott be pénztári fölöslegeiből a központi állampénztárba. Az 1901. évi beszállitás összege 37,769.244 koronát tesz ki.

A Siófok Balaton-Fürdő Részvénytársaság vasárnap tartotta évi rendes közgyülését *Burchard-Bélváry* Konrád elnöklete alatt. Az igazgatósági jelentés szerint a fürdőhelyet ebben az idényben 3110 állandó és 10.753 ideiglenes vendég látogatta. A vendégek legnagyobb része magyarországi volt, de igen sok volt a külföldi is. Ezután előterjesztették a mérleget és a jelentést; a közgyülés tudomásul vette azokat és a tiszta nyereséget uj számlára vitte át és megadta a felmentvényt.

A newyorki tőzsde. *New Yorkból* jelentik december 30-iki kelettel: A pénzszüke erősbitette az eladásokat iparértékekben és a kontinentáli vasutak részvényeiben. Ez hátrányosan hatott az egész irányzatra, azonban a Filadelfia és Reading vasut-részvényben mutatkozó tartós kereslet általános szilárduláshoz vezetett. Nyereségrealizálások következtében hanyatlott ezeknek a papiroknak az árfolyama és ez előidézte a többi értékek gyengülését. Részvényforgalom 830.000 darab.

Sorsolás. A *Magyar Földhitelintézet* ma délelőtt tiz órakor tartotta saját házában (V. ker. Bálványutca 7. sz.) 4%-os koronaértékü zálogleveleinek kisorsolását. Sorsolásra került: 48 darab 10 000 koronás, 244 darab 2000 koronás és 121 darab 200 koronás záloglevél 992.200 korona értékben.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* pénzben 39.— korona, áruban 39.50 korona. *Bécsben* a kontingentált készáru 35.60 korona pénzben, 36.— korona áruban.

Borjuvásár. 1901. évi december hó 31-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 414 drb, leölt borju 12 db, bécsi borju — — db, — db., növendékmarha 10 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Arjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 94—108 f.-ig, kivételes 100 —, II. rendü 88—92 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. ——— f.-ig. II. r. — f.-tól — f.-ig, kivét. — f. kilónkint levonás nélkül. Rugott borjukért ——— f.-ig. Növendék marha — f.-tól — f.-ig, I. r. ——— f.-ig, középminőségü 42—56 f.-ig, alárendelt 37—42 f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő ——— k., leölt bárány ———.— K. kivételesen ár —— k.-ig páronkint. — Irányzat szilárd az árak 4—6 fillérrel javultak.

Budapesti sertés-konzumvásár. A lerencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi december 31-én. Készlet 652 darab. Érkezett 1898 darab. Összesen 2550 darab. Eladatott 2380 darab. Maradt 170 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 84—92 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 86—92 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 85—92 K.-ig. Oreg nehéz páronkint 400—500 kilós 84—90 koronáig. Malac 86—90 korona. Az irányzat élénk.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelentettek 14218 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 5365 darab fiatal sertést, 8444 darab magyar hizott sertést, —— nehéz sertést, összesen 13709 darabot.

Árak kedvezők.

Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számitva) elsőrendü sertés 85—87 fillér, kivételesen 88 filléren, középminőségü sertés 78—82 fillér, könnyü sertés ——— fillér, fiatal sertés 70—76 fillér, süldő 68—88 fillér.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, december 31.

A malmok élénkebb vásárlása következtében 45.000 métermázsa buza került forgalomba ő—10 fillérrel magasabb árakon.

Rozs szilárd.

Más gabonanemüekben gyenge volt a forgalom és az árak változatlanok maradtak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 1500 mm. 79 k. 9 K. 32½ f., 100 mm. 79·5 k. 9 K. 25 f., 100 mm. 78·5 k. 9 K. 25 f., 100 mm. 78·5 k. 9 K. 25 f., 300 mm. 79 k. 9 K. 20 f., 400 mm. 79·5 k. 9 K. 20 f., 500 mm. 79 k. 9 K. 20 f., 300 mm. 78 k. 9 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 10 f., 350 mm. 79 k. 8 K. 75 f., 100 mm. 78 8 k. 9 K. 10 f., 1300 mm. 78 k. 9 K. 25 f., 500 mm. 78 k. 9 K. 15 f., 200 mm. 78 k. 9 K. 15 f., 250 mm. 78 k. 9 K. — f., 150 mm. 77·5 k. 9 K. — f.

Fehérmegyei: 700 mm. 77·5 k. 9 K. 17½ f., 700 mm. 77·3 k. 9 K. — f., 100 mm. 77·5 k. 9 K. 05 f., 400 mm. 77 k. 9 K. 17½ f., 350 mm. 77 k. 9 K. — f., 450 mm. 76 k. 9 K. — f., 150 mm. 76·5 k. 8 K. 87½ f.

Felső-Magyarországi: 300 mm. 77 k. 8 K. 97½ f.

Pestmegyevidéki: 1200 mm. 77·5 k. 9 K. — f., 600 mm. 76 k. 8 K. 40 f.

Bánsági: 500 mm. 76 k. 8 K. — f.

Bácskai: 100 mm. 75 k. 8 K. 87 f., 100 mm. 75 k. 8 K. 77½ f., 300 mm. 73 k. 8 K. 72½ f.

Bács-Földvári: 2000 mm. 75·3 k. 8 K. 92½ f., 1600 mm. 76·7 k. 8 K. 92 f.

Dunai: 1700 mm. 75 k. 8 K. 87½ f., 1000 mm. 75 k. 8 K. 87½ f.

Szerbiai: 6000 mm. 76 k. 8 K. 85 f.

Raktáráru: 3000 mm. 77 k. 9 K. 12½ f., 2500 mm. 75·3 k. 8 K. 80 f.

Mind három honapra.

Rozs: 200 mm. 7 K. 15 f.

Arpa: 800 mm. 6 K. 05 f. 500 mm. (szerb) 5 K. 45 f.

Zab: 100 mm. 7 K. 57½ f.

Tengeri (uj-áru): 200 mm. 4 K. 90 f., 400 mm. 4 K. 85 f.

Hétfőn délután eladatott:

Tiszavidéki: 2500 mm. 79 k. 9 K. 20 f., 350 mm. 80 k. 9 K. 20 f.

Pestmegyei: 1000 mm. 79 k. 9 K. 07½ f.

Szerbiai: 3500 mm. 76·5 k. 8 K. 80 f.

Raktáráru: 2300 mm. 77 k. 9 K. — f., 2270 mm. 77·3 k. 9 K. — f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	8.65	8.80	80	9.05	9.20
"	"	77	8.75	8.90	81	—.—	—.—
"	"	78	8.80	9.—	82	—.—	—.—
"	"	79	8.95	9.05	—	—.—	—.—
Fehérmegyei		76	8.60	8.75	80	9.00	9.15
"	"	77	8.65	8.80	81	—.—	—.—
"	"	78	8.70	8.90	82	—.—	—.—
"	"	79	8.85	9.00	—	—.—	—.—
Pestvidéki		76	8.55	8.70	80	8.95	9.05
"	"	77	8.60	8.75	81	0.—	0.—
"	"	78	8.75	8.85	82	—.—	—.—
"	"	79	8.80	8.95	—	—.—	—.—
Bánsági		76	8.50	8.65	80	0.—	0.—
"	"	77	8.55	8.66	81	0.—	0.—
"	"	78	8.60	8.85	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bácskai		76	8.70	8.85	80	0.—	0.—
"	"	77	8.75	8.90	81	0.—	0.—
"	"	78	0.—	0.—	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	7.20	7.25
"	"	másodrendü	—	7.—	7.15
Arpa	"	takarmány	60—62	6.10	6.20
"	"	égetni való	62—64	6.75	6.—
"	"	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	"	—	39—41	7.25	7.40
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
"	"	másnemü	—	4.75	4.85
Kepce	uj	káposzta	—	—.—	—.—
"	"	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	"	—	—	4.50	5.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Aprilisi buza 1902 . . 8.96—8.99—8.97—9.01—9.—
Aprilisi rozs 1902 . . 7.45—7.47—7.45
Aprilisi zab 1902. . . 7.49—7.50—7.52
Májusi tengeri 1902. . 5.46—5.48—5.46
Augusztusi repce 1902. 12.——.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Aprilisi buza 1902.	9.02	pénz	9.03 áru
Aprilisi rozs 1902	7.46	"	7.47 "
Aprilisi zab 1902.	7.55	"	7.56 "
Májusi tengeri 1902.	5.47	"	5.48 "
Augusztusi repce 1902. . .	12.—	"	12.10 "

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra 1902.	9.04— 9.—
Aprilisi rozs 1902.	7.50— 7.51
Aprilisi zab 1902.	7.54— 7.55
Májusi tengeri 1902.	5.50— 5.51
Augusztusi repce 1902. . . .	11.75—11.90

A budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsde barátságos hangulattal nyilt meg, bécsi eladásokra azonban az irányzat később elgyengült. Délben az árfolyamok tovább hanyatlottak, csak a zárlat felé mutatkozott némi javulás. A helyi piac csendes volt; néhány perccel félkettő előtt, tekintettel az elkészitendő mérlegekre, emelkedő áraknál jelentkeztek vevők.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 635.75—638.25. Rimamurányi 468.——470.—. Alállamvasut-részvény 649.75—654.—. Közuti vaspálya-részvény 595.—— 598.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Fiumei Hitelbank részvény 150—158. Magyar Hitel részvény 656.——658.—. Magyar Jelzálog-Hitelbank-részvény 460.——463.—. Leszámitolóbank részvény 421.——423.—. Osztrák hitelrészvény 632.25—635.—. Hazai Takarékpénztár részvény 162.25. Foncière részvény 195.—. Magyar Jég- és Viszontbiztositó részvény 240.—, Rimamurányi részvény 466.50—469. Franklin-Társulat 460.——480.—. Magyar Cukoripar részvény 1760.—. Magyar Villamos részvény 250.—. Közuti vasuti részvény 594.——579.50. Városi villamos 291.——295. Ujpest-Rákospalotai Villamos részvény 150.—. Államvasuti részvény 646.——629 korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 633.50. Magyar hitelrészvény 655.50. Leszámitolóbank 421.—. Rimamurányi vasmürészvény 468.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 651.50. Közuti vasut 596.—. Városi villamos vasut 294.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezónzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 43.—50.— korona, vörös aprószemü 41.—45.— korona, vörös

erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 46.——48.— korona, nagyszemü 50.—54.— korona. Disznózsir: budapesti 54.——54.50 korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 42.——42.50. korona, 3 darabos 45.50—46.— korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai szokás szerinti minőség 14.50—15.— korona 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 15.75—16.— korona, 85 darabos 18.50—19.— korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.25—14.50 korona, 100 darabos 15.75—16.— korona, 85 darabos 17.75—17.50 korona. Szilvaiz: slavóniai —.———.— korona, szerbiai 17.25—17.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* eleinte kedvtelen volt a forgalom, az irányzat gyönge.

A *déli tőzsdén* javult az irányzat.

Zárlatkor szilárd volt az irányzat és különösen Államvasutak papírjai javultak.

Bécs, december 31. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 118.70. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 147.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.70. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 421.—. Rimamurányi vasműrészvény 468.—. Magyar koronajáradék 94.20. 4%-os Magyar földtehermentesitési kötvény 92.80. Magyar hitelbank részvény 655.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 177.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 355.—. Magyar keresk. bank —.—. Magyar cukoripar 1755.—.

Bécs, december 31. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 98.95. 4%-os osztr. aranyjáradék 117.50. 1860-os sorsjegy 141.75. Osztrák hitelsorsjegy —.—. Angol-osztrák bank —.—. Bécsi bankegyesület 444.50. Osztrák-magyar bank 1590. Déli vasut 77.—. Dunagőzhajózási részvény 803.—. Dohányrészvény 287.— Császári és királyi arany 11.33. Német bankváltók 117.17. 4·2%-os ezüst járadék 98.85. Osztrák koronajáradék 95.95. 1864-iki sorsjegy 216.—. Osztrák hitelintézeti részvény 635.—. Unionbank 545.—. Osztrák Länderbank 415.50. Osztrák-magyar államvasut 651.50. Elbavölgyi vasut 451.50. Alpesi bányarészvény 391.50. 20 frank. arany 19.04. Londoni váltóár 239.10 Bécsi Tramway Litt B. 279.—. Bécsi. Tramway Litt A. 283.— Lipót kohó 350.— Az irányzat szilárdult.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, december 31. *(Tőzsdei tudósítás.)* Impulzus hiján az üzleti tevékenység a mai tőzsdén csekély volt. A New-Yorkban és Londonban érezhetővé vált pénzfeszülés a spekulációnak ujabb okot adott a tartózkodásra. Csak német befektetési papirok voltak szilárd irányzat mellett élénken keresettek. Épugy spanyolok Párisra. Hitelrészvény Bécsre bágyadt, osztrák vasutak is nyomottak, vasrészvények ellenben szilárdabbak és szénrészvények realizálások hatása alatt gyengébbek. A második órában az árfolyamok gyenge forgalom mellett tovább gyengültek. Magánleszámitolási kamatláb 2⅜%.

Berlin, december 31. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.10. Elbavölgyi vasut 113.—. Magyar koronajáradék 95.30. Osztrák-magyar államvasut 139.80. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.75. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 180.50. Általános villamossági Edison 178.80. Gelsenkircheni 170.75. Laura-kohó 185.80. 4·2%-os ezüstjáradék 99.25. 4%-os magyar aranyjáradék 100.—. Osztrák hitelrészvény 260.40. Déli vasut 19.75. Károly Lajos vasut 103.—. Orosz bankjegyek 216.10. 4%-os uj orosz kölcsön 96.—. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 100.25. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 162.—. Harpeni 157.40. Az irányzat szilárdabb.

Páris, december 31. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut 709.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.15. Osztrák Länderbank —.—. 3%-os francia járadék 100.25. Ottomanbank 527.—. 3½%-os francia járadék 101.40. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut 107.—. 4%-os magyar aranyjáradék 103.—. Párisi bankrészvény 963.—. Olasz járadék 101.72. Francia törleszth. járadék 100.15. Osztrák földhitelintézeti részvény 1245. Török dohányrészvény 307.—. Az irányzat határozatlan.

Frankfurt, december 31. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 99.30. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.10. Magyar koronajáradék 95.—. Osztrák-magyar bank 114.10. Déli vasut 19.80. Elbavölgyi vasut 111.20. Londoni váltóár 203.76. Bécsi bankegyesület 111.50. Villamos részvény 119.50. 3%-os magyar aranykölcsön 84.—. 4·2%-os ezüstjáradék 99.10. 4%-os magyar aranyjáradék 100.10. Osztrák hitelrészvény 200.—. Osztrák-magyar államvasut 159.50. Északnyugati vasut 110.—. Bécsi váltóár 851.75. Párisi váltóár 8105 — Unio bank 140.—. Alpesi bányarészvény 196.—. Az irányzat gyenge.

Hamburg, december 31. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 99.—. 1860. sorsjegy 142.—. Déli vasut 19.50. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.50. Osztrák hitelrészvény 260.15. Osztrák-magyar államvasut 139.75. Olasz járadék 100.—. 4%-os Magyar aranyjáradék 99.90. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 31. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 94—95— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 90—92— fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 88——90 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 84——86 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 82——84 fillérig.

Sertéslétszám 1901. december 29. napján volt készlet 27.591 darab. — 1901. december 30. napján felhajtatott 436 darab. 1901. december 30. napján elszállittatott 968 darab, 1901. december 31. napjára maradt készletben 27.059 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— December 31. —

Kinevezések. A belügyminiszter a marosvásárhelyi magyar királyi állami kórházhoz, annak államositása alkalmából, főorvossá dr. Hints Eleket, a volt országos kórház alorvosát, másodorvossá pedig két évi időtartamra dr. Vahl Adolfot, pásztói gyakorló orvost, gondnokká Nagy Géza belügyminiszteri számvizsgálót, irnokká Tellmann András, a régi országos kórház irnokát; az igazságügyminiszter Joseph József medgyesi királyi járásbirósági irnokot a dicső-szent-mártoni királyi járásbirósághoz segédtelekkönyvvezetővé, Meczner Lajos ügyvédi irnok, szepsii lakost a szepsii királyi járásbirósághoz végrehajtóvá, Wimmer Jenő pestvidéki királyi járásbirósági végrehajtót a budapesti V. kerületi királyi járásbirósághoz helyezte át; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Bajkóné Thorday Katalin okleveles tanitónőt a kovásznai állami elemi népiskolához rendes tanitónővé; a kereskedelemügyi miniszter Nagy István ösztöndijas müvezető-jelöltet, a XI. fizetési osztály harmadik fokozatába, a budapesti felső ipariskolához segédmüvezetővé; a posta, távirda és távbeszélő elnökigazgatója Lator Gábor m. kir. honvédőhadnagyot, Steinhübl Jakab, Magyari Endre, Fábián János és Répászky Gábor posta- és távirdasegédtiszteket, Lőrine Ignác, Schwarz Mór, Szabó József, Deagáró Miklós, Rátkay István, Molnár Sándor és Modori Elek posta- és távirdagyakornokokat a X-dik fizetési osztály 3-dik fokozatába posta- és távirdatisztekké, Glazer Jenőt, Fischer Mihályt, Balajti Sándort, Turányi Vilmost, Petrich Györgyöt, Spiesz Bélát, Horváth Károlyt, Kompasz Lászlót, Hais Bernátot, Bersuder Ervint, Schwarz Gézát, Bizzer Istvánt, Alapi Ödönt, Aszalay Lászlót, Pap Kálmánt, Darvas Márkot, Nagy Károlyt, Tóth Istvánt, Bihari Józsefet, Ágh Árpádot, Gyüszü Dénest, Popp Aladárt, Szabó Istvánt, Sanits Sándort, Tancsics Istvánt és Lippert Bélát, a budapesti posta- és távirda-tisztképző tanfolyam végzett és alapvizsgát tett hallgatóit pedig posta- és távirda-gyakornokokká; a kolozsvári kir. itélőtábla elnöke Hosszu Elemért, szolgálattételre a nagyszebeni kir. törvényszékhez beosztott joggyakornokot dijas joggyakornokká nevezte ki.

Előléptetés. A kolozsvári kir. itélőtábla elnöke Gróza Sándor kolozsvár-városi kir. járásbirósági III-ik osátályu hivatalszolgát II-ik-osztályuvá léptette elő.

Napirend.

Naptár: Szerda, január 1. Római katholikus: Kis-Karácsony. — Protestáns: Ujév napja. — Görög-orosz: (december 19.) Bonifác. — Zsidó: Tebbeth 22. — Nap kél: 7 óra 34 perckor. — Nyugszik: 4 óra 2 perckor — Hold kél: éjjeli 12 órakor. — Nyugszik: 11 órakor délelőtt.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Muzeum. Képtár, nyitva d. e. 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődijjal megtekinthetők.

Országos Képtár és metszetkiállitás az Akadémiában nyitva van délelőtt 9—1-ig.

Iparmüvészeti muzeum délelőtt 9 órától d. u. 1-ig.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 9-től 1 óráig.

Telnológiai Iparmuzeum. Nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A földtani intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 10—1-ig. Belépődij egy korona.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig.

Téli tárlat a Városligeti Mücsarnokban délelőtt 9 órától délután 4 óráig. Belépődij egy korona.

Nemzeti Szalon állandó kiállitása délelőtt 9 órától este 8-ig. Belépődij 50 fillér.

A könyvtárak zárva.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 50 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (meiyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

UTMUTATÓ.

Budapesti takarékpénztár és Országos Záloglkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: **Tolnay Lajos,** vezérigazgató: **Benke Gyula.** Központ: **VI., Andrássy-ut 5.** Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitó helye: **IV., Ferenciek-tere 4.** Kézi záloglüzletek: **IV., Károly-körut 18.**; **IV., Ferenciek-tere 4.** (irányi-utca sarok; **VII., Király-utca 57.**; **VIII., József-körut 2.**: **VIII., Üllői-ut 6. sz.**

Első Leánykiházasitási Egylet m. sz. Leány- és fiubiztositó-intézet, Budapest, VI., Terez-körut 40—42. (az intézet saját palotájában.) Az intézet vagyona 1900. december 31-én 6,717.255·21 korona. Eddig kifizetett biztositott tőke több mint 6,000000 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb díjtételek mellett 1000 korona tól korlátlan összegig biztosithatók.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, december 31.

A magas légnyomás Dél-Európa felett kifejlődött, a depresszió pedig Skóciából északnyugatra az Oceán felett tartózkodik.

Nyugat-Európában az idő tulnyomóan száraz volt és a hőmérséklet nagy mértékben emelkedett. Kisebb eső esett Angol-, Német- és Franciaország partjain, jelentékenyebb pedig Görögországban.

Nálunk az idő nyugaton előfordult kevés esőtől eltekintve száraz volt és a hőmérséklet az éjjel többnyire mindenütt a fagypont alá süllyedt.

Kilátás: Enyhe és tulnyomóan száraz idő várható gyenge éjjeli fagygyal és legfölebb az ország északi felében elvétve kevés csapadékkal.

Vizállás.

		Dec. 31. cm	Dec. 31. méter			Dec. 31. cm	Dec. 31. méter
Inn	Schärding	0.—	0.33	Tisza	M.-Szigot	0.74	0.80
Duna	Passau	1.19	1.71	"	Tokaj	0.70	0.96
"	Linz	1.06	1.—	"	V.-Namény	0.—	4.25
"	Bécs	0.99	1.—	"	Tokaj	0.—	2.24
"	Pozsony	1.19	1.41	"	Tisza-Ujfalu	8.68	8.67
"	Komárom	2.26	2.43	"	Szolnok	6.10	6.14
"	Budapest	2.27	2.47	"	Csongrád	4.84	4.76
"	Paks	1.57	1.68	"	Szeged	4.68	4.64
"	Mohács	2.51	2.45	"	Török-Becse	3.65	3.54
"	Gombos	3.22	3.19	"	Titel	3.71	3.64
"	Ujvidék	2.95	2.89	Ompva	Bárifa	0.28	0.25
"	Pancsova	2.79	2.79	"	Topolya	0.02	0.12
"	Orsova	0.—	3.72	Bodrog	Zemplén	6.76	5.84
Morva	Magyarfalva	2.—	2.10	"	Sajó	2.49	2.55
Vág	Zsolna	0.82	1.10	Hernád	H.-Németi	0.64	0.74
"	Trencsén	0.82	0.91	Berettyó	Margita	0.08	0.14
"	Szered	1.16	1.34	"	B.-Ujfalu	0.07	0.04
Rába	Sz.-Gotthárd	0.29	0.3	Körös	Gyula	0.—	0.—
"	Sárvár	0.87	0.87	"	N.-Várad	0.17	0.32
"	Győr	2.24	2.48	"	Belényes	0.10	0.10
Dráva	Pettau	1.20	1.25	"	Tenke	0.21	0.30
"	Zákány	0.30	0.66	"	Gurahonc	0.30	0.10
"	Barcs	1.02	1.28	"	Borosjenő	0.24	0.40
"	Eszék	2.20	2.03	"	Békés	1.30	1.48
Mura	M.-Szerdah.	0.60	0.70	"	Gyoma	2.78	2.90
Száva	Zágráb	1.10	0.79	Maros	Gy.-Fehérvár	0.44	0.74
"	Szisszek	7.03	7.25	"	Branyiszka	0.82	1.—
"	Mitrovica	5.58	5.85	"	Suborsin	0.—	0.—
Szamos	Dées	0.10	0.14	"	Arad	0.26	0.70
"	Szatmár	1.49	1.66	"	Makó	0.86	0.84
Kraszna	N.-Majtény	0.61	0.56	Temes	K.-Kostély	0.7	0.84
Latorca	Munkács	0.44	0.52	Béga	Temesvár	0.16	0.48
Keborca	Homonna	0.40	0.46	"	Becskerek	0.45	0.48
Ung	Ungvár	0.62	0.64				

Férfiak ingyen kapnak

egy legujabb találmányu gyógyszert, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki eziránt ir, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvvel postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezreket mentett meg, kik fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E célból elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszert fel világositó könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziszerrel a baj odahaza gyógyitható és mindenki, a ki fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyithatja magát. Ezen gyógyszer közvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szükségeinek, és csodálatosan gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut"-nak alanti cimen, honnét nekik a csomag haladóktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonukat nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyitja, hogy mily könnyen lehet e veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki irhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki diszkreció mellett egy gyógyszerküldemény küldetik felvilágositó könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanitja. A levelek következőleg cimzendők: State Medical Institute, 9. Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesitendő.

Nemes éneklő

kanári mély, szingazsag, előkelő előadásu, szorgalmas éneklések, nappal és éjjel éneklők 4·6 márka. Nőstény 1½ márka utánvéttel. Kicserélés 10 napon belül. Teljes jótállás egészséges megérkezéséri és énekló-képességéért. Arjegyzék ingyen **Hermann Gorges tenyészete. Thale** i. Harz, Hüttenstrasse 25.

MOST JELENT MEG:

Egy gazdátlan csónak története.

REGÉNY

Irta: **MOLNÁR FERENC**

KAPHATÓ A

„BUDAPESTI NAPLÓ"

kiadóhivatalában.

Ára 2 korona.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24.

az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél feherfolyást, bármenynyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt cs. és kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolnak és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek összeirt gyógykezeléséhez czimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

Neustein Fülöp cukrozott hashajtó labdacsai

(NEUSTEIN-felo ERZSEBET labdacsok).

E pilulák hasonló készitményeknél minden tekintetben felülmulják beválásukban; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménynyel használtatván, gyengeideu használók, vértisztitók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

SZÉKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szivesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 korona.

Ovás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan **Neustein Fülöp** hashajtó labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót" és „Neustein Fülöp gyógyszerész" aláirással van ellátva. A kereskedelmi törvényekkel védett csomagjaink aláirásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp

gyógyszertára a „Szent-Lipót"-hoz **Bécs, I., Plankengasse 6.** Főraktár Magyarország részére **Török József** gyógyszertára **Budapest VI., Király-utca 12., és Andrássy-ut 26.**

Etetési czélokra az országos chemiai intézet, a központi vegykisérleti állomás vegyelemezése alapján,

legjobban ajánlható saját gyártmányu:

rizstakarmány-lisztünk

vegyi összetétele:

Zsir	13.74%
Protein	15.40%
N. mentes anyag	47.55%

Mintákkal és felvilágositással szivesen szolgálunk.

HEDRICH ÉS STRAUSS KIRÁLYMALMI DERCZE BUDAPEST

Királymalmi derczénk

vegyi összetétele:

Zsir	6.14%
Protein	12.75%
N. mentes anyag	57.78%

Mintákkal és felvilágositással szivesen szolgálunk.

SCHLICK-féle

vasöntőde és gépgyár

részv.-társaság.

Gyár és irodák:

Budapest, Külső Váci-ut 29—37. sz.

Készitmények:

hengerelt és szögecselt vasgerendák,

épitési vasmunkák, istálló-berendezési cikkek, vashidak és tetőszerkezetek, vasöntvények, szabadalm. közuti hengerek, oszlopok, épület-bádogos-munkák, fejdisztitmények, müemlékek, szobrok, gőzgépek és kazánok, szabadalmazott vértisztitó készülékek, teljes körszivattyu-telepek berendezése, zsilipek, átereszek, felhuzó-gépek, tartányok, csövek és vasuti kocsik.

Salgó-Tarjáni Kőszénbánya

Részvény-Társulat.

BUDAPESTEN,

V. ker., Erzsébet-tér 16. szám.

Megrendelések központi irodánkhoz Erzsébet-tér 16. sz. intézendők.

Szénosztályozás:

Darabos (tömör) szénkocka-szén szoba- és locomobil fütésre.

Dió-szén, akna-szén gyári kazánfütésre.

Apró-szén körkemence fütésre.

A társulat széntermelése:

A salgó-tarjáni bányákban 10 millió mm.

A petrozsényi bányákban 6 millió mm.

Jutányos árak, pontos és gyors szállitás.

Az 1890. t.-c. alapján létesitett

Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság

Budapest, V., Nádor-utca 4. szám.

Belvárosi fiókosztály: IV., Szervita-tér 3. sz.
V—VI. kerületi fiókosztály: Podmaniczky-utca 2. (Váci-körut sarkán).
VI—VII. kerületi fiókosztály: Teréz-körut 2. sz. (Király-utca sarkán).
VII—VIII. kerületi fiókosztály: Kerepesi-ut 77. sz.
Budai fiókosztály: Margit-körut 1. sz.

Teljesen befizetett részvénytőke 10.000,000 forint.

Különös feladatát képezi iparvállalatok létesitése, meglevőknek megnagyobbitása és fejlesztése, társas, vagy magán ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági vállalkozásokban való részvétel.

Kapcsolatosan kiterjeszti tevékenységét az összes banküzletek körére s részben foglalkozik kölcsönösen;

értékpapirok, külföldi pénznemek és érczváltók saját, vagy idegen pénzösszegek számlára való vételével vagy eladásával;

pénzösszegeknek folyó (cheque) számlára, betéti könyvek vagy pénztárjegyek ellenében kamatoztatásra való átvételével;

váltóleszámitolással;

külföldre szóló hitellevelek kiállitásával, valamint külföldön eszközlendő fizetések teljesitésével;

értékpapirokra való előlegezéssel és

értékpapiroknak megőrzés és kezelés végett átvételével.

Igazgatótanács:

Bauer Mór, a Wiener Bank-Verein igazgatója, alelnök;
Beöthi László, főispán;
Dr. Brannels Alfons;
lovag **Lederer Sándor**, az „Adria" m. kir. tengerhajózási részvénytársulat alelnöke;
Orosdy Fülöp, a „Herzog M. L. és Társai" cég tagja:
Nicholson W. Fülöp;
Báró **Roszner Ervin**, főispán;
Dr. **Siemens György**, a „Deutsche Bank" igazgatója;
Strasser Sándor, a „Strasser és König" cég tagja;
Gróf **Tisza Kálmán**,

Igazgatóság:

Pósch Gyula. **Szécsi Pál.**

Felügyelő bizottsági tagok:

Kubinyi Géza, országgyülési képviselő elnök;
Kuranda Felix, a Wiener Bank-Verein h. igazgatója;
Leitner Zsigmond, a Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja mint részvénytársaság igazgatója;
id. gr. Ráday Gedeon.

Szabadalmazott

Osztrák-Magyar Államvasut-Társaság

magyar

bányái, hutái és uradalmai.

Igazgatósága **Budapest, VI., Teréz-körut 24|a.**

Vas-, acél- és gépgyárak: **Resicán és Aninán.** — Gazdasági gépgyár: **Román-Bogsánon.** — Petroleumfinomitó, kapa- és ásóáru-gyár, cement- és mészégetők, malom és erdészet: **Oravicán.**

KÉSZIT:

Vasuti és bányasineket, sinkapcsoló-szereket, vastartókat, kereskedelmi vasárukat, hidvasszerkezeteket, kazánokat, vasuti felszerelési tárgyakat, martin- és tégely acélöntvényeket, mozdony- és vasuti kocsikerék-abroncsokat, öntöttvascsöveket, vaskályhákat, gazdasági gépeket és mindennemü a vas- és gépgyári szakmába vágó cikkeket.

Megrendelések

az igazgatósághoz Budapestre intézendők.

AZ

„EQUITABLE“

egy. államokbeli életbiztositó-társ.

Főtelep:

NEW-YORK, Broadway 120.

A társaság vagyona az 1900 év végén kor.	1,522.990.317.45
Bevétel az 1900 évben . . . . . «	290.033.654.90
Kiadás « « « . . . . . «	182.495.632.55
Uj üzlet « « « . . . . . «	1,035.431.215.00
Biztositási átlag az 1900 év végén . «	5,584.375.235.00

Prospektussal készséggel szolgál és biztositási ajánlatokat elfogad:

az „EQUITABLE“

egyesült államokbeli életbiztositó-társaság

magyarországi igazgatósága:

Budapest, VI., Váczi-körut 35. sz. alatt.

Magyar Agrár- és Járadékbank részv.-társ.

Budapest, V., Erzsébet-tér 9.

IGAZGATÓSÁG: madarasi Beck Nándor, elnök; **Barta Arnold,** vezérigazgató; **madarasi Beck Miksa, Boos-Waldeck Fülöp gróf, Bujanovics Sándor,** elnök-helyettes; **csetei Herzog Péter, Králik Lajos dr., Minkus Jenő, Vörös Sándor, Dorizon Lajos, Thors J. Henrik** igazgatósági tagok.

Elsőrendü tőkebefektetési papirosul szolgálnak a bank kibocsátásai, nevezetesen:

a 4%-os **szőlőkötvények**, melyek az 1896. évi V. t.-c. értelmében hegyi szőlőterületek felujitására adott kölcsönök alapján bocsáttatnak ki, ***kamatozásukra nézve az állam által közvetve biztositvák.*** 20 éven belül sorsolás utján teljes névértékkel fizettetnek vissza s ugy a kötvények, mint azok szelvényei **minden adó, illeték és bélyegkötelezettség alól most és a jövőben is mentesek;**

a 4½%-os **záloglevelek**, melyek **negyedévenkint esedékes szelvényekkel** birnak, 50 éven belül sorsolás utján **teljes névértékkel** fizettetnek vissza s ugy maguk a záloglevelek, mint azok kamatszelvényei most és a jövőben is **teljes adómentességben részesülnek.**

Ugy a szőlőkötvények, mint a záloglevelek a törvény értelmében **óvadékképesek** és a községek, testületek, alapitványok, nyilvános felügyelet alatt álló intézetek, továbbá gyámoltak és gondnokoltak pénzeinek, ugyszintén a hitbizományi és letéti pénzeknek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasak; azonkivül a cs. és kir. hadsereg, a cs. kir. osztrák Landwehr, valamint a m. kir. honvédség és a m. kir. csendörségnél **házassági óvadékul** felhasználhatók és végül az osztrák-magyar bank fő- és fiók-intézeteinél **kézi zálogul** elfogadtatnak.

4½%-os járadékjegyek, kibocsátva a bank által alapszabályszerüleg megszerzett követelések és értékek alapján; a negyedévenkint esedékes kamatszelvények beváltása az 1875. évi XXII. t.-c. értelmében a **tőkekamat- és járadékadó levonása nélkül** történik; az esetleges bélyegilletéket a bank közvetlenül és sajátjából fizeti. A visszafizetésre kerülő járadékjegyek **a névérték 102%-ával levonás nélkül váltatnak be.** Ezen cimletek a közigazgatás, valamint az igazságügyi igazgatás összes ágazataiban **üzleti biztositékul és bánatpénzül** és az osztrák-magyar bank fő- és fiókintézeteinél **kézi zálogul** elfogadtatnak.

Mulassunk Uraim!

Mielőtt azonban bálba megyünk, ne feledkezzünk meg báli cipőt vásárolni, mely a legjobb próbarendelés, hogy mindenki meggyőződjék cipőim felülő elegáns párisi chikjéről és tartósságáról.

Minden cipőm got teljesen portómentesen küldök. vagy minden vevő egy tégely általam feltalált és törvényileg védett „Guzi" kenőcsöt, mely a bőr vagy lack repedését meggátolja, kap ingyen, mely a rendelésnél megemlitendő. Mértéknek elegendő, ha harisnyában egy papirdarabra álliva a lábtalp körvonalát lerajzolja. Képes árjegyzékem ingyen. Nem megfelelőért ezennel kötelezem magam kicserélni vagy a pénzt minden levonás nélkül visszaadni.

Férfi salonlack fűzős cipő elegáns	4.—
Párisi div. box calw fűzős	4.50
Gavallér lack gombos cipő	4.50
Elegans vix fűzős	3.20
Sima erős vixbőr cipő ...	3.—
Bagaria calzma egy darabból, vizhatlan önmelegitő talpbetéttel erős	7.
Halina calzma vizhatlan, magas bőrboritással, térdig érő, önmelegitő talpbetéttel ...	6.—
Oroszlak fűzős vagy cugos cipő, meleg	3.80
Posztócipő vixbőrrel boritva, erős	3.30
Női salon lack, elegáns, fűzős vagy gombos	3.50
Párisi divat, box calf fűzős vagy gombos	4.—
Oroszlak fűzős vagy cugos, meleg	3.40
Báránybéléses fűzős cipő prém szegélylyel	3.80

AGULÁR IGNÁTZ

Budapest Deák-tér 6.

Gummi

Halhólyag és **gummi, elismert legjobb francia gyártmány,** eredeti **párisi csomagolásban** a leghiresebb orvosi tekintélyek véleménye szerint teljesen biztos és ártalmatlan óvszer! Ára tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. **Capot americans** (rövid) 6, 8, 10 korona. **Dianna-öv** (havi kötszer) darabonként: 11 korona. Dusan felszerelt raktár: **irrigatorok, bidék,** mindennemü **suspensoriumok,** valamint a betegápoláshoz szükségeltető **összes cikkek**-ben férfiak és nők részére.

☞ Teljes berendezések gyermekágyasok részére!

Szolid kiszolgálás! Olcsó árak!

Kimeritő árjegyzéket, zárt boritékban, titoktartás mellett, dijtalanul küld szét:

KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kötszer-gyár. . .

Budapest, IV. Koronaherceg-u. 17.

Alapittatott 1873.

Párisi kiállitás: Arany érem,

FERNOLENDT

cipő-fénymáz, a világ legjobb fénymáza, gyorsan mélyfekete fényt ad és a bőr tartósságát fentartja.

Alapittatott 1883-ban. Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 21. Kapható mindenütt
Raktár Budapesten, V. Lipót-körut 24. sz.

DÉLI VASUT.

A háló és közvetlen kocsik forgalma Budapest d. v. pályaudvarról az 1901/1902. évi TELI menetrendben.

I. II. oszt. hálókocsi. Budapest d. v. Velence (Venezia) között.
Pragerhof—Nabresina-Cormonson át.

Bpest d. v. ind. este 8 óra 00 perc — Velence ind. d. u. ... ... 2 óra 10 perc
Velence ... ... érk. d. u. 2 „ 10 „ — Budapest d. v. érk. d. e. ... 9 „ 53 „
Menettartam: 18 1/4 óra. — Menettartam: 19 3/4 óra.

I. II. oszt. közvetlen kocsi két I. oszt. hálóhelylyel.
Budapest d. v. — Ala között. Pragerhof-Marburg-Franzensfesten át.

Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc — Alából indul d. u. 1 óra 57 perc
Alaba érkezik d. u. 4 „ 14 „ — Budapest d. v. érk. reggel 9 óra 53 p.
Menettartam: 20 1/4 óra. — Menettartam: 20 óra.

I. II. oszt. közvetl. kocsi. Bpest d. v. Velence (Venezia) között
Pragerhof-Nabresina-Cormonson át.

Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc — Velence ind. d. u. ... ... 2 óra 10 perc
Velence ... ... érk. d. u. 2 „ 10 „ — Budapest, d. v. órák d. e. 9 „ 53 „
Menettartam: 18 1/4 óra. — Menettartam: 19 3/4 óra.

Budapest d. v. Abbazia—Fiume között. Pragerhof—St.-Peteren át.

Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc — Fiume ... ind. este ... ...7 óra 52 p.
Fiume ... ... érk. d. e. 9 „ 38 „ — Budapest d. v. érk. d. e. 9 „ 53 „
Menettartam 13 1/2 óra. — Menettartam: 14 óra.

Budapest d. v. Triest között. Pragerhofon át.

Bpest d. v. ind. reggel 8 óra 00 perc — Triest ... ... ind. reg ..... 8 óra 00 p
Triest ... . érk. este 9 „ 00 „ — Budapest d. v. érk. este ... 9 „ 20 „
Menettartam: 13 óra. — Menettartam; 13 1/4 óra.

Budapest d. v. Pakrác között. Nagy-Kanizsa—Bareson át.

Budapest d. v. ind. este 9 óra 55 perc — Pakrác ind. d. u. ... ... 2 óra 50 p.
Pakrác ... érk. d. u. ... 1 óra 20 „ — Budapest d. v. érk. reggel 6 „ 23 „
Menettartam: 15 1/2 óra. — Menettartam: 15 3/4 óra.

LINOLEUM

NEUMAYER LIPÓT,

BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Váci-körut 1.
(Anker-udvar mellett)

Magyarország legnagyobb gyári-raktárai.

Viaszosvászon és Linoleum

Fióküzletek:
IV., Bécsi-utca 5.
VII. Kerepesi-ut 8.
a Pannonia-szállóval szemben.

LINOLEUM.

Poschinger Fülöp

fegyvergyár Ferlachban (Karinthia),

kitüntetve több dijéremmel és a koronás arany érdemkereszttel.

Ajánlja kitünően készitett, jól belőtt, a cs. k. próbaintézeteken hivatalosan kipróbált fegyvereit olcsó áron.

— Szolid munkáért és jó lövésért jótállás. —

Árjegyzék ingyen.

A LEGJOBB SZÁJ és FOGÁPOLÓ SZEREK

STOMATIN-FOGPOR — elegáns üvegdobozban
STOMATIN-FOGPASZTA — A fogak nehány nap alatt tiszta fehérek
STOMATIN-FOGKRÉM — kitünő illatu szájdesinficalo
STOMATIN-FOGPÉP tubusokban fogtisztitó
STOMATIN-SZÁJÍZ CACHOU szájdesinficens szájszagosito
elegáns kis zsebüvegecskében

ÁRA 70-70 fill. ÁRA 1 kor.

HONI GYÁRTMÁNY KAPHATÓ MINDENÜTT valamint előlegesen beküldött skor. ért. rendelés esetén bérmentve

a STOMATIN-GYÁRNÁL ZOMBOR.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAPlan PAPlan PAPlan

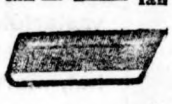

	frt
1 összehajtható vaságy 8 db kivehető matraccal	10.—
1 rouge paplan	1.80
1 „ „ prima	2.80
1 cachmir paplan	3.40
1 „ satin „	3.80
1 atlasz cachmir	4.80
1 selyem atlasz paplan	8.50
1 fodros selyem ad. papl.	13.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—
1 „ „ ágy	1.80
1 finaeli ágytakaró pokróc	2.50
1 gyapju „	5.50
1 jó lopokróc	1.60
1 téli pokróc	4.60
1 szép fali szőnyeg	7.50
1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 tengerifü matrac	4.50
1 afrique „	5.—
1 lószőr „	12.—
1 ablak köper függöny	2.—
1 „ tunis „	1.50
1 „ gyapju „	4.50
2 ágy, 1 asztalterítő bouret	5.50
2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 „ „ L.	5.30
1 ágyelőke I.	0.85
1 tapestry ágyelőke	1.50
1 mir. jó futószőnyeg	.40
1 „ „ mintázott	.75

GICHNER JÁNOS

paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző árak kicserélteinek, vagy a pénz visszadatik.

Egyesült

Budapesti Fővárosi Takarékpénztár.

Központi osztály: V. ker., Dorottya-utca 4. szám.
Budai osztály: II. kerület, Fő-utca 2. szám.
Józsefvárosi osztály: VIII., Kerepesi-ut 11. szám.
Terézvárosi osztály: VI., Andrássy-ut 2. szám.

Befizetett alaptőke:

9,000.000 kor. névre szóló 15.000 drb 300 frt névért. részvényre felosztva.

Tartaléktőkék:

Rendes tartalékalap	*K 11,077.818·36*
Különleges tartalékalap	„ *550.000·47*
Osztalék tartalékalap	„ *400.000·00*
Összesen	*K 12,027.818·83*

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyekre és folyószámlára.

Leszámitol váltókat, utalványokat és más hitelpapirokat; előlegeket ad értékpapirokra s más kézi zálogokra; kölcsönöket ad telekkönyvezett (fővárosi) ingatlanokra és vidéki földbirtokokra készpénzben és záloglevelekben.

A jelzálogi kölcsön iránti kérvényekhez — melyeknek mintázatai a takarékpénztárnál dijmentesen átvehetők — következő okiratok melléklendők:

Bérházaknál:

a) a legujabb keletü hitelesitett telekkönyvi kivonat; — *b*) a hitelesitett házbérvallomási iv; — *c*) az adókönyvecske; — *d*) a tüzkárbiztositási bárca.

Még csak épitkezés alatt levő bérházaknál:

a) a telekkönyvi kivonat; — *b*) a hatóságilag jóváhagyott tervrajzok és épitkezési engedély; — *c*) az épitési költségek előirányzata és a bérjövedelemszámitás; a biztositási kötvény pedig a tető felrakása után pótlólag beterjesztendő.

Földbirtokoknál:

a) a legujabb keletü hitelesitett teljes telekkönyvi kivonat; — *b*) a hitelesitett kataszteri birtokiv; — *c*) az adókönyv vagy adóhivatali bizonyitvány a fizetett adóról; — *d*) esetleg az ármentesitési költségek kimutatása; — *e*) az épületekre vonatkozó tüzkárbiztositási kötvény; — *f*) u. n. „községi azonossági bizonyitvány" arra nézve, hogy a kataszteri birtokivben felvett birtok a telekkönyvi kivonatokban foglalt birtoknak megfelel s azzal azonos.

Kivánatos, hogy esetleg meglevő birói becslések, adás-vételi vagy bérszerződések is mellékeltessenek.

Készpénzkölcsönök rendszerint hathavi kölcsönös felmondás és a kamatoknak nevyedévenkint előlegesen leendő fizetésének kikötése mellett adatnak. A kamatláb a takarékpénztár és a kölcsönkérő közti megállapodás tárgyát képezi.

A takarékpénztárnak 4 1/2%-os záloglevelekben adott kölcsönei után tőketörlesztés és kamat fejében 45 éven át évenkint 5 1/2% fizetendő félévi előleges részletekben.

A 4%-os záloglevelekben adott kölcsönök után tőketörlesztés és kamat fejében 48 1/2 éven át évenkint 5% összeg fizetendő félévi előleges részletekben.

A záloglevelek kölcsönösen megállapitott áron vétetnek vissza.

Az intézeti záloglevelek a tőzsdei napi árfolyamon a takarékpénztár mind a négy osztályának pénztáránál kaphatók.